DARETIS PHRYGII,

Historicorum omnium primi,

DE

Y.5.40

Bello Trojano

Libri Sex.

Latino Carmine

à *IOSEPHO EXONIENSI*

Elegantissimè redditi.

Recogniti ac emendati curâ & studio

JOANNIS MORI J.U.D.

Qui eosdem Argumentis illustravit, totumque Opus vero Auctori restituit.

LONDINI.

Impensis *Thomæ Helder* sub signo *Angeli* in vico vulgo dicto *Little-Brittain.* 1675.

Imprimatur,

April, 27. 1675.

Roger L'Estrange.

Nobiliſſ. Ampliſſ. Illuſtriſſimóque

Domino,

D. ARTHURO,

Comiti de *Angleſey*,

Sigilli Privati Cuſtodi,

Regiæ Majeſtati a Sanctioribus Conſiliis, *&c.*

Jo. Morus S.P.D.

TOt jam retrò ſæculis (Comes Illuſtriſſime) inveterata eſt & ſancta nuncupandi laboris conſuetudo, quo faciliùs ab injuriis malorum, & acerbis vindicetur vel contumeliis, vel calumniis; præclarum omnino & laude dignum inſtitutum, quo evitantur livoris fulminei ictus, & declinantur minacis invidiæ tela. Hoc ego dum ſeriò apud me perpenderem, ſuſpenſus hærebat animus, quem ex tot potentiſſimis, quos univerſa *Anglia*, & *Hy-*

bernia suspiciunt, potissimùm eligerem, cui nobilissimum hoc opus inscriberem, commodùm mihi clarissimi tui nominis incidit cogitatio, quæ oppidò non mediocrem creavit lætitiam; tum pro jure, quod tibi omnes literati maximè debent, quippe qui ob singulares virtutes, de eruditis, eruditissimus optimè mereris; tum etiam quia solus propè es inter Dynastas qui vetustatis reliquias,& reipublicæ literariæ emolumenta, & ornamenta perquirere, & admirari non desinis; interque multiplices reipublicæ curas, non intermittis tamen literarum studia. O humani generis delitiæ, decus, & ornamentùm! quantum ornas literas & literatos? dum in lectitandis poetis,& oratoribus horas saltem succisivas ita impendis, ut jure & merito inter primos cujuscunque ætatis literaturæ coryphæos connumerari merearis. Est tibi præterea in colloquio affabilitas, prudentia, atque humanitas; virtutum es fœcundus, vitiorum hostis acerrimus, amicis jucundus, popularibus charus, apud omnes denique trini hujus imperii incolas es amabilis;&, quod difficilius est, in Crœso vincis Numam; tu unicum totius nobilitatis exemplar, *Annesleiorum* antiquissimæ ac generosissimæ familiæ, fulgentissimum decus. Quid plura? Ἔπιλιπoι δ' ἂν ὑμᾶς ὁ

πας

πας χρόνῳ, ut cum Isocrate loquar, εἰ πάσας σε τὰς πραξεις καταριθμησόμεθα. Accipe ergo serenâ fronte, & læto vultu, *Daretis Phrygii*, à *Josepho Exonienſi* Metrica veſte quam elegantiſſimè indutum opus. Accipe (inquam) Belli *Trojani* (cui ipſe *Dares* interfuit) Hiſtoriam, quam ſi à reipublicæ muneribus, quibus jugiter diſtineris, feriatus perlegeris, mirum poetæ noſtri ſtilum, crebra acumina, & argutam denſitatem deprehendes. Non hîc eſt Ilias *Acci* ebria veratro, nec ſcombros metuentia carmina nec thus; non fabuloſæ *Homeri* rhapſodiæ; non *Maronis*, *Auguſti* benevolentiam captantis, figmenta; ſcribit enim ea quæ vidit, quæ geſſit, & quorum pars magna fuit, eademque mirificè rei militaris, diſciplinæ, & rerum aliarum varietate oblectare te poterit.

Nam ſi in bello aſtutia arridet, habes *Ulyſſem*; ſi res egregiè geſtas cupis, intuere *Achillem*; ſi concionandi gravitatem peroptes, *Neſtorem* præ oculis pone.

Nonne denique veſtigia, ac mores antiquiſſimi illius ſæculi pernoſcere, & omiſſâ Poetarum aliorumque fabuloſâ circuitione, Hiſtoriæ veritate imbui, atque refici jucundum erit? Sed quod me in hoc opuſculo malè habuit, ſollicitumque detinuit, illud erat nimirum, quòd pluribus locis adeò mendis

scatebat, vel Typographi incuriâ, vel alterius, ut vix aut ne vix quidem sensus elici poterat; ego verò (horis subcisivis) manibus pedibusque enixè conatus sum emaculatissimum reddere; sed operam abutor (Comes Illustrissime) nisi illam, tot jam sæculis situ squalentem, & vix in lucem prodire ausam, tuo patrocinio tuearis. Quid multa? Nè Minervam edocere (ut aiunt, aut Noctuas Athenas deferre) videar, cesso; & eo quoque magis, ne dem calumniantibus oblatrandi ansam, qui de aliorum scientiâ detrahendo sibi famam comparare solent. Serus in cœlum redeas, togæ, sagique decus & ornamentum; diuque interfis populo Christiano, quod animitùs precatur,

Illustrissimo nomini tuo
Devinctissimus
J. M.

Londini Calendis Junii, 1675.

Illustri

Illuſtri ac verè generoſo Domino, D. *Richardo* Comiti de *Tir-oen*, Baroni de *Guragh-More*, Regi in *Hybernia* à Conſiliis intimo, vrbis & Comitatus Manapiæ Præfecto, literarum ac literatorum Patrono munifico, magnifico, Domino clementiſſimo, amoris & obſervantiæ monumentum, Belli *Trojani* Hiſtoriam variis mendis expurgatam, & argumentis illuſtratam dicat & conſecrat *I.M.I.V.D.*

MEritò de te, Magne Comes, ſibi, ſæculo, ac virtuti tota gratulatur Hybernia, *ſibi, quod in ea natus fueris, quod in ea fulges ut luna inter minores; ſæculo, quod res a te præclarè geſtas majoribus opponere, præſentibus proponere, & ad poſteros transmittere, non ſecùs ac veræ nobilitatis lampades, queat. Virtuti denique, quæ, præter ſtrenuè geſta, ſibi incolumitatem à tuo patrocinio videat eſſe paratam. Externa bona quæ ſunt corporis & fortunæ in homine obſcura ſunt, ac modica, ſed ut ſtellæ per tenebras etiam fulgent; ſic per iſta, animi dotes (virtutes nimirum) ſolæ ſepulchri expertes, teſte Lipſio Polyhiſtore. Magnum enim eſt Dei donum generis nobilitas; majus, mentis; ſed utriuſque,*

maximum. Sicut etiam gemma palæ annuli aurei inclusa gratior, quàm si annulo ferreo indita, vel etiam sola jaceat; ita & nobilitas mentis, & cætera animi bona, in generoso pectore clariùs illucescunt; utriusque hujus gratissimum fœdus in te (Lux mea) conspicuum est: conspicua inquam micans bractea, prætiosæ gemmæ supposita; proavos non est quod recensеam, heroica facta non est quod commemorem, omnigenam sapientiam non est quod prædicem. Plena est Universa Brittannia, Gallia, *Oceanum, & maximè nostra* Hybernia *laudum tuarum (Inclyte Comes); supervacaneum igitur erit ut à me multa in hanc sententiam scribantur, quippe quæ plures sint quàm enumerare in hac præfati uncula sit necesse.*

Historiam (Ephemeridem dixerim) antiquissimi istius historici, & belli Trojani *oculati testis, Magnifico tuo nomini inscribo, dedico, consecro, spe (nimirum) bonâ fretus, & ductus fore ut hoc qualecunque sit opus, serena fronte à Tuo Addictissimo accipias, & eo magis cum temeré non instituerem sed satis superque idoneis motus rationibus, sive te, Magne vir, quem opusculo meo patronum delegi, sive opus ipsum spectem. Nam quod te delegerim, duos parietes, eâdem fideliâ, ut aiunt, mihi videor me dealbasse; te enim firmissimum præsidium, contra sciolorum, & malevolentium Theoninos dentes,*

tes, mihi comparavi, & de aliis magni nominis viris, quorum per ora magnificè incedis (dubio procul) benè meritus sum. Nam te amant, æstimant, celebrant Magni tuas virtutes : sic igitur inter tam multos & magnos, ego quoque licet minimè magnus post multam mussitationem, dicam an disputationem, sic tandem ratiocinatus sum. Oportet quærere huic operi patronum qui idem tam probare suo judicio possit, tum velit authoritate tueri. Hoc utrumque mihi de te demisse polliceor (Comes Illustrissime) potes enim judicare, & de historiæ veritate, & de poetæ stilo, si quis alius eo loci ubi degis. Sed & velle te patrocinio ornare, atque tueri hanc opellam sperare me jubet insita tibi ac propria non in mei ordinis solùm homines benevolentia, sed in me quem eâdem quoque cohonestare dignaris. Quicquid igitur in expurganda, castiganda, illustranda hujusce historiæ serie, desudavi, ejus ego laboris, & vigiliarum fructum uberrimum videbor percepisse, si ut de te universa regna hæc, sibi, seculo, ac virtuti, ego mihi, & hunc meæ operæ, de favore judicii, ac patrocinii tui possem, quod opto, ac voveo lætus congratulari. Ut autem intelligas quo animo, quo fine, quo affectu hæc scripta atque inscripta sint, adjiciam publicam quasi tabulam Coronidem nuncupatoriæ hujus Epistolæ.

Il-

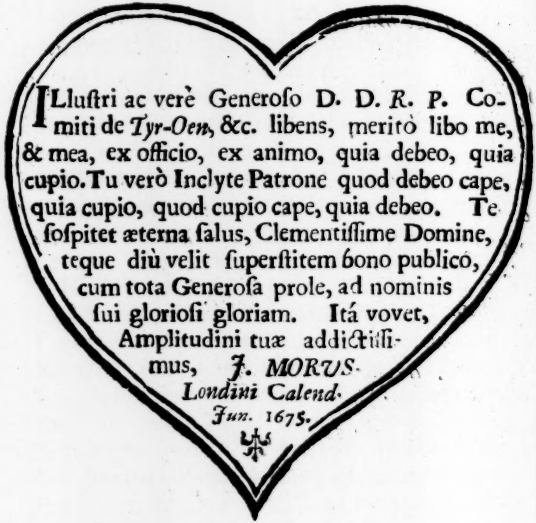
ILluſtri ac verè Generoſo D. D. *R. P.* Comiti de *Tyr-Oen*, &c. libens, meritò libo me, & mea, ex officio, ex animo, quia debeo, quia cupio. Tu verò Inclyte Patrone quod debeo cape, quia cupio, quod cupio cape, quia debeo. Te ſoſpitet æterna ſalus, Clementiſſime Domine, teque diù velit ſuperſtitem bono publico, cum tota Generoſa prole, ad nominis ſui glorioſi gloriam. Itá vovet, Amplitudini tuæ addictiſſimus, *J. MORUS.*
Londini Calend. Jun. 1675.

Ad LECTOREM.

CUm proprium Juſtitiæ ſit *unicuique ſuum tribuere*, nemo miretur me (Themidis cultorem) veritatis vindicem, Orphanorum jura illibata tueri. *Cùmque Lege Fabia* De PLAGIARIIS (Digeſt. Lib. 48. tit. 15.) cautum ſit, Plagii pœnam eſſe capitalem; quid (amabo) ſtatuendum de illis qui *Joſephum Iſcanum* (ſeculi ſui miraculum patriæque decus) a Civibus ſuis abreptum, perpetuis opprimere tenebris cogitarunt, ipſiusque liberos (ingenuos animi fœtus) aliò tranſtulerunt, & Cornelio (neſcio cui) Nepoti manciparunt. Certè in hac re *Germani* parum germanè nobiscum egerunt; nominatim *Jo. Spondanus* nobis maximè injurius eſt; qui in verſione ſua & editione Operum Homeri, Baſileæ 1583. ad calcem Iliadis excudi juſſit elegans poema *Joſephi Iſcani*, hoc titulo, *Daretis Phrygii Poetarum & Hiſtoricorum omnium primi, De Bello Trojano Libri ſex, Latino Carmine à Cornelio Nepote eleganter redditi*: cum conſtet neutrum horum fuiſſe Poetam, & Hiſtoriam illam non fuiſſe diviſam in ſex Libros.

Manifeſtum autem eſt hos Libros neutiquam poſſe attribui *Corn. Nepoti*; erat enim iſte coetaneus (& charus) *Ciceroni*, patriâ *Italus*, ortu *Veronenſis* (qui & à pleriſque *Padi accola* dicitur) mortuus tempore *Auguſti* Imp. concivis & amicus *Catuli* Poetæ, cui & idem *Catulus* opus ſuum dedicavit teſte *Crinito*) ut patet in initio Carminis.

Quoi

Quoi dono lepidum novum Libellum
Arida modo pumice expolitum?
Corneli tibi. —— —— ——

Auctor verò horum Librorum disertè asserit se esse natione *Britannum*, ut videre est in Lib. primo, his verbis:

——— *sine remigio usu*
Non nosset Memphis Romam, non Indus Hiberum,
Non Scytha Cecropidem, non nostra Britannia Gallum.

Præterea, *Corn. Nepos*, in versionis suæ Epistola dedicatoria ad *Crisp. Salustium*, ait, *Optimum ergo duxi, ita ut fuit, verè & simpliciter perscripta, sic eam* [Historiam] *ad verbum in Latinitatem transverterem.* Auctor verò noster non versionem strictam sed paraphrasin scripsit, utpote quæ multo copiosior est Historiâ *Daretis*. Hinc patet quàm vanum sit, quod de *Cornelio Nepote* plerique somniant.

Quis autem & qualis fuerat *Josephus* noster, paucis expediam. JOSEPHUS cognomento ISCANUS natus est sæculo undecimo in urbe *Isca* quam allabitur fluvius *Isca*, qui nomen dedit urbi. Appellatur hæc urbs *Isca Danmoniorum* [vulgo *Excester of Denshire or Devonshire*] ut distinguatur ab *Isca Silurum* [vulgo *Caer-leon or Usk in Monmouthshire*] in ripa fluvii ejusdem nominis sita. Hic, propulsato ingeniorum deliquio, & veterno, qui incautos occupat, providè discusso, literarum studia illo ævo mirè frigentia pertinacissimè excoluit; cujus excellens in omni doctrinæ genere laus omnes in sui amorem & admirationem prolixè traxit. In primis *Baldwino* Archiepiscopo Cantuariensi in deliciis

liciis fuit; *Baldwinus* enim (& ipſe *Exoniæ* natus) *Joſephum* ſuum familiarem & comitem ſibi adjunxit, & uterque Regem *Richardum* I in expeditione *Terræ Sanctæ* comitatus eſt. Hujus magnanimi Regis Acta celebravit *Joſephus* in Libro *Antiocheidos*, quem dedicavit eidem *Baldwino*, ut teſtantur hæc illius carmina in ſua Dedicatoria:

In numerum jam creſcit honos, te tertia poſcit
Inſula; jam meminit Vigornia, Cantia diſcit,
Romanus meditatur apex, & naufraga Petri
Ductorem in mediis expectat cymba procellis.
Tu tamen occiduo degis contentus ovili,
Tertius à Thoma, Thomasque ſecundus & alter,
Sol oriens, rebus ſucceſſor, moribus hæres.
Felices quos non trahit ambitus, &c.

Idem, in eodem Libro Antiocheidos, in laudem Martiæ Anglorum gentis & inclyti Regis *Arthuri*, ſic canit:

——————*Inclyta fulſit*
Poſteritas ducibus tantis, tot dives alumnis,
Tot fœcunda viris, premerent qui viribus orbem
Et famâ veteres. Hinc Conſtantinus adeptus
Imperium, Romam tenuit, Byzantion auxit.
Hinc Senonum ductor captivâ Brennius urbe,
Romuleas domuit flammis victricibus arces.
Hinc & Scæva ſatus, pars non obſcura tumultus
Civilis, Magnum ſolus qui mole ſoluta
Obſedit, meliorque ſtetit pro Cæſare murus.
Hinc celebri fato felici floruit ortu
Flos regum Arthurus, cujus tamen acta ſtupori
Non micuere minùs, totus quod in aure voluptas

Et

Et populo plaudente favus. Quæcunque priorum
Inſpice Pellæum commendat fama Tyrannum,
Pagina Cæſareos loquitur Romana triumphos,
Alciden domitis attollit gloria monſtris.
Sed non pinetum coryli, nec ſidera ſolem
Æquant, Annales Graios, Latioſque revolve,
Priſca parem neſcit, æqualem poſtera nullum
Exhibitura dies. Reges ſupereminet omnes
Solus preteritis melior, majorque futuris.

Tempore *Joannis* Regis (*An.* 1210.) claruit *Joſephus* noſter, & in omni genere bonarum literarum *Latinè* & *Græcè* doctiſſimus effulſit. Hic omnium poetarum ſui temporis (ut ait *Balæus* ex *Lelando*) facilè primus, tantæ eloquentiæ, majeſtatis & eruditionis homo fuit, ut nunquam ſatis admirari poſſum, unde illi in tam barbara & rudi ætate facundia accreverit, uſque adeo omnibus numeris terſa elegans & rotunda. Hujus quoque meminit *Gul. Faſtregicus* in Lib. De rerum originibus. *Joſephus Iſcæ Devoniorum* alumnus, poeta *Britannus*, omnibus numeris elegantiſſimus, & aureum ſuo ſeculo utriusque eloquentiæ flumen, verſus edidit cum antiquitate Romana de palma contendentes. Habent hi verſus ſuum genium, victurum quidem illum. Tum præterea, concinnitate quadam apta, elegantia pura, majeſtate juſta, ita terſis adblandiuntur auribus, ut decies repetiti perplacebunt. Hæc illi.

Cum igitur, *Joſephus* noſter talis ſit, Vir, nempe, in quo nihil exile aut humile, ſed omnia ſumma ſunt, illum ſuperfluâ humanitate commendare non mei erit inſtituti. Attamen publicè, omnino publicè intereſſe duxi miram tanti Viri polymathiam ab oblivionis & plagii injuria aſſerere. Utinam & reli-

reliqua extarent quæ edidit. Scripsit enim duodecim Libros, Sciz.

De Bello Trojano, libros sex.
De Bello Antiocheno, lib. unum,
De Institutione Cyri, lib. 1.
Panegyricum ad Henricum, lib. 1.
Nugas Amatorias, lib. 1.
Epigrammata; lib. 1.
Diversi generis carmina, lib. 1.

Mortuus est *Josephus* Monachus Iscanus anno (circiter) 1224. Hæc pro meritis principis Poetæ Anglorum gentis (quamvis ipse nequaquam indigena sim) facere volui, immò debui. Vos, ergo bonæ mentis amatores, favete animis, & pro vestro in literas amore, pietatis hoc officium nostrum adprobate.

J. M.

In *Josephi Iscani* Angli Monachi Opera, a *Joanne Moro* I. U. D. emendata, argumentis illustrata, & vero auctori restituta, *Guilielmi Ferrarii* Carmen.

Surge Pater miseræ sacrâ de nocte ruinæ
Iscani! *Veneres, propriosq; resumere cultus*
Te Mori *pia cura jubet. Jam redditus ævum*
Exuis, & vestes castas, Laurusque renatas,
Et Chelyn, et primæ vultus et membra Juventæ
Induis, Auguriis tandem fruiturus amicis.

Sic olim, ereptus furvi squalloribus antri,
Latmius, æstivâ Juvenis Venator in Umbrâ,
Mellea sidereæ surrexit ad oscula Divæ.
Aut sic, exutus longis, Jovis Armiger, annis,
Ungue gravis, rostroq; decens, acnube novatus
Alarum, mediis recipit cita fulmina Cœlis.

Surge

Surge Pater, Tripodum famulus, cœlíq; ſacer-
Purpureis vittis, niveóq; decorus amictu! (dos,

Ipſe Tiber, *Latias exoſus transfuga ripas,*
Pumiceos Thameſis *thalamos, liquidóſq; receſſus*
Incolit, audaci prodis dum prælia cantu,
Necnon Aoniæ *Sanctâ cum* Pallade *Divæ,*
Actæis *ſpretis ſaxis,* Derceſque *fluentis,*
Te modulante Lyram, ſinuoſa per æquora vectos,
Saxonico caſtos inſtaurant littore lucos.

Quùm, voto jurata novo, pia bella gerebat
Eois Europa *locis, ac turbine latos*
Arctoo quatiebat agros, Iſcanius *altas*
Heroum laudes, & mæſtæ funera Trojæ,
Raucáque ab auguſtâ reboabat claſſica cellâ;
Claſſica, quæ Solimis *nigrantes pulvere Turmæ*
Chriſtiadum *cecinere jugis; & barbara pubes*
Unanimas tenuere tubas, vultúſq; minaces (de,
Angliadum *ſtupuêre Ducum: dum, magne* Ricar-
Dùm pardos, Edoarde, *tuos formidat ovantes*
Pigmalionæis olim Tyros *inclyta Sceptris,*
Et Saracenarum, *lapſis à fronte* Tiaris,
Victa cohors. Tum quantus (Io) *per Mænia clamor,*
Mænia, quæ docto quondam regnata Tyranno!
Heic fixæ membris haſtæ, percuſſa ſagittis
Corpora, dividuo dilapſæ vertice criſtæ,
Informes capitum exuviæ, Lunantia Signa,

Fracta virûm ſpolia, ac viduata cadavera buſtis
Vulturibus pigris, aquiliſque voracibus eſca!
Parte aliâ Angliacus verſis Exercitus armis
Occludunt victis ſociorum corpora terris.
Vos, O Heroum Manes, & præſulis Umbra
Archiep. Cantuar. Balduini, *juxtà veſtigia ſacra* SEPULCHRI
Vos placidè Solymis *cincti requieſcite palmis!*
Et vos, O Reges, Britici *duo fulmina belli,*
Et patriæ decora ampla togæ, celebrate trium-
Hoſtiles Orientis opes, & figite gratis (phos,
Arma tholis! poſuêre piæ fundamina nunquàm
Concutienda manus. Heu frigida Vota benignis
(Hei mihi!) non audita Deis! Citò ſacra reverſis
Vobis barbaricæ temerarent omnia Lunæ.

Haud ſecùs Hircanæ per vaſta ſilentia Silvæ
Grunnit aper, ululatq; lupus, ac murmurat urſus,
Martia cùm Tygris ſaturata recondidit ora,
Et tacitus curvis requieſcit Pardus in antris.

Fælices Proavorum animi! Vos conſita Baccho
Fugera Burdigalæ, *vos fulvis* Neuſtria *donis*
Trinacriæ ditata Deæ, vos Gallia *fortis*
Horrebat dejectâ genas, dum ſæcula mentem,
Ac unam ſenſêre Fidem; nec ſanguine Sceptrum
Cognato rubuit (ſolium ceu triſte profani
Oedipodæ) geminis tandem exitiale Geniſtis;
Nec Regum dotata piis Eccléſia gemmis,

Jejuno

Jejuno (dictu horrendum!) succumberet Urſo
Præda ingens, infausta tamen; ceu Gaza Toloſæ,
Ceu ſonipes, Sejane, *tuus; nec nuda jaceret*
Immiti famulata Lupæ; nec credita paſſim
Stigmatici dictata viri, cui tradita verpi, (ror
Cui Catharûm damnata ſenum, cui turbidus er-
Aerii, plebíſque novæ malè-ſancta Poteſtas
Religio: Hinc horror, verſis ut Colchidos *arvis)*
Hinc ſacer erumpit clangor, paritérq; creantur,
Armantúrque feræ bella ad Civilia dextræ.

Te decus Angliadum, perituráq; carmina Belga
Abſtulerat, Joſephe, Nepos, *et marmora buſti*
Sacrilegi rapuere lupi: Rhamnuſia *tandem*
Damnat eos; ſtygiúſq; canis, diræq; ſorores
Dilacerant tremulas hydris ultricibus Umbras.

Sollicitus jam, MORE, *tibi quæ præmia grati*
Perſolvet Lectoris amor? quas pectora flammæ
Conſcia Phœbeæ grates? revireſcere laurus
Quippe facis veteres, tu à juſto ſtemmata ducens
Judice, qui quondam rigidi ſervantior æqui
Occidit: accelras, Britticis egreſſus Athenis,
Ad Lituos, CAROLI*q; piis exercitus armis;*
Et Juſti Veríq; tenax, Mavortia *ſertis*
Laurea Palladiis, Atlandiadenq; Gradivo
Junxeris: at doctæ laxavit in otia pacis
Mens iterum, Phœbiq; *lares, fontéſq; revisit*

Pieridum; Stagyræq; *Senis*, Scotíq; *ſagacis*,
Antiquóſq; *libros*, *Legúmq Arcana revolvis*.

Eiâ age, rumpe moras, celeberrima Carmina Va-
Ede tui, Curáſq; *tuas! Conſultus* Apollo (*tis*
Voce refert. Functas venientia ſæcula laudes
ISCANI MORIq; *ſonent, Hederæq*; *ſequaces*
Æternúmq; *pares ſerpant per tempora laurus.*

Daretis

Daretis Phrygii Historicorum omnium Primi, De Bello *Trojano* libri sex, Latino carmine a *Josepho Exoniensi* elegantissime redditi.

Argumentum Lib. I.

ÆSonem *fratrem habuit* Pelias *rex in* Peloponneso; Æsoni *filius erat* Jason *omni virtutum genere nobilitatus, adeo ut universis avunculi subditis charus fuerit. Cum autem* Pelias *rex vidit nepotem gratum acceptúmque esse populo, veritus est ne sibi olim injurias faceret, séque regno ejiceret: dicit* Jasoni Colchis *pellem auream Arietis esse, dignámque ejus virtute, quam si inde auferret, omnia ei se daturum pollicetur; quod cum audiret* Jason, *ut erat animo fortissimus, & quia loca omnia nôsse*

volebat, séque clariorem futurum putabat si vellus aureum abstulisset, ait Regi se velle eò ire, modò vires & socii non deessent. Rex Pelias Argum *Architectum vocari jussit, eíq; ædificandæ navis quàm capacissimæ necnon speciosissimæ, ad* Jasonis *voluntatem, provinciam dat: continuò per totam* Græciam *navem ædificari, in qua* Jason *vellus aureum petiturus erat, fama vulgavit; amici & hospites ad* Jasonem *veniunt, séque ei comites in expeditione futuros pollicentur; quibus, actis gratiis, rogat* Jason *ut statuto tempore itineri se accingerent, quod se facturos promittunt: ille, omnibus necessariis comparatis, literas ad eos dat, & illi confestim ad navem conveniunt cui nomen erat* Argo. Pelias Jasonem *& comites hortatur animo forti ad perficiendum aggressum opus esse, eáque re eorum gloriam posteritati commendatam iri edicit. Qui volet* Jasonis *comites cognoscere,* Argonautas *legat.* Jason *ut ad* Phrygiam *navem admovit, milites exposuit; quod cum* Laomedonti *renunciatum, commotus est; consideravítque commune fore periculum, si* Græci *sua littora navibus frequentare consuescerent; itáque ad portum mittit qui* Græcis *dicant de suis finibus maturè discedere.* Jason *vero &* Argonautæ *graviter tulerunt se sic tractari, cum nulla a*

se

se injuria regi facta esset. Timebant tamen ejus imperio refragari, nè barbarorum multitudine opprimerentur, quippè qui ad præliandum minimè tum parati essent : Colchos *profecti sunt, pellem abstulêre, domúmque reversi sunt.* Hercules *verò* Laomedontis *injuriæ haud immemor, cum eis qui unà* Colchos *profecti sunt, è vestigio* Spartam *ad* Castorem *et* Pollucem *venit; hos rogat* Laomedontis *injuriam ulciſci, multósque adjutores futuros, modò annuerent, affirmat.* Castor *&* Pollux *voluntati* Herculis *assentiuntur. Dein* Salaminam *ad* Telamonem *profectus, narrat* Laomedontis *contumeliam; is ultro promittit suppetias; tum in* Phrygiam *ad* Peleum *se contulit, hic quoque non negat. Denique ad* Nestorem *venit, rogat idem; is etiam operam suam pollicitus est.* Hercules *voti compos, militibúsque conscriptis, dicto proficiscendi tempore imminente, literas ad eos qui unà ituros se sponderunt mittit, quibus lectis unanimitèr conventum est, & cum* Hercule *in* Phrygiam *proficiscitur. Ad* Sigæum *noctu accesserunt;* Hercules, Telamon, *&* Pelius *exercitum educunt, & navium præsidio,* Castorem, Pollucem, *et* Nestorem *relinquunt* : *nunciatum est* Laomedonti Græcos *appulisse ad* Sigæum, *quò auditò cum equestri copiâ ad*

mare properat, et præliari cœpit. Hercules *ad* Ilium *rectà tendit, et inopinantes oppidanos cœpit opprimere; quod ut regi nunciatum eſt, revertens in itinere, obvius* Græcis *factus, ab* Hercule *occiditur.* Telamoni *quòd priùs oppidum introierit,* Heſione *regis filia datur; reliqui vero filii cum* Laomedonte *interficiuntur,* Priamo *excepto quem alibi pater ſuus exercitui præfecit.* Hercules *et ſocii prædam magnam ad naves deportant, et domum revertere conſtituunt.*

Liber Primus.

I*Liadûm* lacrimas, conceſſáque *Pergama* fatis,
Prælia bina ducum, bis adactam cladibus urbem
In cineres, querimur: flemúſq; quód *Herculis* ira,
Heſiones raptus, *Helenæ* fuga fregerit arcem,
Impulerit *Phrygios*, *Danaas* exciverit urbes.
Uc quid ab antiquo vatum proſcripta tumultu
Veri ſacra fides longum ſilveſcis in ævum?
An quia ſpreta lates? mundóque infenſa priori,
Nos etiam noſcenda fugis? mecum inclyta, mecum
Exorere, & vultum rugâ leviore reſumens,
Phœbeam dignare tubam, ſterilíſque vetuſtas
Erubeat, dum culta venis, dum libera frontem
Exeris. En aures blandas, en pectus amicum
Mulces, vulgarem leviùs paſſura cachinnum!
Si noſtris nil dulce novum, nil utile viſum,
Quod teneri pariunt anni, ſi ſæcula tantum

Aurea

Aurea *Saturni* memorant, & nulla recentis
Gratia virtutis : aude tamen ardua, pubes.
Mento caneſcant alii, nos mente ; capillo,
Nos animo ; facie, nos pectore. Tempora certè
Virtutem non prima negant, non ultima donant.
Quúmque duplex ætas varios contendat in uſus,
Hæc viget, illa jacet ; hæc pullulat, illa fatiſcit.
Mira quidem dictu, ſed vera (advertite) pandam.
Nam vati *Phrygio Martem* certiſſimus index
Explicuit præſens oculus, quem fabula neſcit.
Hunc ubi combiberit avidæ ſpes ardua mentis,
Quos ſuperos in vota vocem ? mens conſcia veri
Proſcriptit longè ludentem ficta Poetam.
Quin te *Cecropii* mentita licentia Pagi,
Et lædant figmenta pater, quo præſide floret
Pontia, & in priſcas reſpirat libera leges.
Fælices quos non trahit ambitus. Ardua nactus
Non in ſe deſcendit honos : non cæca poteſtas
Quid poſſit fortuna videt : non perfida ſentit
Proſperitas, fleviſſe humilem, qui ridet in altis.
Parcite Sacrilegâ ſuperos inceſſere prædâ ;
Parcite. Venales quisquis venatur honores,
Undè ruat, tabulata ſtruit. Premit ultio noxas
Tunc gravior, cùm tarda venit ; tunc plena timoris,
Quùm terrore caret : blandâ nil ſævius irâ,
Quùm floret miſeri fælix injuria voti.
At tu diſſimilis longè, cui fronte ſerenâ
Sanguinis egregii lucrum, pacémque litatâ
Emptam animâ pater ille pius, ſummúmq; cacumen
In curam veniſſe velit, cui cederet ipſe
Prorsùs, vel proprias lætus ſociaret habenas.
Hactenùs hæc, túque (oro) tuo da maxime Vati
Ire iter inceptum, *Troſámque* aperire jacentem.
Te ſacræ aſſument acies, diviṅáque bella.

Tunc

Tunc dignum majore tubâ, tunc pectore toto
Nitar, & immensum mecum spargêre per orbem.
Luserat omnificæ quondam solertia curæ,
Ignotas molita rates, auríque cupido
Audendi transgressa modum, trans æquora misit
Qui caperent thalamos, spoliarent templa metallis.
Siccine mortalis finem metitur hiatus?
Egestæ sic *Ditis* opes, quas ambitus audax,
Quas prædo pallens *Stygiis* extorquet ab antris,
Sufficiunt? cui jam satis est quòd regna, quòd urbes,
Ipsáque quòd pateant rapiendis tartara gazis?
Itur in ignotos fluctus, ultróque procellis
Insultare juvat, & soli vivere fato.
Æsonides primus undas assumpsit in usus,
Phrixeam rapturus ovem: cui laudis alumnus
Alcides socias indulsit in ardua vires.
His *Peleus*, *Telamónque* duces, his cætera pubes
Emathiæ, casus Pelagi conjurat in omnes:
Pars invita ratem, pars famæ prona petendæ;
Pars mundum visura novum, gentésque remotas.
Ergò sequi docilis quas nondum noverat undas,
Thetyos in gremium migrat: præcepta *Dianæ*
Pinus, & è ramis remos habet; inque profundum
Ornatu contenta rudi, plus robore, cultu
Fisa minus, paucis exul peregrinat in armis.
Nondum sæva Deos ponto objectare natantes
Relligio, non fluxa sinu tumuêre secundo
Carbasa: delicias dat fastidítior usus,
Exornátque suum novitas operosa periclum.
Prima inopem pinus cultum, quo stabat in *Hæmo*,
Detulit in fures. Autor ratis *Argus*, & *Argo*
Navis erat, sed uterque rudis: nil illa superbè,
Non aurò superos læsit, non rupibus aurum.
Stat dubius novus hospes aquâ, reditúmque fugámq;

Lu-

Ludentis Pelagi miratur, & æquora visu
Metitur, patriæque pium consultat amorem,
Virtuti nutu facili cessurus, & undis.
Sed rapit aura ratem. Quónam, quò naufraga tendis?
Quò populos in fata trahis? téne angue vel armis
Patrandum fastidit opus? scio tædia tollis,
Delicias lethi quæris. Nunc utere saxo
Terra potens, atque injectæ *Symplegadis* ictu.
Nulla priùs consumpta refer. Ferat ipsa cruentum
Quod peperit fatum, primâque superbiat irâ.
Fata obstant, hominum prædatrix *Atropos* arcet.
Plus superi quàm fata queunt. Trabs *Thessala* divos
Præsentes quos fecit habet. Contentus in antris
Hippotades, in aquis *Triton*, in carcere *Corus*,
Hâc rate præreptâ summos senuisset in annos.
Quippè Deum genitore metu mens cæca creavit
Ditem umbris, cælo *superos*, & *numina* ponto.
Vix pelagi sensêre minas, jámque, *Æole*, clamant,
Æole; tuque dato mulces qui cærula Sceptro
Undarum, *Neptune*, potens, date numen ituris.
Si reduces, meritis nomen sacrabitur aris.
Mox ierant in vota Dei, gaudéntque vocati.
Hic faciles proclinat aquas, hic evocat antro
Qui vela imprægnet *Zephyrum*, qui purget abactâ
Nube Diem. Cursu tandem producta sereno
Labitur in portus *Phrygios* ratis: improba pubes
Emicat, & vetitâ certant tellure potiri.
Fama nocens subitum *Sigea* in regna tumultum
Spargit, et insidias populo regíque minatur
Dardanaj, si coeant peregrina ad littora classes.
Plebs excita furit, nec abest qui *Laomedontem*
Intentet *Danais*, ultrò ni littore cedant.
O superis invisa manus! sic pignora cæli
Crescentésque Deos in *Sirtes* cogis? an unam

Ex-

Extimeas gens tanta ratem? ſed cæca quid horres?
Huc hoſpes, non hoſtis adeſt, cui monſtra potenti
Debentur frangenda manu. Reverere tonantem,
Vel ſaltem cognoſce hominem. Si pendimus æquum,
Si rerum juſtis metimur partibus uſum,
Omne homini commune ſolum. Sed jura peroſus,
Publica ſacrilegis naturam barbarus auſis
Contrahit, & proprios *Phrygiam* phariſcat in uſus.
O *Aſiæ* pollentis opes! ò *Pergama* nulli
Tranquillo ceſſura Deo! nil dura ſororum
Licia, nil ſuperi peccant, gens incola fatum
Ipſa facit, cælo *Phrygius* parcente meretur
Exilium, gladios, incendia. Pellitur *Argo*,
Armatúmque *Jovem* mediis exorat in undis,
Ac *Danai* flagrant animis poſcentibus arma
Quò rapit ira ſequi, gladióque ultore pudendam
Excuſare fugam contrà, prudentia turbæ
Rara comes, rarò *Phrygiam* cum milite pendit.
Excipit ancipites docti tuba *Neſtoris* aures,
Suſpenſósque regit, iratáque pectora mulcet.
O qui magnanimo domuiſtis remige fluctus,
Qui freta, qui ventos primi libâſtis, & aſtra
Iratum didiciſtis iter non nota ſequuti.
Diſcite dura pati, ſola eſt quæ conterit hoſtem,
Virtutéſque regit patientia: ſola triumphis
Militat innocuis, & honeſtæ conſulit iræ.
Eſt tempus quando, locus eſt ubi lædimur omnes,
Lædimur immeriti, patimúrque indigna priores,
Ut cauſâ meliore frui, ſuperíſque ſecundis
Marte dato liceat; non hìc injuria nobis,
Sed *Danais* facta eſt: veniet qui probra ſuorum
Enſe pio redimat. Sic fatur, & accipit omnes
Delinita *Thetis*, gremiúmque exponit ituris.
Jam fluctus ementa vagos in *Phaſidis* undas

De-

Declinat *Pegaſea* ratis : pelagóque relicto,
Pauperiore ſinu, ſed liberiore potita,
Multa priùs metuenda tulit, dum littore in altô
Diſcordes agerent undarum prælia motus.
Improbus audaci ſuſpendit gurgite pontum
Phaſis, & obnitens caſtigat in arva ruentem,
Ceſſuram miſeratus humum, furit ille, feróxque
Potandas inceſſat aquas, bilémque refundit
In vada blanda ſuam, dedignatúrque teneri.
Ipſa etiam clauſíſque notis, cælóque ſereno,
Continuas hiemes portûs anguſtia volvit.
Nec ſpacio laxum languet mare, creſcit arena
Conſumptura rates, tellúſque occulta vadoſas
In cumulum ſuſpendit aquas, mentita profundum.
Fluctuat ambiguus *Typhis*, propè littora ſpectat:
Suſpectàm formidat humum, diſcítque timere
Quò tutum ſperabat iter ; *timor elicit artem.*
Conſultura vadum medias minor alnus in undas
Pellitur, & conto metitur judice pontum.
Littoris inſidiæ poſtquam patuêre, coacto
Inter utrumque ſolum decurrens limite puppis
Arva petita premit, fractásque offendit arenas.
Quid memorem *Aeſonidæ* duras incumbere leges
Oetæ imperio ? quid ſemina jacta ? quid hoſtes
Terrigenas, *Martíſque* boves, ſævíque *Draconis*
Excubias ? *Ignis virtuti cedit & enſis.*
Eripitúrque emptum ſummô diſcrimine vellus.
Neptunum ſenſiſſe putes, fugientibus æquor
Altiùs intumuit, fractíque in littore fluctus
Intonuêre ſimul. Procul, ô procul ite prophani !
Non licet in ſanctum cum prædâ tendere pontum.
Has notus haud paſſus cauſas inſtare timoris,
Præripuit voces, nec iter conceſſit in aures.
Navigat auricomo ſpoliatis vellere *Colchis*

Præ-

Prædo potens. Culpémne ratem quæ prima per undas
Ad facinus molita vias, atque *Atropon* auxit?
An cauſâ potiore probem? ſine remigis uſu
Non nôſſet *Memphis Romam*, non *Indus Hyberum*,
Non *Scytha Cecropidem*, non noſtra *Britannia Gallum*,
Primus ab excubiis montes proreta *Pelaſgos*
Anticipat, ſalvere jubens: at cætera pubes
Remorum aſſurgit ſtudio, victríxque carina
Theſſalicis reddit quos in freta duxerat arvis.
Quis varios memoret plauſus, quis gaudia vulgi?
Si parcus meminiſſe velim, vel nolle fateri,
Vel ſeriem non nôſſe putent: ſi prodigus, auris
Faſtidita neget faciles ad ſingula nutus.
Pelea miratur reducem *Lariſſa*, *Pylón*que
Neſtor habet, *Telamone* ſuo *Salamina* ſuperbit,
Leda Cerauneis, & fratribus *Orythia*
Hyſmariis. Laudátque ſuum *Calydónia* mater
Oeniden, nondum tantum ſoror *Orphea Traces*,
Archades Admetum, *Talaúmque* & *Theſea*, & *Idam*,
Anthæúmque urbes variæ: ſua mœnia quémque,
At *Peloponneſum* cum præda divite *Jaſon*
Occupat, inſigni laſcivit Regia cultu,
Victoríque ſuo gratas plebs obvia voces
Elicit, & vero diſpenſant gaudia vultu.
Solus inexplicita *Pelias* ſub fronte ſerena
Invidiâ ægreſcit, ſeſe cauſatur, in omnes
Vota deos; conſumpta gemit, *Martémque* lacceſſit
Qui gratis domitos tulerit defervere tauros.
Eluctata diu rapidis impulſibus ira
In verbum ſingultat atrox, queſtúsque ſuperbos.
O ſuperi, quò thura meant? O fata, quis error
Imperat? ô hominum caſus, paucóſne reſervat
U multos fortuna premat? jam ſentio; traxi
Invito mea regna Deô; cape maxime tandem

Quo-

Quorum faſtidit uſus regnare negantem,
Quæ longo emiſti voto; tumeásque relictis,
Non raptis, tenui certè non ſponte Deorum.
Hísque velim regnis emptum viciſſe tonantem,
Me magè (ſiqua fides) votorum offenſa laceſſit,
Quàm ſceptri jactura mei, voluíne ſub *Arcto*
Proſcripſiſſe virum? regnat, fregiſſe? ſuperbit,
Extinxiſſe? viget, titulos minuiſſe? triumphat.
Ergò Deos dico ingratos, da thura tonanti:
Quùm dederis, ſperata neget, donísque retentis
Rideat eluſum; melius fortuna pianda eſt,
Quæ pacem, quæ fulmen habet, quæ prima *Tyrannis*
Imperium partita tribus conceſſit, abegit.
Mutato luſit cælo, rurſúsque jubebit
Quos fecit reges mecum migrare ſub umbras,
Et *Jove* proſcripto *Saturni* leniat iras:
Sic fatur, diróque animam depaſcitur æſtu.
Has tamen, has cordis rugas, hæc prælia mentis
Frontis oliva domat, faciésque doloſa ſophiſtam
Mendicat vultum, & blandos peregrinat in uſus.
Gaudia prima ducum, ſolenni menſa tumultu
Excipit. At cœli prædo terræque mariſque
Ambitus acceptas venatur regibus eſcas.
Juno lyram volucrum langueſcere ſentit, alumnos
Æquoris emungi *Thetis* dolet: aſpera *Phœbe*
Indignata ſui numerum rareſcere civis,
Excubat, ultorémque humeris accommodat arcum,
Venantes venata viros, prædámque petentes
In prædam petit, & lucos vigilantiùs ambit.
Ergò Thoros conviva premit, donúmque dearum
Interpres blandus hilarat Deus, humida ſiccis
Mi ré concilians, comptos diſcreta clientes
Cura agit; hi *Cererem* cumulant, hi fercula mutant.
Illi hilares iterant calices. At rege ſuperbo

Eme-

Emeritum libante merum menſalibus hærent,
Summiſſíque hauſtum *Bacchi* regalis adorant.
Has menſæ genialis opes, hæc ocia curæ
Dapſilis, hoc grati certatum dulce laboris
Incolumi virtus delibat ſobria guſtu.
Non ignava gravi peperêre oblivia menti
Deliciæ, non in ſomnos elanguit ira
Amphitrioniadæ, *Trojam* bis térque reſumens
Se vultu reſerat, animúmque his aſperat ægrum.
Ergò *Jovem* meritus cunali *Marte* parentem
Cœleſtes docui mecum vagire dracones,
Prævenique minas ? pudet heu, vir, victor, adultus
Barbaricis ceſſi, non viſo milite, juſſus !
Ergo minis frangendus eram ? proh fata pudenda !
Proh crimen ſuperûm ! fatóque immanior omni
Neſcio quis famæ meritum ſcidit : arma tenebam,
Nec deerant hoſtes. I nunc, & priſca revolvens
Privignum mirare tuum, *Jovis* inclyta conjux.
Viciſti, fateor, fugi, victoria ſumma
Alciden fugiſſe fuit ; rúrſuſne ſeverum
Dignere artificem noſtris Euriſtea pœnis ?
Si *Lernam* edomui, ſi *Cerberus* ore trifauci
In ſcopulos *Dodonæ* tuos aconita reſudit :
Si gravis *Anthæus*, gratam ſuſpenſus arenam
Dedidicit mirante *Rhea* : ſi cætera mundi
Monſtra triumphali potui conſumere dextrâ,
In *Phrygios* dicámne viros ? humanáque bella
Depoſuiſſe pudet. Sed cur clarè acta revolvo ?
Degeneri gravius accedit gloria facto.
Quin potius ferís gladius quid conferat auſis,
Monſtrorum domitor, reminiſcere ? *Pergama* pœnas
Pendant, & meritis perjuros perde ruinis.
Sic *Phœbo* liquidóque *Jovi* ductare triumphum,
Sic tibi, ſic *Danais*, docilésque inſtare *Pelaſgos*,

Non

Non fugiſſe ſciant, qui cùm potuêre minari,
Et potuêre pati. Tacitis ſic queſtibus iram
Exacuens ſummos animum procudit in auſus.
Haud ſecus exilium gratæ dequeſtus arenæ
Armenti princeps lunatum robur in ornos
Aſperat objectus, & ſe præmenſus in hoſtem
Ocia dura gerit, & prælia pulchra figurat,
Fronte furens, pulsâſque pudet non frangere ſilvas;
Inde thoro meliore redit, veterémque repulſam
Excuſans, victor regnat, lauróque ſuperbit.
Vix primos belli motus libraverat heros,
Et jam fama loquax rapiens ex aure potentûm
Quod ferat in vulgus, pavidas quod ſpargat in urbes,
Prælia mota canit. Illámne noſcentis *Averni*
Progeniem, *Celíne* rear? quæ murmura rerum
Occulta extenebrat, reddítque latentia luci.
Immò quis è ſupera contendat pace creatam
Turbatricem hominum (quæ ſancta ſilentia regum
In mundi perfert aures, & plebis in ora
Diſſipat, arcanum curæ furata ſilentis.
Haud mora, non juſſi lituis, non ære vocati
Conſpirant ad bella viri, ſed et arma tumultu
Plebs rapit, & vibrans quos non benè noverat enſes,
Ingenue iraſci diſcit, multúmque minatur,
Sed factura parúm. Terit hic in fræna jugales,
Non longum manſurus eques, raptâ ille ſuperbit
Caſſide, & impatiens captos decreſcere viſus.
Hi furas riguiſſe ſtupent, hi pondere victi
In clypeos nutant, pars barbara regna lacceſſit
Litigiis audax & citrà prælia fortis,
Objecto ſecura freto, gemit anxia matrum
Turba, nec infauſtis ſolatia mæſta querelis
Ire negant lacrimæ, lacrimis certatur, & omnem
Exceſſiſſe putat flendi parciſſima luctum.

Hæc inter medios enſes timet, illa *Charybdim*
Incurrit, pietas nunquam ſecura quieſcit.
Mens ô prona virûm, non hæc ſuſpiria virtus
Infracta admittit, non dant complexibus artus,
Oſcula non iterant, ne vel ſic bella morentur.
Vix memores dixiſſe vale, mulceter alumnus
Fatorum *Alcides*; & ſpe meliore ſuperbis.
Aſſidet inceptis, fremitu navalia fervent,
Aegæ ſq; ſinus ter quino remige frangit
Lecta cohors, totidémq; movet per cærula pinus.
At notus incumbens humeris, puppíq; ſequaci
Ducit inoffenſam *Simoentis* in oſtia claſſem.
Puppibus emigrat primus *Telamone* ſecundo
Lariſſæ pollentis honos, cui cærula nupſit
Nereis, amplexus non aſpernata minores,
Mortalémq; thorum, quo principe gloria ſpirat
Mirmidonum, quem tota ſuis obnoxia fatis
Dorica caſtra canunt. *Danais* hic debet *Achillem*,
Ajacem Telamon, æquale in prælia fulmen.
Dividit ergò acies æqui libraminis inſtar
Alcides, pars in *Phrygios* armata penates
Jam dictos ſortita duces, pars cura relictæ
Claſſis diſponit cum *Neſtore*, pársq; ſequuta
Amphitrioniaden, ſociis partitur utriſq;
Excubias hinc indè ſuas. Sic agmine trino
Conſulitur bello, patriúmq; armaverat orbem
Principis edictum *Phrygii*. Ruit omnis in arma
Barbaries: flammíſque rates conſumere fiſus,
Et *Danaos* ſparſurus aquis, ad littora *Martem*
Dux migrare jubet. Paretur, & ociùs omnes
Fluctibus inſiliunt. Solitæ nil tale timere
Nereides viſa arma ſtupent, horrénq; tumultum.
Hi telis inſtant, alii face: pectora telum,
Fax puppes injecta petit; cunabula *Mavors*

Cypridis

Cypridis infestat armis, & *Lemnius* igne.
Tunc primum bellis rubuit Mare. Sanguinis illas
Murex hausit opes, quas nondum oblitus in annos
Presentes meminit, regúmq; expendit in usum.
Scillæos nova præda canes ad funera mæsti
Gurgitis invitat, cocunt latrantibus undis
Monstra sinus *Siculi*, dehinc (hausto nectare diro)
In freta sparguntur similem venantia potum.
At fremitu accepto *Nereus* excussus ab antris,
Mutatis horrescit aquis: fontíq; relapsus
Nascentem explorat Lunam, visóq; meatu
Quem genitrix natura dedit, securior exit.
Immò agite, immisso bellum consumite ponto,
Dii si qui undarum: raptæq; *Athlante* repulso
Evolvantur aquæ: fatis injuria prima
Excusanda fuit, an & hos impunè furores
Ferre juvat? misero completus sanguine pontus
Spumat & incensum fumat mare, *Scilla Charibdim*
Excitat, & nostris pinguescunt monstra ruinis.
Si neutros superesse ratum, si judice pœna
Elicitis pœnas, *Phrygios* perjuria mergent,
Exemplum sceleris *Danaos* quæ jam mora segnes;
Proniùs in facinus tardis ultoribus itur.
Ardua jam trepidis Murorum septa catervis
Iliacæ traxêre manus. Stat *Dardana* pubes
Pro jugulis armata suis: nec enim invida regni
Ambitio ludit pugnas, sed & ira, minæque,
Et non extorti per vulnera cruda furores
Bella cient, hinc inde odiis flammata superbis.
Primus in adversos vibrata cuspide muros
Torquet equum *Peleus*, tractâque accenditur hastâ.
Hâc (ait) hospitiis aditus & inhospita tecta
Pulsanti reseranda manu; nos urbe fruamur,
Portu alii, dixit: cunctíq; instare *Pelasgi*

Ceu belli tunc cauſa recens, nec tempore longo
Ira minor minùs accendant in prælia mentes
Juſſa, tubæ, promiſſa, preces: asperrima cernas
Bella geri: non precipites telluris hiatus,
Non undas timuêre viri: ſibi quiſque videri
Dux aliis, miléſque ſibi, pars cratibùs inſtat
Continuas molita vias, vallémque profundam
Molibus injectis vincunt: pars aſpera clivi
Impatiens hæſiſſe ſubit: jam copia Muri,
Jam ſilices laxâre licet. Sed deſuper urgent
Dardanidæ, incuſſáſque trabes & ſaxea volvunt
Fragmina: pars jaculis audax, pars aſpera flammis
Flagrantes immergit aquas. Septum arbore *Dymus*
Affectabat iter, fixóque in mœnia vultu
Hæſerat, hunc latices decalvavêre profuſi,
Flumineíque imbres, nudum ſpoliatur uroque
Crine caput, penetrátque fluens in viſcera vulnus.
At teſtudineo *Telamon* defenſus amictu
Occultum furatur iter, ſilicúmque tenorem
Ære domat, jámque in præceps pendente ruinâ
Cedit, & effractâ tandem prior urbe potitur.
Interea flammis populari vela parantem
Percellit vox dira ducem: cui ſtrenue ductor
Dardanidûm, cui bella geris? civeſne perófus
Monſtripari pacem pelagi ſancire laboras?
An pavidis profugíſque inſtas? & nè qua ſuperſtes
Sit fuga, conſumis claſſes? proprioribus auſis
Intendêre manus hoſtes, huc lumina flecte,
Atque urbem miſerare tuam, vix credulus hæret
Laomedon, cernítque tamen jam *Pergama* rumpi,
Stare hoſtes, nutare *Phryges*: rapit ociùs agmen
Attonitum, belliq, rudis non colligit alas,
Sed ſparſis preperat ſignis. Quem prepete gaudens
Excipit occurſu *Tyrinthæus*: hiſque ait, olim

Quum

Quum premerent portus, optatáq; littora fessi,
Exilem telluris opem, tenuémq; negâsti
Sæve moram, spretâ pacis cum fronde *Minervâ*
Sume vices, rediit hostis, qui venerat hospes.
Sic fatur. Strictóque ducem transverberat ense:
Thoracísq; moras, clypeíq; umbramina raptim
Dissipat, atq; animam tot defensoribus usam
Elicit,& *Stygios* jubet irrupisse penates.
Fit fuga *Dardanidum* mactato principe; at hostis
Civiles prædatur opes, pars cædibus iras
Innumeris explere sitit: vox regia tandem
Castigat rapidos *Danao* grassante tumultus.
Parcite victores *Danai*, compescite dextras.
Labe pari peccat, paritérq; crudelis uterque,
Qui cunctis parcit, & nulli. *Nobilis iræ est*,
Citrà iram punire reos. Jam copia regni,
Urbs cecidit, cessit hostis. Cæsóq; tyranno
Ut miseris faciles *Graiorum* exempla sequuti
Esse *Phryges* discant, damus ultrò rura colono,
Castra viris, pontum nautis, & civibus urbem.
At pereat dirâ si quis de stirpe superstes,
Hanc quoniàm delere juvat. Sic fatur,& eccè
Amphitus, *Hysiphilus*, *Volcontus* & inclita vultu
Hesione, sævis vincti post terga catenis
Traduntur ducibus. Hi dira in funera rapti,
Hæc *Telamon* tibi præda datur,quod *Pergama* victor,
Quòd prior affractis facilem das hostibus urbem.
Licet, *Argolici* prædâ *Hesioné*q; potiti
Incumbunt pelago, laurúmq; insigne triumphi
Puppibus exponunt, penetrántq; ad sidera plausu.
His aberat *Priamus*, aliam servatus in iram
Fatorum, casúsq; alios: cui *Marte* secundo
Eoos populata *Phryges* victoria læta
Faverat, & reduci comites plausêre triumphi.

Dura hominum *Lacheſis*, ſors perfida, luditur anceps
Imperium, *Priamus*, natales ampliat agros,
Troja ruit: ſceptróq; novus dum quæritur orbis,
Sceptri nutat honos. Fauſtos in regna meatus
Fata dabant reduci: *ſed dira, ſed aſpera donis*
Invidit fortuna ſuis; quæ cum ardua donet,
Guſtatos graviore favos ulciſcitur irâ.
Jámq; urbis trepido conſpectum pectore ductor
Hauſerat, accurit luctus, viſúmque ſalutat
E muris manuum plauſus lacrimabilis, horror
Aggreditur, turbátq; ducem, totámq; pererrat
Infelix planctus aciem, ſtant undiq; cives,
Solvuntúrq; ſuam (*Priamo* ſpirante) ruinam.
Ille autem licèt internô complura dolore
Corda gemant, vultu lacrimas caſtigat adultas,
Ut ſaltem ſperet ducis ad ſolatia vulgus.
Nam ſummè miſer eſt, cui nèc ſperare relictum eſt.
Nec mora, diffuſam ſpatiis majoribus urbem
Integrat, ac potior conſtructio barbara græcam
Excludit *Nemeſim.* Medicati vulnera muri
Reſpirant meliore manu contemptáq; moles
In ſævum patuiſſe aditum: & quâ ſaxa recedunt,
Continuant valvæ duplices. Hæc cardine lapſo
Alternos pandit aditus, hæc robur acernum
Pectine ferrato tacitos ſuſpendit in uſus.
Jámq; arces cecidiſſe juvat, jam machina major:
Et lucro jactura fuit Muralia primas
Propulſura manus, pinnarum culmine denſo
Conſpicuos tollunt apices, nec mœnia munit
Rarior excubias turris factura ſecundas.
Celſior in ſuperas contendens vertice nubes
Ilios, æquaret gemini diſcrimina mundi,
Si ſpacio contenta ſuo, minús improba cœlo
Parceret, atq; alium jám non præſumeret orbem.

Si

Si *Phlegram* conferre velis, ſi virginis arces
Aſſyriæ, feret hæc potiùs diſcrimina linguæ,
Tela *Jovis*. Nulli ſpacioſior æthere tractus
Contigit: aut tantum patiens indulſit *Olympus*.
Penè pares totam turres ſparguntur in urbem,
Cyclopum faſſæ ſtudium, civiſq; ſuperbus
Celſa petens faſtidit humum: Surgentia paſsim
Exhalant piceas incenſa pyralia flammas.
Ingenti *Vcalegon* conſumens aera tectô
Arduus alta petit, *Anthenor* mœnibus æquis
Certat; at inconſtans, nec major, nec minor, ægris
Anchiſes parcet pedibus, greſſumq; peroſus
E ſpeculis videt urbis opes, plausúſq; viarum.
Haud procùl incumbens urbi mediantibus arvis
Idæus conſurget apex, vetus incola montis
Silva viret, vernat abies procera, cupreſſus
Flebilis, interpres laurus, vaga pinus, oliva
Concilians, cornus venatrix, fraxinus audax,
Stat comitis patiens ulmus, nunquámq; ſeneſcens
Cantatrix buxus: Pauló proclivius arvum
Ebria vitis habet, & dedignata latere
Canicolam poſcit *Phœbum*, vicinus ariſtas
Prægnantes fœcundat ager, nec plura phalernus
Vina bibit, non tot paſcit *Campania* meſſes.
Proxima rura rigans, alio peregrinat ab orbe
Viſurus *Trojam Simois*, longóq; meatû
Emeruiſſe velit, ut per tot regna, tot urbes,
Exeat æquoreas tandem *Trojanus* in undas.
Dúmq; indefeſſo miratur *Pergama* viſu
Lapſurum ſuſpendit iter, fluviúmq; moratur
Tardior, & totam complecti deſtinat urbem.
Suſpenſis infenſus aquis violentior inſtat
Nereus, atq; amnem cogens procùl ire minorem
Proximus accedit urbi. Contendere credas

Quis propior: sic alternis concurritur undis,
Sic crebras iterant voces, sic jurgia miscent.
Undiq; siderei majestas conflua mundi
Iliacum dignata solum, juga, mœnia, pontum
Vestit, & astrifero dat respiramina collo.
Idæos Cibele colles colit, ipsa superbis
Regnatura jugis, reliquos tibi *Delia* saltus
Donat, & *Idæis* pensat venatibus orbem.
Pampineum te (*Bacche*) nemus, te spicea cingit
Silva *Ceres*, *Neptunus* aquas, navalia *Phœbus*;
Arces *Pallas* habet, & habetur *Pallade* fatum.
Est sacer urbe locus mediâ, modicúmq; laborat,
In cumulum, *Pygmæus* apex, quem surgere plenè
Quem planè residêre neges. Hîc celsa superbi
Fulgurat ara *Jovis*, non sceptrô & fulmine nudi,
Non qualem *Tyrius*, non qualem prædicat *Indus*.

Finis Libri Primi.

Daretis

Daretis Phrygii De Bello *Trojano* liber ſecundus.

Argumentum Lib. II.

Cum autem Priamo *renunciatum eſt, patrem occiſum, cives ſpoliatos, prædam evectam*, Heſionem *ſororem dono datam eſſe*, Phrygiam *à* Graiis *adeò contumelioſè tractatam, ægerrimè tulit.* Ilium *petit cum uxore* Hecubâ *liberíſque* Hectore, Alexandro, Deiphobo, Heleno, Troilo, Andromachâ, Caſſandrâ, Polixenâ, *alitſque ; ex concubinis natis quos ex regio genere dicere neſas.* Priamus *ut* Ilium *venit, ampliora mœnia exſtruxit urbémque munitiſſimam reddidit, eámque ingenti numero militum (ne oſcitans, ut pater ejus, opprimeretur) munivit. Regiam quoque ædificavit, ibíque* Jovis *aram ſtatuámque conſecravit ; urbi portas fecit, quorum nomina ſunt hæc,* Antenoride, Dardanie, Ilia, Scæa, Cantumbria, Trojana ;

Trojana ; *extructâ verò urbe ulciſcendi injurias, & potiſſimùm patris necem, anſæ invigilare conſtituit.* Antenorem *accerſi jubet, dicítque ſe velle legatum eum in* Græciam *mittere, ut conquereretur graves ſibi injurias ab* Hercule *& ſociis factas; in patris nece, abductione ſororis* Heſiones, *& regni prædatione, quæ omnia æquo animo modo* Heſionem *redderent, ſe laturum ait.* Antenor *navem conſcendit, & in* Magneſiam *ad* Peleum *navigavit, quem hoſpitio benignè triduo accepit ; at die quarto rogat viæ cauſam.* Antenor Priami *voluntatem exponit, nimirùm contentum fore, ſi* Heſione *tantùm redderetur. Hæc ubi* Peleus *audivit, cæpit excandeſcere, eúmque de ſuis finibus diſcedere jubet.* Antenor *ſine morâ ad* Telamonem Salaminiam *proficiſcitur, rogavítque ut* Priamo *ſororem redderet; non æquum eſt, inquiens, regis filiam in ſervitute eſſe. Reſpondet* Telamon *à ſe nihil* Priamo *factum eſſe,* Heſionem *virtutis cauſâ ſibi datam eſſe, & ergò ſe eam nemini daturum, præcipítque ei citò de ſuis finibus diſcedere ; deinde in* Achaiam *tendit,* Caſtorem & Pollucem *rogat, ut* Priamo *ſororem reſtitui curarent ; illi negant a ſe regi ejus injuriam factam eſſe, contrà verò à* Laomedonte *ſe priùs læſos eſſe affirmant, eúmque*

que discedere jubent. Inde Pylum *ad* Nestorem *venit, dixítque ei adventûs causam, qui etiam statim cœpit jurgio* Antenorem *lacessere, & rogare quâ fiduciâ in* Græciam *venire auderet, cùm à* Phrygibus *priùs* Græcis, *injuria sit facta. Ubi ante* Antenor *vidit se nihil promovere, regémque suum contumeliosè tractari, domum revertitur,* Priamóque *demonstrat, quomodo* Græciæ *à principibus tractatus fuerit, bellóque eos persequi suadet. Rex confestim filios cum amicis* Antenore, Anchise, Æenea, Ucaligone, Talanto, Lampote, Pantho, *omnibúsque naturalibus filiis vocari jubet, quibus conventis narrat* Antenori *legato suo ad* Græcos, *etsi certiores faceret paternam necem aliásque injurias a se condonatum iri, sororem tamen* Hesionem *negatam esse; insuper etiam ab illis* Antenorem *contumeliosè tractatam, nihílque à* Græcis *impetrasse. Sed quoniam negaverunt quæ petiît videri sibi exercitum in* Græciam *mittendum, quibus pœnas ob tam inauditam injuriam, darent* Græci. *Admonet igitur* Priamus *liberos suos, huic expeditioni præesse præcipuè* Hectorem *natu maximum, qui patri ait se illi morem gesturum, & Laomedontis avi sui necem, aliásque injurias* Trojanis *illatas à* Græcis *vendicaturum; sed tamen vereri se*

quòd

quòd conarentur non posse perfici, quia, inquit, Europa *viris bello exercitatissimis abundat:* Asia *vero semper in dissidiâ vitam exercuit, & ob id navibus carere.* Alexander *cohortari cœpit ut præpararetur classis, & in* Græciam *mitteretur, séque promittit principem fore, modò vellet pater, addítque in Deorum benignitate confidere se hostibus victis cum laude fore ut domum rediret. Nam sibi in* Idâ *silvâ cum venatum abiisset,* Mercurium *in somnis adduxisse* Junonem, Venerem, Minervam, *ut inter eas de corporis formâ judicaret. Tunc, inquit, pollicita est mihi* Venus, *si se formosiorem judicarem, daturam se mihi uxorem totius* Græciæ *speciosissimam, unde deberet* Priamus *sperare* Venerem *sibi propitiam futuram.* Deiphobus *laudat* Alexandri *consilium, sperátque futurum ut* Hesione *reddatur, si classis in* Græciam *mitteretur*

Liber Secundus.

JAm floret *Priamus* populoso pignore fælix,
Felix conjugio, felix natalibus arvis,
Si superi, si fata sinant, si stare beatis
Permissum. Videt *Alecto* quas fregerat arces
Fortuna meliore frui: videt, ardet, & *Hidris*
Irascens, circúmq; genas & tempora crebris,

Me

Mène, inquit, reginam *Herebi*, mundíq; potentem,
Atq; utinám cœli, regnum mortale lacessit
Æternum? pudet heu! lascivit terra superstes
Post *Danaos* quibus usa fui, nostrísne triumphis
Contendit, vincíq; negat: ruat ociùs ergo
A cunis concessa mihi. Sic questa, quietem
Invidet exiguam *Priamõ*, raptúmq; sororis;
Servilémq; colum, & lacrimas objectat inultas.
O hominum superûmque pater, si numina curas,
Cur hominem plectis? miserénе quòd incola terræ
Despicitur? certè lacrimis noctíq; dedisti
Proscriptas a luce animas. Pater optime, tandèm
Flectere, redde polo reduces, vel funera saltem
Exilii tutare tui; cur impia sævit
Alecto in miseros? cur *Pergama* diâ fatigat
Tot superis confisa suis? tolle inclita, tolle,
Virgo moras, nec passa premi quas incolis arces
Gorgonæ prætenta *Stigias* perstringe *Medusas*.
En aras, en thura tibi communia poscunt
Nutrices scelerum *furiæ*: noctísq; tyrannos
Exorare jubens, cælum inter mænia clausum,
Concives habuisse Deos. Hem linquet inultum
Tisiphone: regíq; suo cultore negato
Quam dedit invidiam *Phrygius* luet! ecce profundis
Curarum furiis, vigilíq; impulsa dolore
Mens *Priamum* in diversa trahit, nec Marte reposcit
Hesionem, nunc bella timet: sententia tandem
Fortior, inniti precibus, tentare *Pelasgos*
Blanditiis. Voce hâc legatum *Antenora* demum
Instruit, & parvo claudit mandata libello.
Hactenùs invicti gens imperiosa *Pelasgi*,
Libertas *Asiæ*, nullis concussa vigebat
Casibus: Invidit solitum fortuna favorem,
Et rerum decrevit apex. Verùm *Hercule* vinci

Turpe

Turpe minùs, tantóq; leves authore ruinæ.
Nunc quia conciliat humiles favor, exuo regem;
In miseras descendo preces: sic *India Bacchum*,
Sic *Cyrum Crœsus*, *Thamirin* sic *Cyre*, rogabas.
At si *Parca* prior quâ cœperat ire mearet,
Ipse orandus eram, geminúmq; impensus in usum,
Aut pacem regerem judex, aut prælia princeps.
Proh superi! quæ dira orbem deludit *Erinnys*?
Exieram miles, tractabam prælia ductor,
Victor eram: sed cur *Eoo* blanda triumpho,
Si mœstos, lœto reditus fortuna parabas?
Hæccine post tantos mihi debita pompa labores?
Sic metui tibi *Troja* dari, quæ læta parabas
Quum redii? sæva illa Dies sempérq; gemenda,
Quâ reduci primùm patriæ mæstissima clades
Visa audita simul. Melius quem fecimus hostis,
Aut cui factus eram, vitam hanc tot tristia passam
Rupisset gladio. Sceptróne & culmine regni
Dulce frui? sic sic fatrum patrísq; perempti,
Sic raptæ memor *Hesiones* miserescite, magni
Mirmidonum proceres. Cæsum lugere parentem,
Exhaustam vidisse domum, lapsósque penates,
Sit satis: *Hesionem* lacrimis solatia tantis
Reddite. Parva quidèm posco, sed muneris instar
Majoris, vitæ pariter, pariterq; saluti
Exanimem dabitis. Sic postquam quæstus, & ipsi,
Et cui charta datur, tepidus fluit humor in ora.
Antenor Zephiris blandum spondentibus æquor
Haurit iter: rapiénsq; ducis mandata, per undas
Magnesii fines, *Sparten* prætervolat altam,
Fatidicámq; *Pilon*, paucis ubi tracta diebus
Otia dequestus cedit: non *Pelea* magnum,
Tindaridas geminos *Pileam* flexère senectam
Verba ducis. Læti tandem *Telamonis* ad urbem

Fle-

Flectit iter : *Lacheſiſq;* fugam veſtigat in omnes.
Regia celſa nitet, complutáq; murice multo
Purpura *Sidonios* diſpergit in atria luxus,
Solennem confeſſa diem, quâ jungit herilem
Juno thorum. Læto cuncti connubia plauſu
Concelebrant, populóq; ſuo certamina prima
Ventripotens ponit genius. Cænare decorum,
Et menſas variare juvat : nunc pocula deſunt
Fæcundam factura ſitim. Repetiſſe voluptas,
Et vires conferre libet, civiliter ipſi
Indulgent proceres cyathis, bibuliq; clientes
Heus *Himene* ſonant ! & in aurea pocula fuſi
Invitant ſeſe pateris, plebs mixta *Britanni*
Certatura ſiti, longíq; potentior hauſtus
Plebeios gaudet calices & ſobria vina
Regali mutaſſe mero, redimítq; voluptas
Rara moras nèc ceſſat hians, dùm pectore victo
Lingua fluat, creſcant lychni, veſtigia nutent.
Cætera multiplici laſcivit curia plauſu,
Pars ſyrtis, pars grata lyris, pars ore canoro
Nativas oſtentat opes, contentáq; nervis
Arteriæ non artis opem, non carmina nervi
Ad vocis mendicat opus : ſe quælibet ornat
Muſa libens, quæ voce placet, quæ dote ſuperbit :
Non tamen indulgent ſtudiis communibus omnes.
Aetatum parium ſimilis concordia : narrat
Cum ſene canities, ludit cum pube juventus,
At moduli alternat libamina prima *Choraules*
Prævius, & dociles hôc explicat ore choreas.
Plaudite concives, *Salaminæ* ditis alumni
Plaudite : victori nubit *Priameia* noſtro
Heſione. Clamant unà fæliciter omnes,
Congemniantq; iterùm fæliciter, ille canoros
Concilians in plectra modos, his exit in aures :

Quid

Quid gentis *Danaæ* proavos? quid priſca ſtupemus
Prælia? miremur potiùs quem protulit ætas
Quâ fruimur, rerum patrem, mundíq; patronum
Amphitrioniaden, axis quem laudat uterque,
Cujus opem ſævos debellatura gigantes
Aſtra petunt, geminóq; armari fulmine poſcunt.
Hunc non *Juno* ferox, non accuſator iniquus,
Non labor exhauſit. Redolent cunabula primum
Vix ortæ virtutis opus. *Nemæus* adultos
Expavit terror humeros. *Erymanthus* abacto
Reſpiravit apro. Victricis victima clavæ
Abſolvit *Creten* taurus: Dux flebat *Hyberus*
Damnatis quas *Cacus* opes abſconderat antris.
Non angues *Lernæ* reduces, non *Cerberus* ingens,
Non *Lapithæ*, domuêre virum. Vigilata *Draconi*
Poma tulit. Peſtem *Libicam* libravit in auras,
Edocuítq; hoſtem nocituris artibus aſtra,
Qui quondám *Geometer* erat, *Achelous* in armis,
Neſſus in effugio nimis effugiſſe queruntur.
Othriſios mactavit equos, revocavit ab armis,
Hippoliten, dumuítq; ferô ſtimphalidas arcu.
Nec ſolùm tibi ſe tellus, ſed ſidera debent.
Vector eras, & vector eris; da maxime, fœlix
Auſpicium, lætum tribuas nubentibus omen,
Et prolit cecinisſe tibi: ſi juſſeris, ibunt
Monſtra procùl, ridebit *Hymen*, vinóque favebit.
Jam tua ſic *Hebe* pariat *Saturnia* cælo,
Et noſtro nova nupta duci: plaudentia rurſus
Tecta ſonant, fæſtóq; favet plebs læta tumultu.
Sola tamen durô turbat convivia vultu
Heſione, ſpernit plauſus, oditq; faventes,
Nil titulis permota ſuis, non dote ſuperba,
Non cultus mirata novos, ſibi capta videri,
Mœſta queri, & quoties ſibi plaudit regia, nomen

Reginæ

Reginæ captiva pavet, nec libera fidit,
Sed jussa in thalamos timidè ventura coactos.
Cúmq; aliis modulentur aves, quæ conjuga fatà
Expirant meliore lyrâ, sibi credula fingit
Noctivagas ululâsse striges, bubone liniſtro,
Tecta premi, *Stigiõq;* satas *Acheronte* sorores
Funestas gessisse faces. Heu cæca futuri,
Quam sævum patris paritura nepotibus hostem.
Quinetiàm oblatos calices, oblata recusat
Cymbia: nunc tacito perfundit pocula luctu,
Et lacrimas bibit ipsa suas, segniq; morantes
Crescentesq; cibos gustu jejuna fatigat.
Tristior interea *Phrigybus* delabitur hospes
In portus *Salamina* tuos, ramóq; verendus
Palladio, celsas subit arces. Cætera nôsse
Curia cunctatur, concivem sola *Phrygémq;*
Agnoscit nova nupta virum, pudibundáq; vultum
Flectit, & orantem miratur talibus illum:
Inclita sceptrigeri proles *Jovis*, & minus uno
In natum perducte gradu, reverende *Pelasgis*
Justitia, bellóq; potens, tibi supplicat omnis
Cum duce *Troja* suo *Telamon*. Miserescite cives,
Túq; prior: non tot terràque mariq; labores
Incassum fluxisse tinas, post aspera multa
Huc tandèm, huc veni. Cernò quam quærere jussus
Hesionen, cerno: non hæc commercia certè
Juno probat: victore suo captiva fruetur,
Flens hilari, famulans domino, vel barbara græco.
Redde magis, tot vestra nurus *Europa* superbas,
Tot celebres habet illa faces: melioribus ortam
Quære aliam fatis: hæc edita sidere diro
In raptus damnata fuit, facilisq; vel omni
Præda venit, sempérq; suis rapienda minatur.
Noverat *Argolicus Alcides*, noverat alter

Cum *Polluce* error, novit cum *Neſtore Peleus*,
Quùm levis aſcenſu facili tibi præda daretur
Heſione, méq; haud fines truſiſſet in iſtos
Infelix *Priamus*, ſi quid de gente ſuperſtes
Cognatâ, patriæ penſâret damna ruinæ,
Hanc tibi, non ſuperis, animam debere fatetur
Quam ſibi ſervatam non gaudet, ſed *Telamoni*.
Dic potiùs ſubicit *Telamon*, invitáq; flentis
Oſcula prædatur, & in hos ait ire lacertos
Emerui gladio. Sic interfatur, & illud
Dircæum memorat: teneo longúmq; tenebo.
Pulſus abit *Phrygius*, relegénſq; quod hauſerat æquor
In patrios delatus agros, iter explicat omne
Civibus, *Heſiones* thalamos, & nulla *Pelaſges*
Jura ſequi, bellúmq; hortatur: at æger iniquâ
Suſpicione *Paris*, ne credite ludimur (inquit)
Dardanidæ miror hilarem! ſibi commodus uni
Non ſperata refert, non quod commune decorum,
Molitus ſpeciale bonum. *Malè publica curat*
Qui ſua pluris habet: gelidóq; haud utitur enſe
Saucia proximitas. Mihi claſſem ac vela parate,
Ibo, ibo; Non me pavidus quas objicit *Hector*
Terruerint *Syrtes*, non arma adverſa, vel hoſtes,
Non aditus in regna graves: mihi numen ab alto
Indulget, dictátq; vias, ſpémq; addit ituro.
Mira quidem, ſed vera (duces advertite,) pandam.
Deſertura virum flebat *Pallantias* ortum
Proceſſiſſe Diem, ſed jam maturior æſtus
Solverat algentes lacrimas; me dulce trahebat
Certamen nemorum, populari luſtra, fugaces
Indagare feras, facilíq; inſtare moloſſo;
Ociùs exciti qui caſſe, vel ore, vel aure,
Fraude, ſono, ſenſu, ludentes prælia caſſe
Faliunt, ore cient, veſtigant aure, ſimúlq;

Invi-

Invadunt ſaltus ; me nutû numinis error
Devius in ſpatium ſeductius, in nemus altum
Egit, venariq; dedit ſecreta dearum.
Idæi regina ſinus digniſſima *Phœbo*
Laurus inoffenſo frondoſum vertice crinem
Explicat, & nemoris proſcriptâ plebe minoris
Sola viret, nullíque ſuas communicat umbras.
Cætera *Cirrheam* veneratur ſilva juventam
Celſum ſubmittens apicem, longéq; reducta
Majorem temerè poſcentes aera frondes
Caſtigat, metuítq; ſacris occurrere ramis.
Hùc Deus aut caſus, certè gratiſſimus error,
Pertulit ereptum ſociis, hâc lætus in umbrâ
Mirabar laurum vivacis lege juventæ
Nil *Jove* mutato paſſam. Mirabar & *Eurum*
Murmure adulantem foliis, & frondibus auram
Secretam ſpirare ſuam, quùm languida ſensim,
Fur oculi ſomnus invitans ocia, blandum
Pectoris eluſit ſtudium, curàſq; fefellit !
Sic caput herboſo projectum ceſpite fultus,
Delicias hauſi ſuperûm : nec frivola ſuetus
In plebem luſiſſe ſopor, ſed ſomnia regum
Dignatus ſubiit, magni mòx nupta tonantis,
Et *Venus*, & *Pallas* ſeſe languentibus ultrò
Ingeſſêre oculis : quarum quæ maxima, fando
Vix bene maturam viſa eſt ſolviſſe quietem.
Venimus in ſaltus *Phrygios*, *ô Dardane*, veni
Magni nupta *Jovis*, venit Mavortia *Pallas*,
Venit blanda *Venus*. Gratare, en noſter alumnus
Quod dare *Parca* neget, timeat promittere votum.
Sidereæ libram formæ dedit ipſa *Tonantis*
Unica, quæ trini diſpenſo fœdera regni
Cui parent undæ *Neptuni*, *Tartara Ditis*,
Aſtra *Jovis*. Non ſi laudor cenſore caduco,

Indignor non grata minùs reditura tonanti
Si noſtro dubius hæſit mortalis in ore.
Quod longum eſt mirantis erit. Neu fortè putetur
Mendax, quem debet famulatrix fama favorem,
Quod rarum ſuperis, nudos en aſpice vultus:
Talis in amplexus venio *Jovis*. Ergò quis auſus
Pallada Gorgoniam bellatricémq; *Meduſam*
His conferre genis? non ſic pudor exulat omnis,
Ut populi terror, vulgi fuga, bajula lethi.
Quod terret placuiſſe velit, vis dira doceri,
Diva tamen dictura fui. Non hìc opus enſe,
Angues tolle tuos, armatos exue vultus,
Da facilem viſu faciem, frontem exere, cedat
Caſſis & incluſum ſine reſpirare *Ceraſten*:
Detege quod galea horrendũ, quod parma pudendũ
Occulit, atq; aude præconia vera mereri.
Hìcne nitor calybis, hic aurum hoſtile, decoris
Extorquebit opem? neſcis, ſœviſſima, neſcis.
In calybe horror ineſt, in caſſide fulgurat aurum,
In capulo crudeſcit ebur. Sic docta minaces
Delicias adfert, & vult placuiſſe *Minerva*.
Turè *Jovem* mentita patrem? quâ pellice noſtra
In luctus audente ſuos? ſed matre carere
Creditur. O ſuperûm pudor. hæcne animoſa ſuperbit
Solius meminiſſe viri? dicíq; virago
Emeruit? Certè ſuperos inviſa fatigat,
Mortales conſumit. At eſt *Mavortia*, dicunt.
Ergò mares vorat. At *Pallas*, ſit: ſed quia pallet,
Vel quia *Pallanti* jugulum ſcidit: hinc color, indè
Dextra nocens nomen alterno jure meretur.
Túq; ſed ô facinus, tuné, inquam, prodiga ſexus
Fœmina plus quam jura ſinant, & mollior æquo,
Turè ergò *Venus* auſa venis in præmia formæ?
An neſcis cui jura petis communia? ſed quis
Credet?

Credet? tot *Juno* ſimiles habet. Unica quondàm
Et nullis æquanda fui. Quùm provida mundum
Digereret natura ſuum, ſine conjuge conjux
Stabat & in florem vultû creſcente ſeverum
Stabat adhuc, cum ſic mater natura, quid hæres
Cœli hæres? quod poſcis habes. Hæc ſanguine juncta,
Junctior amplexu: ſoror eſt, conjux erit, una
E numero ſelecta tibi, una, ſed unica, cujus
Nèc ſimilem memorèt tellus, nec ſidera nôrint.
Abſq; pari parit illa tibi. Sic fata negantem
In fratris cupidi dedit oſcula. Conſcius ille
Optati ſceptrum tribuit commune ſorori.
Ergò eat, & vultus noſtros *Erycina* laceſſat,
Nuptum ivi ſelecta *Jovi*: ſed fallitur, îſſet
Diva *Paphi* potiùs quoniàm ortus nacta ſerenos
Concrevit ſpumante freto, cæsiſq; pudendis.
Hæc patrem factura *Jovem*, tibi (bellice *Mavors*)
Et populo pareret: hâc anceps ætheris hæres
Aurea degeneri violaret regna metallo.
Quiq; nec indicio *Phœbi*, nec vendice textu
Securam potuit, noctémque, fidémq; mereri
Lemnius, ultum iret alieni probra pudoris
Lemnius, & proprios non ſuſpiraret amores.
Ut *Phrygium* ſileam, quis vulgatiſſima neſcit
Furta Deæ? ſed blanda, ſed alma, ſed aurea nectit
Blanda dolis. Alit alma malum, petit aurea donum.
Olim (nam memini) certandi ſola poteſtas
Cum *Jove* noſtra fuit. Ubi tunc *Venus*? illáne venit
Tertia? ubi *Pallas*? an quarta ut juſſa veniret.
Tireſiâ certè ſteterat ſub judice *Juno*.
Sed taceo. Tu *Phrix* potior, tu diſce mereri
Junonem, quæ ſceptra ferat, quæ commodet aurum.
Tot mundus miratur opes, tot regna cometæ
Diſpenſant: quæ ſceptra velis, quas elige terras.

Quicquid agas, quâcunq; fluat ſententia nôſti
Junonem placuiſſe *Jovi*. Juſtiſſime Judex
Cenſorem nè ſperne *Jovem*. Sic alta profando,
Reginæ multum meminit, vultúmq; ſuperbum
Vocibus ingeſſit, contemptâ fronte precantis.
Prodit in aſpectum *Pallas*, fandíq; ſecundas
Nacta vices, propriæ fidens, & conſcia cauſæ,
Irriguo ſacras haurit de pectore voces. (nantis
Magna parens ſuperûm, nec enim nego: magna te-
Nupta, nec invideo: meritum *Phryx* inclite noſtrum
Si quod erat; carpit. Teſtor freta, teſtor *Olympum*,
Teſtor humum, non armatas in prælia linguæ
Credideram veniſſe deas: hâc parte loquacem
Erubeo ſexum, *minùs hîc quàm fœmina poſſum*,
Martem alium didici. Victoria fœda, ubi victus
Plus laudis victore feret. Noſtríſq; triumphis
Hîc haud notus honos, ſed quo regina decoro
Effatu tendit? Dea ſit cedò, immò dearum
Maxima: non dextræ ſortiri ſceptra potentis
Partiríve *Jovem* certatìm venimus: illa,
Illa habeat quæ ſe oſtentat, nos gloria ſaltèm,
Quùm titulis opus eſt, ornat minor, & quia cogor
In laudes ire, haud omni ſine dote *Minerva*
Si gena, ſi generis autor, ſi deniq; mores
Quærendi, in curis regnat pudor, a *Jove* ſanguis,
Cenſori facies oculo patet. Hæccìne forma,
Hoc genus, hic mentis cultus? ſi conjuga divæ
Gaudia, nuptarum dotes, & pignora jactant:
Virginitas me ſola juvat, nîl paſſa pudendum,
Non læſura thoros, non deprênſura maritos.
Macte *Paris*, mea bella viri, mea penſa puellæ,
Et mea laurigeri meditantur carmina vates:
Sic populis utríſq; fruor, ſic grata per omnes. (borem
Sed quid ego hæc? quid ad hæc ſubnectere plura la-

Moribus

Moribus indignum, fateor, ſtudiiſq; pudicis
Oſtentare ſuum : propriæ nam venditor artis,
Detitulat titulos quos ingerit. At quia præſens
Viribus, & vitiis armatur cauſa, *Minervam*
Accipe plùs tacitè meritam, quam voce ſequutam
Quùm vetus efflueret in regnum mobile mundus,
Terrarúmq; notas ultrix detergeret unda,
Emerſit cum ſole fides. Mox cætera dudùm
Nacta fugam virtus terris offenſa prophanis,
Jàm mundo meliore redit, *prudentia nunquam*
Velox, *indulgens pietas*, *patentia victrix*,
Strenua ſimplicitas, hilaris pudor, ardor agendi
Sobrius, & nullô nutans conſtantia caſu,
Non vaga pax aderat, rerum concordia cuſtos,
Juſtitiæ rectiq; tenor, ſine judice ſtabant
Viſuræ populos & *Deucaliona* ſorores,
Poſcebántq; ducem : nec enim ſecura meandi
Copia, nec prorſùs *furiis* in *tartara* pulſis
Ceſſavêre metus. Tandèm genitura *Minervam*
Contremuit frons celſa *Jovis*, totúſq; rotatu
Intonuit majore polus, nec gratior unquam
Lux ſuperis, hoc patre fluens, hoc edita partu
Divûm pandit iter, diras & monſtra relegat
Virtutum cuſtos, virtutum previa *Pallas*.
Hæc illa eſt quam *Juno* notat, quam (*Dardane*) cernis
Marte Minerva, potens, hæc cujus dextra minacem
Exhauſit *Phlegram* : vidi, dicámne ? ſed omnes
Novimus *Enceladi* conſumpſit flamma *Ciclopes*.
Centimanus pharetras centum, *Niobésq;* ſagittas
Sprevit, anhelanti jam major Marte *Typhœus*
Cœlum poſcebat. Ubi tunc *Mavortia Juno*
Juviſſet numerô ſaltèm propriórq; ſtetiſſet
Pro ſceptris armata ſuis ? jam pene ſupernos
Perſephone thalamos, *Ditem*, complexa tenebat :

Quum tandem exiliens trepidis *Saturnia* ſtratis,
Exclamat *Pallas*, *Pallas*, proh fata! moraris?
Pellimur: acceſſi, ſenſit valuiſſe *Meduſam*
Gorgoneámq; Deam, ſenſit quod fulgurat aurum
Plus ſplendore potens, cum cælum, ſceptra, penates
Reddidimus trepidæ. Sit nunc ingrata, ſit hoſtis:
Noſtrũ eſt quod regnat, noſtrũ quod cum *Jove* ſomno
Securô fruitur. At curam imbellis *Olympi*
Quùm ſubii, tunc diva fui, tunc dicta virago.
Vos ſuperos teſtor quantis ſudaverit auſis
Hoc caput, hoc pectus noſtrum (ac oſtendit utrumq;
Cœlum ſuſpiciens) pudor hic, hic caſſidis horror
Et parmæ quam *Juno* notat. Genuítne *Ceraſtas*
Jupiter? advertat cujus convitia tractat
Diva memor, parcátq; ſuis. Parit illa potentem
Vulcanum, pariátq; velim non quod pede molli
Militat invideo, nectítve quod arte catenas.
Sic fatur; *Venerémq*; obliquo figit ocello,
Atq; iterat. Res ô vatum digniſſima riſa!
En generat voces, evolvit nomina, nugas
Pieridum, & noſtras dignatur noſcere frondes.
Sed malè vel didicit, meminit vel mollius æquo:
Verâ voce fluit a *Polleo*, *Pallas* & alti
Splendorem meriti vix gloria nominis æquat.
Macte *Paris*, quid enim numerandis improba veris
Effluo, & in titulos ſuſpiro prodiga? lœſi
Fortè deos, exempla ſequor, veniámq; coactus
Error habet, nôſti *Junonem* indigna loquutam.
Sed taceo, prompſi, (fateor dolcóq;) ſuperba,
Vera tamen, ſed molle decus formæq; triumphum
Non hâc mente peto, viles ut ſolvat in uſus
Vulgaréſq; Jocos. Hâc fronte, hoc oris honore
Venatrix hominum vernet *Venus*, ô fuga morum,
Diis utinam libranda forem. Nunc *Cypris* in omne

Bella

Bella ciet, victríxq; placet, mundúmq; ſuperbit
Imperiis ceſſiſſe ſuis. Heu rara ſecuris
Aurea, rarus amor morum! quippe ardua frangit
Virus dulce, piæ *Sirtes* amentia ſupplex,
Molle malum, morbus hilaris ſic vendicat orbem
Exitium venale *Venus*, ſic exit in omnes
Teligerum complexa ſuum: exemplúmq; datura
Vulcano, *Martiq;* parit. Moderantior olim
Mortali contenta jugo non aſtra coegit
In numerum, laqueúmq; ſuum, non fulmine blandô
Fulminis autorem fregit, non *Cynthius* ignes
Majores miratus erat. Non cura tridentis
In mediis fervebat aquis, ſed nomine vero
Bacchus liber erat. Pudet, *Ægæonis* alumna,
Sera ultrix ſuperos vexat, cœlúmq; repoſcit
Cum patriô projecta gelu, cúmq; exule mente
Erubeo ulteriora loqui. Me ſtrenua certè
Omnipoténsq; *Venus* tentabat flectere, ceſſit;
Senſi etenim, mecúmq; utinàm deprenderet orbis
Quam fallax & blanda venit: *Nîl hoſte polito*
Sævius. Omnifico vultu mentita favorem
Amplexum in luctus ſolvit, *Marte* omnia miſcens,
Quùm ventum in cædes, cedit: quùm prælia fervent,
Frigeſcit: tunc arma juvant, tunc *Pallas* in uſu,
Et *Venus* in probris. Commercia turpia, molles
Exacuit, duros emaſculat, & rapit orbem
In prædam, cui præda venit. Sic mutuus error
Invenit alterni ſolatia digna pudoris.
Non cogo in certos numeroſum *Prothea* vultus,
Non *Venerem* ſemper variam, moréſq; pererro
Implicitos, ſatis eſt aliquô ſi cognita caſu
Non trahat incautum prorſus. Sed voce monentis,
Exemplum cui mundus erit, quis dicat egêre?
(Maxime *Priamidûm*, noſtra eſt ſi gloria quicquid

Mars

Mars audet, quod *Clio* docet, quod certat *Arachne*
Si tibi mixta manus, & partitura *Minervam*,
Si tutoris egent arces, & in arce triumphat
Palladium, formæ titulum ñ virgo meretur,
Annue, & *Iliacum* judex ne deſpice fatum.
Deſierat, vultúq; animum vocémq; ſequuto
In girum flectens aciem, ſedet. Emicat axe
Idaleo provecta *Venus*, tandémq; profatur
Mæſta parùm, ſed blanda oculis, & fronte ſerenâ.
Heu quibus exilium populis poſitura relinquar!
Libera *Saturni* proles? cui grata vel æqua,
Si ſuperis inviſa vagor, ſi transfuga cœli
Fata ſequor? vos ô ſpirat quibus orbe ſecundô
Indefeſſa fides, quos non liveſcere certum eſt,
Si pia, ſi facilis, ſi nulli dura *Dione*,
Pendite quis cauſam caſus premat, undè tumultus,
Unde minæ, cum prima meos lux extulit ortus,
Fovi hominem, duros tenerè ſolata labores,
Et caſus miſerata graves: ſic publica grati
Templa mihi ſtruxêre viri, ſic thura merebar.
Hinc iræ, hinc odii cauſæ. Miſereſcite ſaltèm
Vos quibus exul agor, cœli rea deprecor orbem,
Quem colui, veſtram populi defendite civem.
Flos juvenum, ſpes noſtra *Paris* non vexo loquutas,
Non incuſô Deas: quis enim vel carpere poſſit,
Vel ſacros æquare modos? at ſiqua fatendi
Libertas veri, nôſti, puer inclite, nôſti
Quæ rerum ſeries, ſteterit quô cardine cauſa,
Quam benè rem ſermo digeſſerit indice vultu,
Eloquio frontis, oculo cenſore ſecanda
Lis erat, undè igitur armata licentia fandi;
Infremuit, ſi dura minùs reverénſq; pudoris,
Et *Jove* progenita, & virgo *Tritonia* credi
Poſſet? at emeruit muſarum maxima dici,

Non

Non nego, fingit enim, nullíq; hâc parte ſecundâ
Falſigraphos commenta docet, docet auribus uti
Mollibus, & cæcos per frivola ducere ſenſus.
Cúmq; per ambages nugis pompoſa venuſtis
Phillidas, *Hyſiphilas*, & prælia noſtra retractet,
Lucratur ſacram venalis tabula laurum.
At ſi militiam fingendi fæda facultas
Hanc habitura fuit, ſaltèm diſcrimen habendum
In quam, quid, quarè; nec enim ſi nata cerebro
Noſtri plena *Jovis*, gelidæ nil improba fando
Virginis elidit titulum doctiſſima virgo.
Illa virûm titulos raptis mendicet ab armis,
Sit ſeſe contenta *Venus*: tumidè illa minetur,
Nos humiles faciléſq; pati: rorantia tabo
Signa ferat victrix, noſtri ſine cæde triumphi,
An quia naturæ non obluctata, fatigor?
Anchiſæ ſi blanda fui, ſexúmne refelli?
Si peperi, cui facta nocens? meus aſtra Cupido,
Æneas Phrygiam veſter colit: hæccíne culpa?
Hoc *Venus* exitium ſuperis molitur & orbi?
His homines, his dono Deos; ergò innuba *Pallas*
Sic meritæ mores *Veneris* notet; illáne grata,
Grata viris. Quos *Marte* vorat? placanda puellis,
Quarum faſtidit ſexum? diis digna ſerenis,
Quos reſidos, timidóſq; vocat? Sic exit in omnes,
Sic telis placitura ſuis, ſic omnibus æqua.
At Virgo eſt, negat *Aglauros*, negat anguis opertus,
At taceo, at facie pollet! conſulta reclamat
Unda, tumórq; genæ, gladiis at ſtrenua ſumptis:
Non proprium quod fingat habet, mentita poteſtas
Læta brevi, probroſa diu: *poſt pauca ſerena,*
Spuria perpetuo ſordeſcit gloria luctu.
Quondàm certa fides, bella imperioſa Deorum,
Non unâ confecta manu, laurúſq; per omnes

Dicta

Dicta dari at victrix *Perſeæ Gorgonis* umbra
Extorſit titulos, palmámq; imbellis *Olympi*.
Sic de ſe meminit *Pallas*, ſic credere oportet.
Crede Paris, *res digna fide, tradendáq; faſtis*.
Plus *Jove*, plus *Phœbo* potuit, plus fœmina *Marte*,
Marte utinámq; meo : nec enim tibi *Juno* nepotes
Invideo, ſi digna tamen : nec turpe *Minervam*
Ut ſocium numerare genus. Tot freta *Dione*
Vindicibus potuit ſaltem, ſi fata tuliſſent,
Serpentum non eſſe parens, miſeriq; per urbem
Exulis explicitô raperet veſtigia giro :
Hermione Martis, vidi, vidi ipſa nefandè
Cœſum quem peperit populum, ſic fata madentem
Inclinat vultum, rurſúſq; accenſa profatur :
De fatis nil læſa queror, metuenda Deorum
Invidia eſt, blando *Semele* conceperat aſtro,
Plena Deo, paritura Deum, denúſq; tumebat
Menſis quum *Juno* vultum mentita ſeverum
Accedit, perſuadet, abit ; quid credula, ſimplex,
Inſcia : Jurato premitur *Jove* ? ſic tua longis
Cadme fides perfecta viis, ſic annuus error
Emeruit, cum rapta ſoror, viduámq; parares
Junonem ſancire *Jovi*, te luctibus ecce
Munerat, inq; tuos flammis armatur alumnos.
Gaudeat, en quali deitas rugoſa triumpho
Molitur titulos, tremulâ dum militat haſtâ
Altricis mentita fidem : nam cætera nullus
Confinxiſſe labor, faciles ad tempora cani,
Ad faciem rugæ veniunt. Fallenda ſenectus,
Non fingenda fuit. O ſi ad certamina formæ
Illa potens *Heroe* ſtaret *ſocianda Dionæ*,
Incuteret celebrem ſimulatrix ſimia riſum.
Stulte quid *Europem* genero *Jove* quæris *Agenor* ?
Illa rapi meruit, *raptorem excuſat egeſtas*,

Et

Et thalami potioris amor. Sibi maxima debet
Quod totiès vidua eſt conjux *Jovis* alite fauſto
Nupſiſſet ſtabiliq; thoro, ſi prima tuliſſent
Fœdera plus formæ, linguæ minus, improba, turpis,
Garrula, legitimi mores inceſtat amantis.
At ſoror eſt, conjúxq; *Jovis* benè ceſſit in uno
Conjugis offenſam redimit ſoror, ardua regnat:
At patris in ſolio: fruitúrq; jugalibus aſtris,
Stirpis non thalami merito. Fuit aureus olim
Ille ſenex, quo nata feror, ſuit unicus hæres:
Nec dum ſortilegam mundus nutabat in urnam,
Cum pia *Saturni* proles, æquanda *Minervæ*
Vel ſaltem non exul erat, regnóq; tyrannis
Concedente tribus, triplicem proceſſit in orbem
Communis regina *Venus*. Quod cum *Jove Juno*,
Cum *Jove*, cum *Tritone* ſuit, cum *Dite Dione*.
Non mea ſideribus famulis contenta poteſtas,
Tartara ſolatur, mulcet freta: vos pia ponti
Turba Dei, veſtræ ſcelus excuſate ſororis,
Si ſcelus hinc traxiſſe genus: túq; optima vindex
Imperioſa *Thetis* cœlum *Junone* fugatâ
Poſce tuum, raptáſq; faces, jam pellice pulſâ,
Jam non ſollicito venies paritura tonanti.
Fatis nulla fides, pretium *Saturnia* formæ
Perdet opes, perdet, non hunc emptura decorem
Veniſſet, ſi pulchra domi. Malè *Dardane* mores
Conſuluit dare prompta tuos, *non flectitur auro*,
Qui titulum paritatis habet. Victricibus olim
Armentis impenſa fides, librantis habenæ
Non vendit nutum, veteris non immemor æqui:
Illáne (blande *Paris*,) vultu victore fruetur,
Cui gemit *Heſione*, ſanguis cui fluxit avitus,
Alcide quæ tela ſui libravit in arces
Bellica virgo tuas? ubi tunc quæ prælia jactas?

Fatum

Fatũ ubi? plus actum eſt rapto *Phryge*, pocula natæ
Eripuit, thalamúmq; Deæ, ſic mollitèr ultus
Aſpera miſcet adhuc ſuperis dotatus *Olympo*
Flos *Aſiæ*, veneranda Deûm regúmq; propago.
Non meus inſtabilis labor eſt, aut gloria verſus
Texere, non trepidas penſis urgêre puellas.
Non mecum *Phœbus*, mecum certavit *Arachne*:
Hos *Pallas* tibi pacta pedes, hæc ſtamina nectat
Plurima. Dii (fateor) faciles & ſumma paciſci
Et dare: ſed quid opes, quid regna, quid arma potenti
Adjiciunt? Cujus ſceptrum pars amplior orbis,
Cujus opes *Phrygiæ*, cujus gens *Dardana* vires.
At ſi ſolanda eſt thalami regalis egeſtas,
Si vires, ſi ſceptra nihil, ſine conjugis uſu,
Munus habe *Veneris*, munus quô *Sparta* ſuperbit,
Munus quod dici *Juno* velit, eſſe *Minerva*.
Quid moror? internam propiùs rimare *Dionem*.
Res agitur tractanda palàm; jam pectora nuda
Pandimus hâc facie *Phœbo* duce metior aſtra,
Hoc vultu produco Diem, formoſe merenti
Gratare & ſimilem judex ne deſpice vultum.
Sic effata, genas raptô depromit amictu,
Nuda humeros, exerta ſinus, totóq; dieſcit
Ore. Pudet divas *Veneri* ceſſiſſe triumphum.
Conſulite ultores *Phrygii*, *Venus* excitat ægros.
Hâc conſtant mihi viſa fide: vel ſomnia certè
Pondus habent, hîc fata ſequor. Parete *Dionæ*,
Quæ civi Lacrimas, riſus quæ terminet hoſti.

Finis Libri Secundi.

Daretis Phrygii De Bello *Trojano* liber tertius.

Argumentum Lib. III.

CONtrà Hellenus *cæpit vaticinari fore ut* Ilium *evertatur, parentes fratréſque hoſtili manu pereant, ſi* Alexander *uxorem* Græcam *duceret.* Troilus *natu minimus* Hectori *tamen animo æqualis, bellum geri ſuadet,* Helleníq; *verba ſpernenda, quod cunctis arriſit: claſſem itidem parandam, & in* Græciam *proficiſcendum.* Priamus Alexandrum & Deiphobum *in* Peoniam *miſit, milites conſcribendi ergò, populúmque ad concionem vocat; monet filios ut minores natu majoribus obtemperarent, diſcutit* Græcorum *injurias,* Antenoris *ſui legati contumeliam a* Græcis *illatam. Ob hoc placere ſibi* Alexandrum *cum claſſe in* Græciam *mitti, qui avi necem*

Tro-

Trojanorúmq; *injurias ulciſcerentur. Juſſit* Antenorem *diſcere quomodo in* Græcia *tractatus eſſet.* Antenor *hortatur* Trojanos *ne timerent* Græciam *debellare. Animos addit, alacréſq; bellum gerere ſuadet. Paucis demonſtrat, quæ in* Græcia *geſſerat.* Priamus, *ſi cui diſpliceret bellum geri, fari jubet. Tunc* Panthus Priamo *declarat quæ a patre ſuo* Euphorbio *audierat, nimirum, exitium fore* Trojanis, Paridis, *cum* Græcis *conjugium; & commune facit ſatius eſſe otio indulgere, quam libertatis periculum inire. Populus* Panthi *autoritatem ſpernens, regi Velle ſuum dicere rogat.* Priamus *naves eſſe paratas, commeatum exercitui non defuturum, unumquemq; ſe parare hortatur. Conclamant omnes per ſe moram non eſſe.* Priamus *gratias agit concioném q; demittit. Statim in ſilvam* Idam *mittit qui materiem ſuccíderent, naves ædificandi ergô.* Hectorem *in ſuperiorem* Phrygiam *mittit, ut exercitum pararet. Audito vero patris concilio,* Caſſandra *vaticinari cœpit cladem* Trojanis *allaturum ſi* Priamus *claſſem in* Græciam *mittere perſeveraret. Quid plura? ſtatuto tempore naves parantur. Milites ſuperveniunt quos* Paris *&* Deiphobus *ex* Peonia *duxe-*

runt

runt ubi vero visum est posse navigare, Priamus *exercitum suum alloquitur.* Alexandrum *exercitui imperatorem præfecit, et cum eo, mittit* Deiphobum, Eneam, Polydamantem. *Jubétque* Paridi *primùm* Spartam *adire,* Castorem *&* Pollucem *convenire, a quibus petat* Hesionem *reddi; quod si negâsset continuò sibi nunciare, ut in* Græciam *exercitum mitteret. Post hæc* Paris *in* Græciam *navigat, duce eo qui cum* Antenore *nuper navigavit; & antequam in insulam* Citheream *accederet,* Menalaus *in* Pilum *ad* Nestorem *proficiscens,* Paridi *in itinere occurrit, & miratur, quo tenderet classis regia. Utríq; occurrentes, aspexere se invicem, ignari quò quisque iret,* Castor *&* Pollux *ad* Clytemnestram *euntes* Hermionémq; *secum nepotem, scilicet,* Helenæ *filium adducebant.* Argis Junonis *festa tum erant, cum* Alexander *in insulam* Citheream *venit, ubi ad fanum* Veneris *&* Dianæ *sacrificavit. At qui in insulâ erant, mirati classem regiam rogabant à* Paridis *commitibus qui essent, vel ad quid venissent; respondent a* Priamo *rege* Alexandrum *legatum ad* Castorem *&* Pollucem *missum esse;* Helena *vero* Menelai *uxor, cum* Alexander *in insula* Citherea *esset, eum videre voluit, quamobrem ad oppidum quod est,* Helena,

proficiſcitur, propè mare ubi Apollinis & Dianæ *templum eſt, ibi enim rem divinam facere deſtinavit. Quod ubi* Alexandro *nunciatum eſt,* Helenam *ad mare veniſſe, ſuæ formæ conſcius, in ejus conſpectum ambulare cæpit cupiens eam videre. Dicunt* Helenæ, Priami *regis filium ad oppidum* Helenam, *ubi ipſe erat, veniſſe, quem etiam illa videre cupiebat. Et cum ſe utrique reſpexiſſent, ambo formâ ſui incenſi, gratiam ineundi invicem ſpatium dedêre.* Alexander *imperat naves parare, nocte claſſem ſolvit, de fano* Helenam *ſecum ducit, et cum eâ mulieres quaſdam rapit. Dum verò oppidani vidiſſent* Helenam *raptam, Diu pugnâvêre cum* Alexandro, *ſed fruſtrà; nam multitudine ſociorum eos ſuperavit, fanum expoliavit, homines ſecum inde quam plurimos captivos duxit, & navibus impoſitis claſſeque ſolutâ domum redire ſtatuit. In Portum* Tenedon *pervenit, ubi* Helenam *mœſtam alloquio conſolatur, &* Priamo *nunciat rem geſtam. Poſtquam* Menelao *in* Pilo *nunciatum eſt* Helenam *aliáſque nobiles eſſe raptas, cum* Neſtore *ad* Agamemnonem *fratrem profectus eſt; interea* Alexander *ad patrem ſuum cum magna preda venit, reique geſtæ ordinem narrat;* Priamus *lætari cæpit, ſperans* Helenæ *recuparationem*

Heli

Hesionem *redditam iri cum omnibus quæ* Greci *abstulêre.* Helenam *mæstam consolatur, eamq;* Paridi *uxorem dat. Ut aspexit* Cassandra Helenam, *cœpit vaticinari memorans ea quæ ante prædixerat. Quam* Priamus *abstrahi & includi jussit. Postquam* Spartam *venit* Agamemnon *fratrem consolatus est, et placuit ut per totam* Græciam *conquesturi mitterentur ad convocandos* Grecos, *ut* Trojanis *bellum indicerent. Convenêre autèm hi:* Achilles *cum* Patroclo, Tlepolemus *et* Diomedes. *Postquam* Spartam *accessêre, decrevêre injurias* Trojanorum *persequi cum exercitu; cui præficiunt* Agamemnonem. *Legatos tum mittunt per totam* Græciam *qui dicerent ad* Athenienſem *portum armatos debere* Græcos *convenire ulturos injurias sibi illatas;* Castor *&* Pollux *audito sororem suam* Helenam *esse raptam, navem ascendunt, eamque sequuntur. Cum autem in littore* Lesbio *navem solverent, maxima tempestate correpti, nunquam eos comparuisse creditum est. Postea dictum est eos immortales factos. Itáque* Lesbios *navibus eos usque ad* Trojam *quæsitos esse, neque horum vestigia inventa renunciâsse.*

Liber Tertius.

SOlvuntur vario conſulta ſilentia plauſu:
Idalium Pæana canunt, plebs, aula, ſenatus.
Hic fatis vovet, ille Deis, unà omnibus unà
Voce, animóq; frequens plaudit *Venus*, altus ubíq;
Sanguis obit, ſacris ultrò ceſſantia cedunt
Arva, coronato luget ſpoliata marito
Inachis, & raptos gemebunda repoſcit alumnos.
Illuſtres ſuperis epulas molita poteſtas,
Sacrificis bibulos lictoribus inſtruit ignes,
Toráq; thuricremis *Panchaia* ſpirat in aris
Venales emptura Deos, at pauper acerra
Principe digna Deo, noſtro placitura tonanti,
Mente litat purâ, votis exorat honeſtis.
Celſior explicitas rapturus in ardua flammas,
Regius extruitur cometis floribus ignis,
Perſtringítq; aciem, procùl his expirat ab aris
Hoſtia dira cruor, *Veneri* quod dulce propinat
Ductor, *Ariſtæos* latices, *Melibæa* fluenta,
Icarios hauſtus, fracti *Phœnicis* odores.
Fronde comas nexæ, ſanctóq; aſtare parenti
Iliades Juſſæ, ſpumantia lacte ſerenis
Cimbia devolvunt flammis: rex ipſe miniſtrans
Idaliam delibat avem, ſic antè precatus.
Diva potens hominum, divûm imperioſa voluptas,
Vera dcûm ſoboles, noſtri *Tritonis* alumna
Alma *Venus*, ſeu te convivam *Thetios* urna
Poſcit, ſeu nectar ſuperûm, ſeu ſorte papaver
Elyſium, flecte hæc teneros ad dona jugales,

Hos

Hos dignare favos: nèc enim mactante ſecuri
Grata minus pia ſacra tibi; ſi digna litamus,
Exorata veni, partémq; hauſtura recumbe.
Celſa licet caleant centeno thure *Cithæra*,
Idalium modulos vectat nemus, ardua *Cypri*;
In flores creſcunt varios: incenſa *Cithæra*
Idalias volucres, *Cypri* thyma, *Pergama* vincent.
His mentis, his (ſi qua tamen) veneranda *Dione*
Adde fidem viſis, ſponſi memor adde favorem,
Solatam ſolare domum; non improbus oro,
Ut tuus *Inachias prædo* prædetur alumnas,
Heſione contentus eat, *Tritonia* certè
Non neget, hóſq; velit melior *Saturnia* raptus.
Olim *Aſiæ* (ſed quid vulgata ac flenda revolvo?)
Claruit Imperium, formidandúſq; *Pelasgis*
Phryx erat: inverſa eſt vetus alea reſpice diva,
Aeneadas miſerare tuos: ſic fatus in ignes
Hyblæus inclinat opes, jejunàq; ſpirans
Nidor odorifero ſolatur ſidera fumo.
Jam votis ſacríſq; modus, jam feſſa reclinat
Flamma apices: alios *Helenus* prorumpit in æſtus,
Bacchantémq; Deum flagranti pectore nactus,
Vocales *tripodum* furias auguſtat in uſus,
Orſus ità: heu *Phrygii!* gens non præmenſa futuri,
Quo noſter ſpoliator abit? quænam illa carina,
Quæ *Trojam* menſura venit? jam littora tangit.
Ite duces contrà. Sìc interrupta profatus,
Plus dubios urit, pleno tamen arguit ore
Deiphobum, cui ſumma fides, & ſola medendi
Copia, juſſa ſequi veneris: raptum ire *Lacenas*,
Authores ſperare deos. Quænam iſta nefanda
Spes? inquit, Superûmne fides, cæliq; poteſtas
Inceſtum diſpenſat iter? prædantibus adſit?
Macte *Paris* ſceleris, alios molite miniſtros,

Et ſomnum tibi finge novum. *Non fallere norunt,*
Qui falli nequeunt. Orantem haud ſuſtinet ultrà
Troilus, útq; animo preceps, bellíque ſititor
Et gladio conſultor erat: timidiſſime fratrum
Vade (ait) ô tenebris antri damnate loquacis:
Vade (inquam) & quoties viſum tibi fallere plebem,
Finge Deum: nobis alius jam conſtat *Apollo*.
Ibit *Alexander*, non ſi *Cumana* ſenectus
Aut aries *Libicus*, aut *Chaonis* obſtrepat ales,
Juſſum flectet iter: ibit, miſerámq; reducet
(Quod nolles tamen) *Heſionem*. Conclamat herilem
Præceps ad nutum plebes, excire tumultus
Quos nequeat ſopire potens, nèc menſa futurum,
Audet, cum præſens metuat nihil. Omnibus arma
Arma animis, mentíq; frequens illabitur *Argo*,
Laomedonq; jacens, & inultæ dedecus urbis
Conclamántq; iterùm quònam ùſq; ô libera pubes
Dardanio cognata *Jovi*, patiemur inultum.
Tot jugulos rubuiſſe ſenum? tot colla parentum
Argiva nutâſſe manu? non impia ſanxit
Atropos, hoc etiam noſtris incumbere fatis,
Ultorem non poſſe dari. Si numinis iram
Troja merens ſenſit, pœnam quóq; judice *Phœbo*
Dira *Micenææ* debent convivia menſæ.
Ite duces, *Venus* hæc, hæc certior augur *Apollo*
Bella jubet, fratrúmq; exhauſtâ funditús urbe
Poſcit inoffenſos *Phrygio* ductore meatus.
Undè metus, metus undè viri? conceſſit in ignes
Indutus *Neſſum Tirynthius*, eccè timoris
Cauſa prior ceſſit. Spirat pax *Herculis Hector*,
Eccè animos gens noſtra dabit: ſi prima *Pelaſgis*
Laurea, fas *Phrygibus* palmam ſperare ſecundam,
Et noſtros rediiſſe deos. Vos inclita ſaltèm
Pignora, cæſorum jugulos lugete parentum

Vos

Vos quibus uberior lacrymas injuria nectit,
Vos pietas armata vocat. Sic voce precantur,
Intenduntq; manus: ægras cum *Panthus* in aures
Priscos fatorum monitus ferit, & quod ab ipsis
Extorsit genitor aditis *Euphorbius* index,
In medium pandit proles. Lapsura sub armis
Pergama, si *Phrygias Helene* conscendat in urbes.
His jam facta fides ducibus, vulgiq; tumultus
Flectitur ô quanto priscis nova mollius urgent.
Plus superi constant *Antho* memorante futura,
Quam dicente *Heleno*: *Priami* tamen ægra laceſſit
Concilia *Hesione*, superos premit: audit & audet
Dux falli: fatisq; favet, quum fata recuset.
Atq; ita, Dic (inquit) alio dic ordine fata
Antenor, memora jam facta. Necesse peractum
Constat: venturum, mutabile transit. Habemus
Jam cunctis graviora minis, perfusa cruore
Pergama, nuptarum lacrymas planctúsq; parentum
Tu quoq; visa refer *Phrygiæ* repetitor alumnæ,
Atq; ita quæ passus, obiter tot cladibus adde.
His saltem cedat Bacchantis fabula fani,
Et moneat potiora fides. Prius esse negabit
Unda fluens, ignis urens, spirabilis aer,
Quam dictet faciendæ furor. Sic fatur. At ille,
Ergò (ait) ô cives, rerum testanda priorum
Historia? An lapsa est nondum vetus? indice questu
Non opus est, ubi regna dolos, & bella loquuntur.
Vidimus emeritis fœcundam civibus urbem,
Atq; alium regnare ducem: nondum *Ilios Argis*
Cesserat. Hasne vices velox oblivio transit
Immemor, & longi præcidit tædia luctus
Impatiens languêre diu? quin inclita pubes,
Si juvat inviso mentes absolvere questu,
Armata decurre diu. *Fortuna sequenda est,*

Dum præclarum aliquid dolor indecoctus anhelat.
Nil grande & longum: ſegnem timor obruit iram
Hæretis, quia fata vetant. Hæc ſcilicet angit
Cura Deos, ævi tacitos vexare receſſus,
Et rerum librare vices. Stant fata tenore
Fixa ſuo, certam miſeris ſi *Parca* ruinam
Indixit *Phrygibus moriendum Marte, triumphum*
Si pepigit, meritum minuit victoria ſegnis,
O falli facilis, ſi fas depromere verum,
Deprêndi inſidias ſuperûm. *Lærneus Apollo*
Noſtras vexat aves: & quæ metuenda minatur,
Dardanidis timet ipſe ſuis. Sic ficta loquutus
Accinctos ad bella *Phryges* prævertere tentat.
Vos contrà cunctis potiora eventa futuris
Pendite, donatos *Tirynthius* induit ignes;
Æacidæ ſenuêre duo, nulliq; timendus
Aut puer, aut virgo quem fata minantur *Achilles*.
Ipſe viri, vidi ipſe viros, & mœnia, vidi
Urbes: ſed gelidos nîl excitat. Ite potentes,
Et jugulos aptate jugo, ſpretóq; triumpho
Reddite fatidicis victores enſibus enſes.
His virtus accenſa viris, procùl omnis abacta
Religio, cedit *Helenus*, vittáſq; minaces
Abjicit, & lacrymis incuſat fata ſequutis.
Dux cœpti legitur paſtor Paris, advena quondàm
Regni, nunc regis hæres: nèc proficit urbi
Fatalem damnare facem, quùm læderet ardens
Prægnantem ſomnus *Ciſſæida*. Pullulat altè
Flamma vetus, revehúntq; fidem præſagia plena.
It fati Imperio *Danaûm* rapturus alumnam
Dardanius, & blandè debellaturus *Archivos*
Prævelat fraudes. Cæſas non induit alnos,
Pinnarum ſuſpecta ſtrues; numeroſa vagatur
Tranquillo claſſis cultu; Regalis olivam

Præ-

Prætendit pinus, tandémq; erepta furori
Semimaris *Galli*, non adverſante *Cybele*,
Miratur ſimiles bacchari ad littora voces.
Hanc decor inſignit, qualem progreſſior uſus
Poſt longum lucratur opus, tabulata ſuperbis
Præradiant inſcripta notis, veſtitur herili
Prora *Tyro*, puppiſq; *Tago* nitor erigit *Indus*
Anteirnam, ſpargítq; in tranſtra cupreſſus odorem
Vela regens: certant venti quis lintea tendat.
Purpureos diſcincta ſinus at lene fluentes
Arceſſit *Zephyros* puppi præſcripta *Dione*.
Inſtabat jam dicta dies, qua claſſis in altas
Propulſum poſcebat aquas, cum lecta juventus
Priameden ſortita ducem per littora ferri
Diſcurſu rapido, qualíſq; abeuntibus ardor,
Certatim fremere, & varios miſcere tumultus.
Haùd mora, ſuccinctos *Nabathæos* agmine ducens
Hector in arma *Phryges*, comites per cærula fratri
Ire jubet, certántq; rates ſtipare ſequuti
Pæonide duce *Deiphobo*. Quin ipſe *Diones*
Spes *Anchiſiades* cum *Polydamante* ſecundo
Jungit opes: jamq; effractas rapiebat arenas
In Pelagus claſſis humeróſq; manuſq; ſecuta,
Cum tandèm exclamans aditis *Caſſandra* relictis
Fata aperit, turbátq; *Phryges*. At ſæva morantes
Impellit *Lacheſis* pinus, uncóſq; tenaces
Rumpit, & intento percellit flamine vela.
Ultimus in ſocias fatalis prædo carinas
Provehitur: multum *Priamo* fruſtráq; rogatus
Nequicquam temerè: Victori ſupplicet hoſti,
Heſione contentus eat. Sin reddere raptam
Velle negent, bellum intentent, ſic format iturum,
Venturóſq; *Phryges* accepto interprete ſpondet.
Vix in conſpectu *Paridi* patuêre *Cythæra*,

Cum

Cum patrias permenſus aquas, ad *Neſtora* caſu
Atrides molitus itur, *Simountide* pinu
Aſpectâ, ſecum volvit cur, quô, undè; ſtupéntq;
Alternis reges figentes lumina velis.
En quâ fata fide rerum diſcrimina nectant.
Hoſtis adeſt, *Menelaus* abeſt, geminóſq; *Lacones*
Hermione ſibi nacta duces *Agamemnonis* urbem
Viſum ierat, matrem cupidè viſura ſecundam,
Plebs quóq; *Junoni* celebrem confluxerat *Argos*
Ludificum ductura diem, pontúſq; vacabat
Et tellus exuta vires, ſic omnia cæſus
Expediit ventura potens, victrixq; *Dione*.
Prodit in abruptum prætentis inſula ſaxis
Myrtigeræ ſacrata deæ, pars una receſſu
Abditiore latens refugos falcatur in artus
Deprenſos furata ſinus. Hùc littore blandô
Freta *Phrygûm* pubes, puppes agit. Ipſe propinquas
Sanguine ſacrifico *Latoidos* irrigat aras
Princeps, & largâ cumulat promiſſa ſecuri.
Ergo *Cytheriacas* præceps it fama per urbes
Priamedem veniſſe *Parim*, plebs undiq; portus
Decurſu complet: *ac pollens ore Lacæna*
Ignotos viſura viros ad littora greſſus
Dirigit, acclivémq; freto defertur *Helæam*.
Poſtquàm *Helenes* Paridi patuit præſentia, claſſem
Deſerit: ac formæ fidens, & concius oris,
Hùc illùc greſſum librans, quâ *Tindaris* ibat,
Indefeſſa vagis inceſſibus otia texit,
Certaméſq; offert vultus, incendia nutrit
Mutua, captatumq; brevi lucratur amorem.
Quippè nec ad curſum præceps, nec ſegnior æquo
Librato geſtu formam juvat, actus in armos,
In caput erectus, tenero delibat arenam
Inceſſu, figitq; oculo mirante *Lacænam*.

Ob-

Oblítoſq; gradus ſiſtit: ſuſpectus haberi
Mox metuens, transfert celeres ad cætera viſus,
Ceu ſtupeat quicquid ſpectat: moderantius illa
Obliquos vultus, & non ridentia plenè
Ora gerit, totáſq; velit cum pectore nudo
Oſtentare genas: *ſed caſtigator adultos*
Comprimet exceſſus animi pudor, ægráq; mixtus
Pulſat corda metus. Sentit Paris, ardet, & audet:
Promiſſórq; ingens, facilis præſagia prædæ
Ducit amor, dum ſigna juvant, dum nutus oberrat
Interpres, cordíſq; vagi preſentior index
Leno oculus taciti garrit præludia voti.
Ut verò explicitas Perigrini *Tindaris* auri
Blanditias hauſit, compultáq; murice vela
Conſpexit, quid agat hæret, præbere rogatas
Prompta manus cogíq; volens: ac turba precandi
Stipatrix, juveni fas invidet, inclite prædo
Nè propera, dabit illa manus, manus aurea vincet:
Plus opibus, minus ore potes. *Cicerone ſecundo*
Non opus eſt, ubi fantur opes. Quin ipſa rapinis
Blanditur fortuna tuis, urbs, aura, *Lacena*
Nuda, favens, facilis, cæptum juvat, urbis *Helæa*
Nomen, in hanc pelagus undis declivibus actum
Proxima littoreis delambit tecta procellis,
Et medias impingit aquas, claudítq; profundo.
Hìc *Latonigenis* cognatas ſtruxerat aras
Priſca fides: jubet hìc noctem regina propinquam
Excúbiis hilarare ſacris, templum ipſa ſuperbum
Prima petit, ſolitóq; deos implorat honore.
Res cupido perlata *Phrygi*, temeraria ſancit
Conſìlia, indulgétq; aditus in vota ſecúndos
Pollicito majore *Venus*: rapere haùd mora nuptam
Victor, & imbelles populari deſtinat aras.
Tantáq; præcipitem pulſat laſcivia mentem,

Vix

Vix noctem expectat, ſuſpenſo veſpere credens
Zelotipum Titana ſuis livere ſecundis.
Fregerat Heſperias radiis languentibus undas
Phœbus, & aſtrorum medio poſcebat in alto
Nauta diem, tellus, aer, mare, celſa remenſo
Conſopita Deo, ſtrepitu defuncta ſilebant
Undiq; & in teneros nutabant ocia ſomnos.
At *Paris* obſequio noctis præſentius audet.
Impatiens differre, deos *venerémq;* ſequutus.
Primus ad imbelles *Thyaſos*, & debile vulgus
Armatum maturat iter, ludentia turbat
Phana ferox, non hoſpes *Hymen*, non conjuga ſacra,
Hoſpitii non obſtat honos, non ultor iniqui
Aſperior tutela deus, *temerè omnia præceps*
Aſpernata Venus, *nil reſpectura decorum*,
In facinus votúmq; ruit. Rapit ergo *Lacænam*
Tendentémq; manus, & lætâ fronte vocantem
Dardanus; aut rapitur potiùs, gratare trophæis
Prædo tuis, agnoſce deos: poſt aſpera multa
Excidium luctatus abis, revehiſq; parenti
Quas nollet peperiſſe faces. Heu perdite neſcis
Quas tecum clades, quantos fugiente tumultus
Claſſe refers; túq; herculea corruptior unda,
Bellerophontæo flagrantior igne, ſereno
Certa minùs thalamos linquis *Lædea* jugales:
Et ſpreto totiès iterùm quærenda marito,
Nunquàm rapta fugis: nunc ô *Lilibæa* vorago,
Latratus *Siculi*, *Libicus* tenor, & quod in omni
Sævit triſte mari, mixtis huc confluat undis,
Has infeſtet aquas, primóſq; ultrice procella
Amplexus medium ſolvat mare: multa nocentes
Mutat, ſi vetitis velox occurrerit auſis.
Poſtquàm exempta quies, & mœſto pulſa fragore
Inſeria turbatas hauſêre ſilentia voces,

Aure

Aure prius menſi fremitus, ubi & undè tumultus,
Armati cognata petunt oracula cives.
Hic tritas ſtridêre lyras, hìc pocula cernunt
Effuſo calcata deo, funalia lucem
Ponere, & effracto lacrymari lampada vitro.
Mirati quâ clade novâ jucunda ſileret
Relligio, quæ cauſa pios inopina tumultus
Flexerit advertunt alias ad littora lites
Et toto ſonuiſſe mari: quò perfide *Leno*
Hoſpitii temerator abis? ſic digna rependis
Regales prædate thoros? his nobile vulgus
Excitum, arma fremit, raptáq; ſuperſtite turbâ
Invadunt *Phrygios*. Illi nec pandere vela
Moliríq; fugam ceſſant, nec jungere bello
Dignantur dextras: contenta paupere pugnâ
Sola tamen tùmidos pertentat gloria, captis
Injectare manus, proprium quùm quiſq; trophæum
Oſtentare paret, aut cive, aut virgine raptâ.
Eccè redit *Paphiæ* meritus virgulta coronæ
Victrices vinctura comas, *Tenedóq;* potitus
Jam minùs audentum ſolatur *Prædo Lacenam*
Jam tandèm patriæ memorem, ſed gnarus adulter
Pollicitis fluxis mœchæ ſancire favorem
Et fictos lenire metus, ebur aggerat *Indum*,
Thura *Sabæa*, *Midæ* fluvios, & vellera ſerum,
Ac mundi majoris opes, quódq; educat acr
Jucundum, pontus clarum, vel fertile tellus.
Hæc faciles emêre thoros, domuêre rebelles
Amplexus, pepigêre fidem. Non jam oſcula reddit,
Non reddenda negat *Helenæ*, ſed pectore toto
Incumbens, gremium ſolvit, premit ore latentem
Furatur *Venerem*: jámq; expirante *Dione*,
Conſcia ſecretos teſtatur purpura rores.
Proh ſcelus, an tantis potuiſti peſſima votis

In-

Indulsisse moras? expectabátq; voluptas
Emptorem? *ô teneri miranda potentia sexus,*
Præcipitem in lucrum sustpendit fœmina luxum,
Nec nisi conducto dignatur gaudia risu.
Res hilarat vulgata *Phryges*, *Priamóq;* sereni
Clarescunt vultus, rugas rarescere sentit
Infœlix animi morbus, dolor, improba paulùm
Cedit hiems mentis, voto dux angere sperat
Reddenda *Hesionen*, *Helenam* si reddat *Achivis*.
Nondùm *Sigæas* portu digressus arenas
Dardanus attigerat meritos mentita triumphos
Obvia pompa subit, pars curru vecta superbo
Aerium suspendit iter, pars cætera casum
Haùd metuens, gressu vestigia paupere rexit
Obsequio contenta pedum: & quæ cura novorum,
Inachiam visura nurum plebs currit anhela
Contemptrix operæ nutricis, & immemor artis,
Nec lucri meminit, prædam dum spectat amænam,
At cui sublimes humeros, proceráq; colla
Invidit natura brevis, vel desuper altis
Incumbit rectis, vel recto calce fatigat
Articulos, humilésq; gradus, suspendit in altum.
Hoc populo dederat vulgati fama decoris
Certamen mirandi *Helenam*. Subit illa pudicè
Ora gerens, oculis nusquàm vaga, voce faventi
Spectantum pudibanda parùm, mixtóq; nitore
Sidereas neutrata genas. At regia vates
Ut venisse *Parim* certô *Cassandra* relatu
Audit, & adductam (monstrum fatale) *Lacenam*,
Ad tripodas questura fugit, ramósq; loquaces
Ore premit, poscensq; deum non irrita longum
Fatis plena redit. Claret interprete vultu
Extorti vindicta dei furiosa potestas
Imbelles vexat artus, cervice rotatâ,

Crine

Crine umbrante humeros, oculis ſpargentibus ignem;
Et faculâ prodente fidem, nunc livida vitrum,
Nunc flammata facem ſuperat, nunc pallida buxum.
Tali ſe mediis procerûm tot millibus infert
Ore ferens, tremulóſq; gradus vix ebria figit,
Atq; ità *Tindaridem* cernens: túne illa juvenca
Quæ ſaltus ingreſſa novos, præſepe paternum
Inceſta liquiſſe fugâ taurumq; jugalem
Diceris, & noſtros petis importuna penates;
Ite viri, deus ire jubet, pontoq; vel igne
Maternas abolete facies, nè dura ſequatur
Quam cecini clades. Sic paucis queſta quieſcit
Expediúntq; deum ſuſpiria longa relictum.
His hílares hærent animi, totúſq; faventum
Sopitur ſtrepitus. Faviſſent agmina vatis
Imperio, motas reverentia principis iras
Obruit, indigniſq; datur *Caſſandra* catenis.
Rex *Helenam* lenit, inopináq; probra gementis
Solatur blandus: ſuſpiria vatis, anhelas
Excuſat furias, celereſq; ad jurgia voces,
Et vitio capitis ſolitos ſævire tumultus.
Nèc mora, laſcivit ſolenni regia cultu
Imperiis ornata ducis, tædáſq; pudendas
Tollit adulter *Hymen*. Meliùs caligo profunda
Pollutum merſiſſet opus: quid nomine ſacro
Inceſtum phalerare juvat? prætendit operta
Bracteolam caries, agnum lupus, ulcera byſſum.
Sed famam fraus nulla latet. Non una duorum
Eſſe poteſt: nam prima fidem dum fœdera ſervant,
Alterius non uxor erit, ſed præda cubilis.
Interea Graiûm præceps prelabitur orbem
Luctus, & Europæ dotatas nomine terras
Armato rumore quatit. Læduntur in uno

Una

Unà omnes, ſeu quòd populos injuria regum
Acriùs incendit, ſeu regnis prælia livor
Inducit, ſeu quiſq; ſuas præſumit in iras
Quod fieri ſibi triſte poteſt : quod flere peractum
Quódq; pati potuêre, gemunt. Hinc omnibus idem,
Idem animus, ſimiles ſcelerum præcidere motus,
Et thalamos ſancire metu, ruit ociùs ergò,
Non juſſa expectat populus, belli ardor inerti
Naſcitur, augetur forti ; ſic prælia vulgus
Præcipit : at viduos it ſolatura penates
Clara ducum ſeries, *Maleæ* quos erigit umbo,
Quos *Lariſſa* fovet, quos *Græcia* cætera nutrit.
Enumerem ? faciléſq; fide dictante meatus
Victrices *Danaûm* certò ſequar ordine vires ?
Quæ loca ? qui reges ? pelagus quod quiſq; fatiget
Claſſibus ? ac celebres hâc novi parte Camænas
Fraudari titulis, auréſq; offendere molles.
Pauca tamen ſtudio non ægreſcente laventum
Succinctè dixiſſe velim, numeríq; ſigillo
Juratas ſignâſſe rates. Fert bella bis una
Bis centum & decies centum, quas undíq; raptas
Cecropii vocat unda ſinus, & *Apollonis* æquor,
Hùc acies, hùc arma meant : hinc bellica claſſis
O diri diſponit iter, ſic culmen herile
Imperii juſſit, ſtatuit conſulta poteſtas.
Aſt ubi geſta *Phrygûm* geminos vulgata *Lacones*
Concuſſ're, fremunt ambo, dolor excitat ambos,
Ambos ira quatit, non ſic orbata leones
Luſtra indignati lugent, non fulminis ales
Sic gemit eſtinguis inopina ſilentia nidi.
Haud morâ, conſcendunt claſſem, *Lesbóq;* relictâ
Dùm præceps animus, & nîl decoctius audet
Ira recens, nullos expectatura ſequentes.

Hau-

Haurit iter fluidum pietas memor : alta tenebat
Caſtor, & *Iliacas* jamjam poſcebat arenas
Excidium latura ratis, nox obviat atra
Defenſura *Phryges*, armatiq; aeris ira
Inſtrepit, & geminis expugnat vela procellis.
O pietas, quâ nulla Deum præſentior ambit
Virtus : ô mitis fraterni candor amoris.
Sola hæc in geminos ceſſit diſcordia fratres,
Diſcordes habuiſſe metus : hic illius, ille
Hujus fata timet : quotieſq; illabitur æquor,
Invergítq latus puppis ſubitura profundum,
Aequoris occurſum certatim vertice pronô
Anticipare parant : & ſic proclamat utérque :
In me dira *Thetis*, in me fæviſſime *Triton*
Has intende minas, tantos molire tumultus,
Hunc ſerves, huic parce precor : tandèm acriùs acto
Incumbente notô, nil jam ſperante carinâ,
Lædæi juvenes nexis per colla lacertis,
Nata ſimul ſimili deponunt corpora fato.
Deſine *Cecropii* funeſta licentia *Pagi*
Inceſtos generare deos : *non fabula cælum,*
Sed virtus non ficta dabit. Quos cæcus ab alto
Merſit in ima furor, in ſummos erigis axes,
Et ſimiles *Jovis* eſſe jubes : quos ignis in auras,
In ſcopulos ſparſit fluctus, mentiris adeptos
Sidera gentiliſq; preces deludis acerræ.
Tindaridis, quos haufit hiems, dans *Attica* cœlum
Fabula, *Caſtoreos* caſus *Pollucis* in ortum
Fingit, & alterni redimit diſpendia fati.
Ac neutrum teſtata deum, *feralis utrîq;*
Atropos injecit laqueum, quô fortibus ægros,
Quô ſontes placidis, inopes quo regibus æquat,
Sola tamen fatis *Lædeum Leſbos* amorem

Conceſſiſſe negat, captóſq; ſequuta *Lacones*
Quos nèc apud *Phrygios*, mediis nèc reperit undis,
Credidit eſſe deos: ſteriliq; reverſa favore,
Diis urbes auxit, thure aras, marmore templa.
Sic Britonûm *rideuda fides & credulus error*
Arturum expectat, expectabitq; perenne.

Finis Libri Tertii.

Daretis

Daretis Phrygii De Bello *Trojano* liber quartus.

Argumentum Lib. IV.

DAres Phrygius *hiſtoriæ hujus ſolutâ oratione ſcriptor ait, ſe militaſſe úſq; dum* Troja *capta eſſet, hoc ſe vidiſſe cum induciæ eſſent, pariter prælio interfuiſſe; a* Dardanis *autem dixit ſe audiiſſe, cum interrogaretur qua facie & natura fuiſſent* Caſtor & Pollux, *fuere (inquit) alter alteri ſimiles, capillo flavo, oculis magnis, facie purâ, bene figurati, corpore deducto:* Helenam *ſimilem illis, formoſam, animo ſimplici, blandam, cruribus optimis, notam inter duo ſupercilia habentem, ore puſillo.* Priamum Trojanorum *regem vultu pulchrò, magnum, voce ſuavi, aquilino corpore.* Hectorem *bleſum, candidum, criſpum, ſtrabum, pernicibus membris, vultu*

venerabili, barbatum, decentem, bellicosum, animo magnum, civibus clementem. Deiphobum & Helenum *similes patri, dissimiles naturâ.* Diphobum *fortem,* Helenum *clementem, doctum vatem,* Troilum *magnum, fortissimum, pulcherrimum, ætate valentem, virtutis cupidum.* Paridem, *candidum, longum, fortem, oculis pulcherrimis, capillo flavo & molli, ore venusto, voce suavi, velocem, cupidum imperii.* Æneam *rufum, quadratum, facundum, affabilem, fortem, in consilio pium, venustum, oculis hilaribus & nigris.* Antenorem *longum, gracilem, velocibus membris, versutum, cautum.* Hecubam *magnam, aquilino corpore, pulchram, mente virili, iustam, piam;* Andromacham *oculis claris, candidam, longam, formosam, modestam, sapientem, pudicam, blandam;* Cassandram *candidam, mediocri staturâ, ore rotundo, rufam, oculis micantibus, futurorum præsciam.* Polyxenam *candidam, altam, formosam, collo longo, oculis venustis, capillis flavis & longis, compositam membris dignis, digitis prolixis, cruribus rectis, pedibus optimis, quæ formâ sui omnes superaret, animo simplici, largam, dapsilem,* Agamemnonem, *albo corpore, magnum, membris valentibus, facundum*

dum, prudentem, nobilem, divitem. Menelaum, *mediocri ſtaturâ, rufum, formoſum, acceptum, gratum.* Achillem *pectoroſum, ore venuſto, membris valentibus, magna vi brachiorum, bene criſpatum, clementem, in armis acerrimum, vultu hilari, largum, dapſilem, capillo mirteo.* Patroclum, *pulchro corpore, oculis cæſiis, viribus magnis, verecundum, rectum, prudentem, dapſilem.* Ajacem Oileum, *quadratum, valentibus membris, aquilino corpore, jucundum, fortem, ſagacem.* Ajacem Telamonium *valentem, voce clarâ, capillis nigris, comâ criſpâ, ſimplici animo, in hoſtem atrocem.* Uliſſem *firmum, doloſum, ore hilari, ſtaturâ mediâ, eloquentem, ſapientem,* Diomedem *fortem, quadratum, corpore honeſto, vultu auſtero, in bello acerrimum, clamoſum, crebrò callidum, impatientem. audacem;* Neſtorem *maguum, naſo longo, longum, latum, candidum, conciliarium prudentem.* Proteſilaum *corpore candido, vultu honeſto, velocem, confidentem, temerarium.* Neoptolemum *magnum, viroſum, ſtomachoſum, blæſum, vultu bonum, aduncum, oculis rotundis, ſupercilioſum.* Palamedem *gracilem, longum, ſapientem, animo magno, blandum.* Podalirium

lirium *crassum, valentem, superbum, tristem.* Machaonem *magnum, fortem certum, prudentem, patientem, misericordem.* Merionem *rufum, mediocri statura, corpore jucundo, vitiosum, pertinacem, crudelem, impatientem.* Brisaidem *formosam, nec alta statura, candidam, capillo flavo & molli, superciliis junctis, oculis venustis, corpore æquali, blandam, verecundam animo simplici, & piam. Sic igitur classe ornata* Græci Athenas *pervenerunt.* Agamemnon *ex* Micenis *cum navibus numero centum.* Menelaus *ex* Sparta *navibus numero sexaginta.* Archelaus *&* Protenor *ex* Bæotia *navibus numero quinquaginta.* Ascalafetus *&* Jalmenus *ex* Orcomeno *navibus numero triginta,* Epistrophus *&* Schedius *ex* Phocide *navibus numero quadraginta.* Ajax Telamonius *ex* Salamina *adduxit secum* Teucrum *fratrem,* Bublationem, Amphimachrum, Dorium, Thesium, Polycenum *navibus numero qnadraginta.* Nestor *ex* Pilo *navibus numero* Lxxx. Thoas *ex* Etolia *navibus numero* Lx. Ajax Oileus *ex* Locris *navibus numero* xxxvii. Anthippus, Phidippus. Thoas, *ex* Alcedone, *navibus numero* xxx. Idomeneus *&* Meriones *ex* Creta *navibus*

numero

numero Lxxx. Ulisses *ex* Ithaca *navibus numero* xL. Podalirius, & Machaon Esculapii *filii* Ectrici *navibus numero* xLii. Achilles *cum* Patroclo & Mirmydonibus *ex* Pithea *navibus numero* L. Tlepolemus *ex* Rodo *navibus numero* ix. Euripulus *ex* Orcomeno *navibus numero* Lx. Xantippus & Amphimachus *ex* Clide, *navibus numero* xL. Diomedes, Euripilus, Steneleus *ex* Argis, *navibus numero* Lxxx. Philoctetes *ex* Melibæa *navibus numero* vii. Cuneus *ex* Cypro *navibus numero* xxi. Proteus *ex* Magnatia, *navibus numero* xL. Agapenor *ex* Arcadia *navibus numero* xL. Ministhæus *ex* Athenis *navibus numero* L. Creneus *ex* Pilo *navibus numero* xxii. *Illi fuêre duces* Græcorum *numero sexaginta novem, qui adduxerunt naves numero* MCXL. *Postquam* Athenas *venere* Agamemnon *duces in concilium vocat, collaudat, hortatur ut quam primum injurias suas defendant; rogat si cui quid placeat: suadetque, ut antequam proficiscerentur* Delphos *ad* Apollinem *consulendum de tota remitti: cui omnes assentiuntur. Huic ret* Achilles *præficitur, & cum* Patroclo *proficiscitur.* Priamus *ut audivit hostes, paratos esse, misit per totam* Phrygiam *qui milites*

accers-

accersant. Cum Achilles Delphos *venisset, ad oraculum pergit: & ex adyto respondetur,* Græcos *victuros, decimóq; anno* Trojam *capturos.* Achilles *res divinas, sicuti imperatum est, fecit. Et eo tempore venerat* Calchas *à* Testore *natus, & divina dona pro* Phrygibus *à suo populo missus* Apollini *portabat. Simúlq; consulit de regno rebusq; suis. Huic ex adyto respondetur ut cum* Argivorum *classe contra* Trojanos *proficiscatur, eósq; suâ intelligentiâ juvet, ne vel inde prius discedant, quam* Troja *capta sit. Postquam in fanum ventum est, inter se* Achilles *&* Calchas *responsa contulêre: gaudentesq; hospitio, amictiam confirmant.* Anthenas *una proficiscentes perveniunt.* Achilles *eadem in consilio refert.* Argivi *gaudent,* Calchantem *secum recipiunt, classem solvunt. Cum eam tempestates ibi retinerent,* Calchas *ex* Augurio *respondit, ut hinc revertantur, & in* Aulidem *proficiscantur: profecti perveniunt* Agamemnon Dianam *placat, dicítq; sociis suis ut classem solvant, ad* Trojam *iter faciant. Utuntur duce* Philoctera, *qui cum argonautis ad* Trojam *iverat. Deinde applicant classem ad oppidum, quod sub imperio* Priami *regis erat, & id expugnant: prædâq; factâ, proficiscuntur. Post*

veniunt

veniunt Tenadon, *ibi omnes occidunt.* Agamemnon *prædam dividit, concilium vocat, inde legatos ad* Priamum *mittit, si velit* Helenam *reddere, & prædam, quam* Alexander *fecit, restituere. Legati eleguntur* Diomedes & Ulisses: *ad* Priamum *veniunt. Dum legati mandato parent, mittuntur* Achilles & Telephus *ad prædandam* Myciam. *Ad* Teuthrantem *regem veniunt, prædámque faciunt.* Teuthras *cum exercitu suo supervenit: quem* Achilles, *fugato exercitu, vulnerat: quem jacentem* Telephus *clypeo protexit, ne ab* Achille *interficeretur eo tempore.* Telephus *adhuc puer erat, à patre* Hercule *progenitus à* Teuthrante *rege hospitio susceptus est.* Diomedem *ferunt eo tempore vexatum cum equis potentibus & feris ab* Hercule *interfectum,* Teuthrantíq; *regnum tradidisse totum: ob hoc ejus filium* Telephum *ei suppetias venisse: Quod cum* Teuthras *intelligeret, tunc se eodem vulnere mortem effugere non posse, regnum suum & Myciam vivus* Telepho *tradidit, & eum regem ordinavit, mortuum* Telephus *magnificè sepelivit.*

Liber

Liber quartus

POſtquàm *Migdonias* bellatrix fama perurbes
Armorum vulgavit opus, concuſſa minaci
Barbariès motu, trepidis conjnrat in arma
Viribus, & totos *Priamo Mars* excitat ortus.
Primus opes *Phrygibus Zelia* tradente ſequaces
Commodat *Amphion*, ſocium cui *Pandarus* arcum,
Conſortem *Adraſtus* gladium rapit, hoſpes, iturum
Iuſtruit *Amphymacum Colophonia*. Ducit alumnam
In bellum *Lyciam* ſocio *Sarpedone Glaucus*.
Marticolæ *Thraces Xantippum*, *Memnona Mauri*,
Pæonidæ Phorcum, ſequitur *Zizonia Remum*.
Ephemus & *Capeſus*, & quorum nomina longum
Æquato ſermone ſequi, ſtipare cohortes
Certant, & ſeſe numero, vel robore vincunt.
Dat *Ganges Arabem*, *Syrium* largitur *Orontes*,
Dat *Scithicos Tanais*: geminóq; obnoxia mundo
Ripa duplex, bellis populum partitur utrúmque,
Nacta ducem geminum, migrátq; in prælia, quicquid
Prima dies, orbis oriens, cunabula *Phœbi*,
Gentis alunt, quicquid *Aſiæ* diſpendia, quicquid
Hermus aquis, taurúſq; jugis includit, & omnis
Illiacos legio tendit munire penates
Hos inter fremitus, certantúmq; ardua regùm
Robora, pugnaces jactantiùs armat alumnos
Troja potens: nullóq locum ſperante priorem,
Indigenæ vires cognatáq; celſius arma
Conſurgunt toto ſed *Troilus*, agmine princeps,
Fulmineúſq; *Hector*, par bellis impetus, æqua

Vulgi

Vulgi tempeſtas titulis præcellere certant,
Et dubia alterno contendit fama favore.
Cætera fraterni *Martis* numeroſa poteſtas,
Ductu quémq; ſuo diſcretis fulminat auſis.
Ut quot *Priamedas*, tot jurant *Hectoras* eſſe:
Quot *Troes*, tot *Marte* pares tibi (*Troile*) dicant.
Nunc utinàm, quo quiſq; animo, quo fulſerit ore,
Quis membris inſcriptus honos, quis pectora motus
Extulerit, meminiſſe queam, vultúſq; peremptos
Suſcitet eloquii virtus, oculíſq; ſepulti
Pectoribus vivant ſcripto præcone *Tyranni*.
Sic olim poſitos populis mirantibus offert
Elinguis pictura viros, ſic culta profatur
Charta duces: oculis hæc blandior, auribus illa,
Celſa duci *Priamo* latê ſurgentibus armis
Effulſit roſeum cervix caput, ardua ſcribunt
Membra virum, blandóq; genas terrore minaces
Regius ornat honos: placidæ vox nuncia mentis
Nil tumidum, nîl triſte ſonat, propiórq; precanti
Mollibus imperiis famulantes inſtruit aures.
Hector magnanimum librato culmine pectus
Erigit, intorto candet coma criſpa capillo,
Succinctum complexa caput: blandéq; reciſos
Furatur vox blanda ſonos, pernicia membra,
Mens placida in cives, faciem lanugo ſerenam
Induit, ac viſus acies obliqua cadentes
In geminas ſpargit partes, ſempérq; ſupina
Occiduo ſtabilem contriſtat lumine vultum.
Ore pares, patrémq; genis, matremq; ſequuti
Priamedæ gemini ſtudio certante *Minervam*
Partiti, colit hic artes, hic arma fatigat:
Deiphobum Mavors, *Helenum* demulcet *Apollo*.
Troilus in ſpacium ſurgentes explicat artus,
Mente gigas, ætate puer, nulliq; ſecundus

Audendo

Audendo virtutis opus, mixtóq; vigore
Gratior illuſtres inſignit gloria vultus.
Imperii cupidus, habiles prolatus in armos,
Sidereâ vernat acie *Paris*, ore ſerenus,
Eloquio lenis, pede præceps, ſtrenuus armis,
Vertice flaveſcens, frontémq; auctura ſuperbam
Præreſerat tonſura genas, in ſumma recurrens
Tempora: nevè vagans formæ furetur honorem
Cæſaries, utrámq; comam ſua detinet auris.
Crine minax, vultu placidus, ſermone ſerenus,
Affatu facilis, oculo nigrante venuſtus,
Conſiliiſq; pius, ſtabiles libratur in artus
Aeneas, fuſis humeris, & lumine grandis.
Antenor tenui productus corpore, ſurâ
Sucinctâ, motu facili, quo nemo ſuorum
Inſidias vel nôſſe prior, vel nectere major
Regius incendit *Hecubam* decor, ardua pingit
Gloria, nec partu ſpecies effæta frequenti
Marcida vectoris uteri diſpendia ſentit.
Mens victrix nîl molle monet, nîl debile dictat,
Sonti difficilis, at miti blanda rigorem
Exuit, afflictis clemens, & civibus æqua.
Forma, modus, pietas, ſenſus, pudor, auctiùs ornant
Andromachen erectam humeris, viſúq; ſerenam.
Non membris egreſſa modum, non cæca futuri,
Fulta genâ tereti, ſuſpecto crine cruorem
Mentitur, flagrátq; acie *Caſſandra* micanti.
Iliadum populo victore *Polyxena* vultu
Præradiat, ſolíq; decus ſpeciale meretur
Lactea membrorum ſeries, ridentis ocelli
Blanditiæ, pede fulta brevi, procera venuſtas
Poplitis, erecto librans veſtigia greſſu.
Articulos non æquat ebur, non lilia colli
Ardua, non rutilum Pavonis fimbria crinem.

Ipſa

Ipſa humilis, ſimplex, facilis, nîl turget herile,
Nîl varium fingens, nunquàm ſtruſtrata petentes.
Martius ornat honos *Agamemnona*, fuſa vigorem
Celſáq; membra fovent, vultu præcone poteſtas
Enitet, & regem ſpecies armata profatur.
Mixta virum phalerant Cirrho candente, decora
Virtus, nobilitas dives, facundia prudens.
Gratior æquato *Menelaum* forma venuſtat
Fulta ſtatu, virúſq; comæ geniale rubentis
Mens domat: ipſe actu mentitos judice crines
Arguit, acceptus noto, gratúſq; merenti.
Audax, magnificus, hilaris, plus æquat *Achilles*
Vultu *Phœbum*, animo *Gradivum*, *Pelea* membris:
In pectus laterum laxatur culmen, in arctos
Criſpatur cirrhos coma mirtea, crinis in armos
Deprimitur. poplésq; gradus conſurgit in altos.
Actorides acie grandi, vernánſq; decoris
Artubus, eloquio leni, cui cura juvare
Muneribus, conſtare ſibi, diſponere cunctis.
Vox teneris diſcincta jocis, mens ardua, fuſi
Artus, Locrenſis titulos *Ajacis* opimant.
Ajacem Telamone ſatum coma pulla venuſtat
In torquem collecta levem, modulata ſerenis
Lingua ſonis, mens fraudis hebes, ſed ſtrenua bellis.
Ore hilares, modicéq; humiles collectus in armos
Dux *Ithacus*, prudens conſultum pendere, gnarus
Obliquare dolos, doctus captare loquendo.
Voce ferox, animo præceps, fervente cerebro,
Audentíq; irâ, validos quadratur in artus
Tidides, pleniſq; meretur *Tydea* factis,
Sic animo, ſic ore fero, ſic fulminat armis.
Neſtora magnificat morum prudentia, cuſtos
Conſilii librata fides, & ſobria dandi
Gloria: porrectoq; humeris, ſenióq; nitenti

Naſi grata minùs brevitas incurva ſedentis.
Phyllacides vernante gena, candente câpillo,
Alite mobilior, *Scythicâ* torrentior aurâ,
Ardua nulla timens, animum non viribus æquans,
Nil grave, nil durum cenſet, nil linquit inauſum.
Ore virum faſſus, indignariq; minaces
Suſpendens cervice genas, livore ſuperbo
Obliquat ſocios *Pyrrhus*, ſcribúntq; ferocem
Ardua membra, teres oculus, projectior alvus,
Texendis vox ægra ſonis, teneróq; laborans
Eloquio lingua bleſos fruſtratur hiatus.
Naupliaden tenui progreſſum corpore, lenem,
Magnanimum, prudens animi moderatur honeſtas.
Arduus in faſtum, pingues demenſus in artus,
Criſpanti veſtit humeros *Podalirius* umbrâ.
Cæſaries ſeu rufa jacens, patiẽntia ſupplex,
Vix temerè auſa nihil, pietáſq; *Machaona* pingunt.
Impia præcipitem natura *Meriona* mergit
Invidiæ cinctum ſtimulis, curæq; tenacis
Defeſſum excubiis, teretes cumulatur in artus
Carnea maſſa tumens, animíq; ebullit *Erynnis*,
In caput, in corpus reliquum liveſcit inultum
Sanguineis pectus maculis, gena diſputat *Hydri*,
Indio pejore virens: & mentis anhelas,
Accuſant furias flammati incendia crinis.
In medium librata ſtatum *Briſeis* heriles
Promit in affectum vultus, nodatur in æquos
Planicies crinita ſinus, umbræq; minoris
Delicias oculus junctos ſuſpendit in artus:
Divitiis formæ certant inſignia morum,
Sobria ſimplicitas, comis pudor, arida nunquàm
Poſcenti pietas, & fandi gratia lenis.
Tindaridis geminis geminum nihil, unicus ambos
Oris honos ambit, ſimilis flaveſcit utríq;

Crinis.

Crinis, par hilares augeſcit riſus in orbes :
Æquus membra modus, concordis pectora motus
Conciliant. Spirántq; unum gena, lumina, mores.
Sola pares variis præſumunt nomina formas
Diſtinxiſſe notis, at victor vindice vultu
Eludit dubios error, vocúmq; repugnans
Diſſidio, alterno confundit nomine nomen.
Inclita cognatos æquat *Spartana Lacones*
Vultu, crine, genis : ſociæ cunabula ſtirpis
Par oris teſtatur honos, at plenius haurit
Siderum *Ledea Jovem*, totoſq; per artus
Lactea materni ſpirant mendacia Cigni.
Nativum frons fundit ebur, caput exerit aurum
Æquatis crinale comis, gena candida byſſum
Æquat, dextra nivem, dens lilia, colla liguſtrum.
Auris inexpleto criſpata volumine, viſus
Excubitor, nasúſq vagi venator odoris,
Poſcunt alternum titulo certante triumphum
Productum modicè mentum candeſcit, & alta
Leniùs ut preſſis inſidant baſia labris,
Parciùs in roſeum conſurgunt ora tumorem.
Fundit apex humeros, preſſum tegit ubera pectus,
Ilia ſuccingit levitas, tractúſq; lacertos :
Pes brevis inceſſu terram libante ſupino
Laſcivum ſuſpendit iter, crurumq; decora
Mobilitas compto libramine ponderat artus.
Sola ſuperciliis labes interflua raris,
Audaci maculâ tenues diſcriminat artus.
At nimis inſignes latebras ſecretiùs ornat,
Vitaléſq colit thalamos, & digerit urbem
Interior natura ſuam. Cor principe motu
Libratum diſponit opus, modulamina linguæ
Limat pulmo loquax, modico diſpenſat hiatu
Splen riſum, facili fel caſtigatius irâ

Uritur,

Uritur, ac teneri ſcintillat molliùs æquo
Pruritus jecoris, meritæq; inſignia famæ
Mergens, nativi titulos inceſtat amoris.
Hoc monſtrum non ales edax, non labile ſaxum,
Non axis torquens, non mendax vicerit unda.
Cum benè fracta tepet, moritúrq; ſepulta libido,
Reſpirant plenis incendia priſtina fibris.
Sic *Helenen* totam pars unica mergit, & ipſum
Excitat in cladem, regnis certantibus, orbem.
Jam *Pandionios* collato robore portus
Argivæ tenu.re rates, ſpaciumq; negabat
Terra viris, velis aer, & puppibus æquor:
Quùm tandèm licitos poſcebant bella meatus,
Et juſſas libare vias, ac *Delphica* miſſum
Fata explorabant, refugáſq; evolvere *Parcas*
Actoride ſocio *Phæbum* prælibat *Achilles*.
Mira fides, quos præcipites in prælia traxit
Impetus, atq; omnis nocuit mora, ſponte quietis
Pigreſcunt votis, placidéq; oracula poſcunt.
Ægra dolor differt ſuſpiria, gloria palmam,
Ira minas, hærent ſuſpenſis agmina bellis.
Expectat antri veniam *Mars* ipſe loquacis.
O variis deluſa modis gens credula curæ
Gentilis. Riſu, an lacrymis, an flente cachinno
Ægypti portenta querar? *Memphitica* ſulcos
Religio veſtit, in cortice marcet, in hortis
Creſcit, nunc terra ſerpens, nunc aera ſulcans.
Plus errant reſponſa tamen, plus ſpiritus ille.
Quem miſeræ poſcunt animæ, quem nomine pulchro
Præſumunt cenſere deum, at non mugit in antro,
Quem ſuus autorem mundus ſonat: iſta priorum
noxia ſimplicitas in noſtros defluit annos,
Inceſtatq; fidem. Nam ſeu *Balearicus* augur
Gentiles diſtinguit aves, vel voce, vel alis,

Vel

Vel geſtu vario venturis omina ducens,
Ridentem ſic odit anus præſaga ſoporem,
Sic oris vacui caſum timet : augure plauſu
Pieriæ volucris, aut indice nunciat aure,
Hoſpitibus numerum diſceſſuríſve receſſum.
Multa quidem captata diù fortuna ſequta
Expedit, inſidiáuſq hoſti malè credula fallit
Pectora, ut in tatuum declivent proniùs uſum.
At melius, ne labe levi mens caſta labaret,
Augurium neſciſſe fuit, veterúmq; ſepulti
Ceſſaſſent ritus : quorum decreta ſequti
Grajugenæ ſummis oracula *Delphica* votis
Implorant: prior *Aeacides* lictoribus aras
Ambit & has donis tandèm ſolennibus emptas
Inachidis voces pandit venalis *Apollo*.
Vincitis ultores *Danai*, grave *Marte* biluſtri
Hæret opus : Decimum ſequitur victoria bellum.
Talibus *Aeacides* fatis excitus, in omnes
Secretum *Tripodum* ſocios partitur : & eccè
Teſtorides Calchas mediis congreſſus in antris,
Concordéſq; deos & conſona fata revolvit.
Hic patriæ & propriis ſcitatum oracula regnis
Venerat, hóſq, adytis monitus effudit eiſdem
Numen idem. Non ô ſuperis gratiſſime vates
Vana petis, dabitur patriis clementior aer
Sulcis, jejuni populator *Sirius* anni
Occidet, & plenis pingueſcent meſſibus agri.
Tolle moras, te bella vocant, pete *Cecropis* urbem,
Ultrices diſpone acies : tibi bellica cedet
Turba manu, *Mopſus* oculis, & pectore *Neſtor*.
Sera quidèm, ſævitq; virum mercanda ruinis
Inachidis luſtro ditabit palma ſecundo.
Ergò hilares ſocias jungunt in fœdera dextras
Aeacides Calcáſq; pares. Quippè altus utríq;

Gentis honos, regni æquus apex: at major *Achilli*
Spirat amor belli, *Calchas* tranquillior extis
Evolviſſe deos & cœli nôſſe meatus.
Treis unit jurata fides, conſortia prima
Tertius auget amor, nec jàm partitus amicum
Invidet *Actorides*, ſed pontum lætior haurit
Et reducem torquet ſocio *Calchante* carinam.
Ut tripodum vulgata fides per caſtra, per urbem,
Per puppes, certo jàm claruit indice, cunctos
Bella juvant, cunctis jàm pulchrum vincere, tardum
Marte frui: munit eques armis, nauta ceruchis,
Civis meſſe rates. Pauci quos debile pectus,
Mens plebeia, jacens animus, neſcire triumphos
Juſſit, & abjecti merſit caligine fati,
Aut acies metuunt, aut lentè vincere damnant
Longa decennalis menſi diſpendia belli,
Quùm caſus cedant varii, cum prælia nulli
Sanguine cum multo paucorum gloria vincat.
Hos tamèn hos etiàm regum reverentia flectit,
Et paſſura pares conſors vicinia motus.
Ergò animos hebetes mendax audacia frontis
Diſſimulat, clamórq; minax deſpumat in auſus.
Haùd mora corripiunt claſſes, his pendula pandit
Dextra linus, cervix alios defixa fatigat
In fluctus latura rates, hi robore textas
Ædificant in tranſtra vias, mordacis habenæ
Nexibus indulgent alii, laxántq; carinas:
Quùm ſubitò egreſſos inopino turbine turbat
Nimborum pincerna Notus, nóxq; imbribus hauſtis
Ebria tela, viros, puppes, humentibus umbris
Involvit, cogítq; ipſos dubitare magiſtros.
Errat cæca freti claſſis, ſoliq; ſq, procella
Egreſſus objecta negat, fluitantia pinum
Percellunt mediam repetito verbere vela.

Primus

Primus ut a prorâ ſurgentes conſpicit imbres
Teſtorides, fruſtráq; duces contendere, divos
Præſago jubet ore ſequi, nolentibus auſtris
Cedere, & armatos ordiri ex *Aulide* curſus.
Parent *Aeolios* nutus vatémq; ſequuti
Grajugenæ, & flexis repetentes *Aulida* velis,
Montivagæ *Phœbes* pacem implorantibus aris
Conciliant, largóq; exorant thure meatum.
Ilicèt irato bibulæ *Thamanthidos* arcu
Cæruleum mirante jubar, ventóq ſereno
In riſum redeunte polo deterſa meretur
Juno Jovem, átq; hilari ſolatur flentia vultu
Nubila, proſcriptóq; Noto, leniq; ſuſurro
Dante vias, majora petit ſuſpiria claſſis.
Ergò deùm nutu libratis flatibus uſa
Euboicas numeroſa ratis deſcendit in undas.
Conſumptura fretum, totum ſub puppibus æquor
Ire ſtupet, certat perplexis navita remis
Quis prior, & junctis confligunt ictibus æra.
Sic geminas miratus *Athos Xerſeius* umbras
Ingnotum velis texit mare, ſic tua ſylvæ
Voce potens *Orpheu* modulantia plectra ſequtæ
Biſtonios longis clauſêre amplectibus agros,
Dum mediis ſpaciantur aquis, ſecuráq; fandi
Ocia ſopitus pelagi non invidet æſtus;
Jaſonium relegens *Philoctetes* prævius æquor,
Has (inquit) paſſi *Syrtes*, his hæſimus undis,
Hos *Cianes* tulimus ſcopulos, *Phryxæa* ſequti
Vellera, *Lemniacis* domus hæc, *Tracenſibus* illa,
Hæc *Paros*, hæc *Naxos*. Sic cuncta rogantibus heros
Explicat, agnoſcens veteris veſtigia curſus,
Aeſoniaſq; vias: ſic quæ ſubeunda, magiſtrat:
Quæ vitanda, docet: quùm tandèm hoſtilis arenæ
Allapſi gremio, ſævis clangoribus urunt

Aera, & iratis impingunt littora contis.
Protinùs effuſo per caſtra, per arma tumultu,
Littoreas populantur opes, & proxima ponto
Mœnia *Dardanii* titulo malè tuta tyranni.
Tandèm comeſtis ſpoliis, & divite præda,
Conſumunt inopes flammâ victrice penates,
Ac claſſes repetunt: Et quas fecêre favillas
Illabi mediis gaudent per cærula velis.
Prima tulit *Tenedos* graviores militis iras,
Nòn ſolas dequeſta faces, non rapta metalli,
Pondera, ſed prorſùs gladii conſumpta furore
Expirâſſe gemit, jugulum puer enſibus affert
Imberbem, tremulumq; ſenex, & *Tyro* comantem,
Hic ducibus ſtrepitu ſedet expectare ſepulto
Iliaci reſponſa ducis. *Calydonius* heros
Decreto procerùm ſocio legatus *Ulyſſe*
Deligitur, qui dicta ferat, qui pace ſequeſtra
Res *Danaûm*, *Spartæ* ſpolium, raptámq; repoſcat.
Interèa *Aeaciden* ſtimulantibus excitat auſis
Impatiens languere animus, furor intima pulſat
Martius, & relidem mens arguit effera dextram.
Conſorti ſtudio ſimilis præconia famæ
Telephus affectans, it junctо robore *Mæſos*
Prædaturus agros: venientia bella *Caycus*
Horret, & in voces cantu ſtridente remiſſas
Plangit alumnus olor: peregrinum *Naiades* hoſtem
Non auſæ vidiſſe timent, tutáſq; ſub undis
Venantur lacrymas: pecudum laſcivia ceſſat,
Jàm ſtudioſa minùs & floris, & amnis, & umbræ.
Quippè ferox urbes, fluvios & pabula turbat
Aeacides: Rapitur quicquid vel dulce, vel uſu
Egregium, vel *Marte* juvans, vel pace decorum.
Cultores juga queſta boves, fugiente colono
Deciſum mirantur opus, mirantur abactum

Septa

Septa gregem : quâcúnq; vagum fert impetus hoſtẽ,
Caſtra, caſæ, ſulci, ſilvæ teſtantur *Achillem*.
At *Teuthras* poſtquàm bella increbreſcere ſentit,
Civiles miſeratus opes, & numina ruris
In prædam ceſſiſſe novam, parat arma, cohortes
Excitat, & totis occurit viribus hoſti.
Aeacides oblata novæ præconia palmæ
Lætatus, variis intentas raptibus alas
Colligit, hoſtilémq addens in verba cachinnum;
Siſtite, ait, defenſor adeſt, nèc plura, feróxq;
Fertur in objectum nimbis torrentior hoſtem,
Enſe metens medios; proſtratámq; impete primo
Calcat equo victore aciem. Res plena ſtupore,
Turba fugit, ſolúsq; fugat: ſic igne triſulco
Tota pavet percuſſa domus, pars ætheris iram
Sentit, at in cunctos ſpargit ſua fulmina terror.
Haud alitèr diræ furiis exterrita dextræ
Barbaries, dat terga viro; fugientia primus
Indice deprẽndit curru veſtigia regis
Aeacides, quippè æris apex radiantis inertes
Accuſat latebras. O noxia gloria rerum:
Tuta inopes fatis adimit fuga, notus in auro
Dux timet, & vitæ diſcrimina ditia geſtans,
Cum vellet latuiſſe, perit. Jàm ſæva cruores
Hauſta alias hauſura fluit, primúſq; tepebat
Mucro, cum parmâ repetitum *Telephus* ictum
Depulit objectâ, dextrámq; eluſit inanem.
Miſſilis innocui mixtâ pudor aſperat irâ
Aeaciden, frendet, átq; igneſcentia torquens
Lumina: Túne meos (ait) auſus fallere niſus,
Et ſteriles quaſſare minas? Sic fatus in ipſum
Vibrâſſet jaculum, timido cum *Telephus* ore,
Heù parce exclamat: procùl hæc, fortiſſime gentis
Myrmidonum, avertant ſuperi probra: túne bìs ullum

Percuties hostem ? quisquis vel sensit *Achillem*,
Sufficiat cecidisse semel : tua fulmina passus,
Alterius non mortis eget ; Cur torva minaris ?
Non tegimus, meruitq; tamen, scis ipse tumultus
Et *Diomedæi* furias gregis. Atra nefandi
Septa ducis. longis hominum satiata ruinis,
Herculeâ cecidere manu : stratóq; *tyranno*
Tutior in patriam reducem *Teuthranta* regressus
Post crebras acies ; & equorum bella recepit.
Ipse triumphanti fatus *Hercule*, *Mœsa* subisse
Regna, ducisq; hospes blandos coluisse penates
Gratulor, ac memini gratus : sed dicere longum
Quæ mecum gessit, patris memor. Hinc mihi lapsum
Erigere, & gladios tutari cura timentem,
Et tardum venisse pudet, quin *Martia* magnum
Si manus *Aeaciden* ut non sensura fatiget
Membra trahit, faciliq; animo nova suadet *Erynnis*:
Ultra velle nihil, *nil citra posse*, *ferendum est* ;
Cedimus, hóq; artus gelidos, hæc reddimus exta.
Ultrici calcanda rotæ. Sic fatus ; in altum
Sublato clypeo, pavidè tamen, ultima questum
Fata ducem monstrat, friget cruor, oráq; pallent
Eluctante animâ. Tandem miseratur *Achilles*,
Agnoscítq; manum. Sic multa fera furorem
Temperat, & pœnis tandem satiata supremis
Illaudata feros differt clementia motus.
At *Teuthras* ubi dura ægris insidere fibris
Altiùs, & certam minitantia vulnera mortem
Sentit : habe *Mœsos* (inquit) te *Telephe* noster
Posceit honos quis enim propior, quis dignior hæres ?
Me tuus *Aleides Thracensi* urgente Tyranno
Edomitis absolvit equis, sceptríq; quietem
Sanxit, & armatos in pacem reddidit annos.
His meritis tibi regna damus, quæ perfida fati

Ira

Ira negat prædata mihi. te lenius astrum
In senium, seróſq; dies, & ſumma reſervet
Tempora, regno hilarem; vix hæc & frigida feſſis
Atropos inſerpit labris, turbata rigeſcunt
Lumina, hebent ſenſus, vivóq; exuta calore
Membra gelu lethale ſubit: mens libera tandèm
Evolat, & ſocios redit inſpectura *Triones*.
Telephus ut vacuos ſpiranti ſanguine vultus
Conſpicit, effuſō miſeranda in vulnera fletu
Funus herile ſtruit. Quicquid vel mulcet odore,
Vel virtute ligat nervos, artúſq; fluentes
Continet, aggeritur buſto. Compeſcit hiantem
Dextra premens ictum, fluxum domat arcta cruorē
Faſcia, & obſtruſos fruſtrà negat ire meatus.
Regia conſpicuis moles inſcripta figuris,
Exceptura ducem, ſenis effulta columnis
Tollitur, electro vernat baſis, arduus auro
Ardet apex, radióq; ſtylus candeſcit eburno:
His excepta ſilex artus clauſura verendos
Jaſpide veſtitur. Gemmæ quas littoris *Indi*
Dives arena gerit, aurum quod parturit *Hermus*,
In varias vivunt ſpecies, ditiq; decorum
Materiæ contendit opus. Quod nobile ductor,
Quod clarum geſſit, ars explicat, ardua pandit
Moles, & totum referat ſculptura *Tyrannum*.
Prima ducis facies naſcenti vagit in ære
Sidoniis variata togis, cunalis in altum
Surgit honos trepidæ circum nutríxq; paréns q;
Alterno teneros demulcent ubere fletus.
Proxima laſcivis inhians diſcurſibus ætas
Nunc labente pilā, nunc ſe volvente fatigat
Buxo, nunc arcu credas curvata coire
Cornua, & excuſſam nervo ſtridere ſagittam.
Tertia magnanimi loquitur primordia regis

Accingens pictura virum, regale verendas
Accendit diadema comas, sublime sedentem
Fulcit ebur, sceptróq; manus radiante superbit.
Ipse novâ vultum pictus lanugine, regni
Maturum dispensat opus, belloq; togáq;
Alternus, rerum vario poscente meatu,
Commodat aut fremitus armis, aut ocia paci.
In serum perducta senem pars ultima canos
Colligit, & raris sulcantur tempora rugis
Progressos tectata dies: procul exitus ævi,
Mors longè, & *Lachesi* stamen vitale ministrat
Nondùm tessa soror. At fato major *Erynnis*
Præcipitat festinà ducem. Tres ære propinquo
Hærent, iratâ *Pelides* fronte, precanti
Telephus, exanimi *Teuthras*. Pallere videres
Ora, genas, aurumq; mori, cruor altus in auras
Exilit, & Minio rorant tabulata fluenti.
Hæc super exiguo breviter collecta sigillo
Fata viri, quis regis honos, quis funeris autor,
Quod fatum, quæ causa, paténtq; hoc singula scripto
Dux *Teuthras Mæsis*, decus arvis passus *Achillem*
Ense necem sensit, sceptri defensor aviti.
Postquàm busta ducis nigro deplanxit honore
Fida manus, mæstáq; ululatum voce quievit
Supremo jam fine vale, redeuntia ducit
Agmina *Pelides*, urbes invitus amicas
Telephus & socios recturus linquitur agros:
Ipse quidèm plus pace acies, minùs ocia bellis
Poscat, & armatæ malit discrimina vitæ,
Spe palmæ. At populi dilecto principe nudi
Mœrentes vicêre preces, ut regis iniret
Excubias, molémq; datam: monet ipse futuri
Providus *Aeacides* cultis insidere regnis,
In sulcos laxare solum, producere fruges,

Et missâ socias solari messe cohortes.
Sic paribus vincet titulis, cum ad prælia donec
Ille dies, ipsiq; manus. Hæc fatus *Achilles*
Ad *Danaos* maturat iter, sed venerat antè
Dux Ithacus bellum referens, pacémq; negatam
Nunciat, ægrescunt iudignantúrq; *Pelasgi*,
Bella petunt, hæsisse dolent, & frondibus hostes
Palladiis tentâsse pudet, jam libera major
Laxat fræna furor, stimulat *Bellona* volentes,
Mars cogit dubios, lugens per castra furentis
Interpres animi clamor tonat, arma capessunt,
Arma fremunt, augent lituíq; tubæq; tumultum,
Et responsuris invitant vocibus echo.
Isset in *Iliacos* classis *Pelopeia* portus
Non expectatâ veniâ ducis : at nocituras
Nox nectit vicina moras, humilémq; soporat
Decrepitus *Titana* dies, & anhela sub undas
Admittunt radios *Atlantia* littora fessos

Finis Libri quarti.

Daretis

Daretis Phrygii De Bello *Trojano* liber quintus.

Argumentum Lib. V.

ACHilles *ut novum regnum conſervet, ſuadet & plus exercitum adjuturum, ſi commeatus frumenti quotannis ex eo regno advehat, quàm ſi ad* Trojam *dimicaturus accedat. Itáq;* Telephus *remanet.* Achilles *cum magno prædæ commercio ad exercitum* Tenedon *revertitur,* Agamemnoni *& ſociis rem geſtam narrat: illi collaudant induſtriam ejus. Interea legati miſſi ad* Priamum *veniunt, mandatáque* Agamemnonis *referunt, poſtulantes ut* Helena *& præda reddatur, ſatíſq; regi fiat, ut pacificè diſcedant.* Priamus *injurias* Argonautarum *commemorat, patris interitum,* Trojæ *expugnationem, & ſororis* Heſi-

Heſiones *ſervitutem. Deniquè* Antenorem *legatum, quam contumelioſè ab eis tractatus ſit, pacem repudiat, bellum indicit,* Græcorum *legatos de finibus repelli jubet. Legati in caſtra* Tenedon *revertuntur renunciantes reſponſum. Res conſultò geritur. Aderant ad auxilium* Priami *adverſùs ductores duces* Græcorum, *hi cum exercitibus ſuis, quorum nomina & provincias inſinuandas eſſe duximus.* E Cœliâ Pandarus, Amplidraſtus, *de* Colophoniâ, Amphimachus, Mneſtæus, *de* Lyciâ Sarpedon, Glaucus, *de* Laryſſâ Hiporthogus & Cupeſus, *de* Peoniâ Paractemeſus, Teropeus, *de* Phrygiâ Aſcanius, Zantippus, Porcius, *de* Philoconiâ Euplemeus, *de* Boetiâ Amphimacus, & Phorcius, *de* Buctino Epiſtropolis, & Boccius, *de* Palaconiâ Phileminus, *de* Æthiopiâ Perſes & Memnon; *de* Thracia Heſeus & Archilogus, *de* Agreſtiâ Adraſtus & Amphius, *de* Auzonio Epiſtrophus. *His ductoribus & exercitibus præfecit* Priamus *principem & ductorem* Hectorem *deindè* Deiphobum, Paridem, Troilum, Æneam & Memnonem. *Dùm* Agamemnon *conſulit de totâ re, & ex* Cormo *advenit* Nauplii *filius* Palamades, *cum navi-*

bus

bus trigenta. Ille ſe excuſavit, morbo affectum Athenas *venire nòn potuiſſe, qui veniret quam primùm potuerit. Illi gratias agunt, rogántq; eum in conſilio eſſe. Deindè cum* Argivis *non conſtaret, exeundi ad* Trojam *clàm noctu an interdiu facerent;* Palamedes *ſic jàm detractionem reddit, in lucem in* Trojam *excuſſionem fieri oportere, & manum hoſtium deduci. Itáque omnes ei aſſentiuntur, conſultè* Agamemnonem *præficiunt. Legatos ad* Myciam *cæteróſque locos mittunt, ut exercitus commeatus ſupportandos curent,* Heſiodum Demorantem *&* Arium. *Deindè exercitum ad concionem vocat, imperat, hortatur. Monet diligenter, ut dicto audientes eſſent. Signo dato naves ſolvunt, tota claſſis ad latitudinem accedit ad* Trojam. *Littora* Trojani *fortiter defendunt.* Proteſelaus *in terram excuſſionem facit, fugat, cædit;* cui Hector *obviàm venit, & eum interfecit, cæteros proturbat: undè* Hector *recedebat, ibi* Trojani *fugabantur. Poſtquàm magna cædes utrinque facta eſt, advenit* Achilles, *totum exercitum in fugam convertit, redegítque omnes in* Trojam. *Nox prælium dirimit,* Agamemnon *exercitum totum in terram ducit, caſtra metatur. Poſtero die*

Hector

Hector *exercitum ex urbe ducit, & instruit.* Agamemnon *contrà acri clamore occurrit, prælium acre atque iracundum geritur: nam fortissimus quisque imprimis cadit,* Hector *Patroclum occidit, & spoliatum ex acie accipit,* Merionémque *persequitur & occidit: Quem cum similiter spoliare vellet,* Mnestæus *supervenit, &* Hectorem *in fœmore vulneravit, qui saucius multa millia occidit, & festinavisset* Argivos *in fugam vertere, nisi obvius illi* Ajax Telamonius *venisset, adversus quem cum congrederetur, cognovit cum esse de sanguine suo, erat enim de* Hesione *sorore* Priami *natus, hoc pacto* Hector *à navibus ignem revocari jussit & utrique se invicem remunerarere, & amici discessere. Posterâ die* Græci *inducias petunt.* Agamemnon Protesilaum *magnifico funere effert, cæteróque sepelienaos curat.* Achilles Patroclum *plangit,* Argivi *suos.* Achilles Patroclo *ludos funebres fecit. Dùm inducie sunt,* Palamedes *non cessat seditionem facere, & indignum aiebat* Agamemnonem *regem esse qui exercitui imperaret. Ipse coram exercitu multa sua ostendit, docétque non æquum esse, cumut, à paucis imperium datum* Agamemnoni *esset, omnibus qui posteà venissent, imperare, cum præsertim*

omnes

omnes ſignum virtutis expectâſſent in ducibus ſuis. Dùm Achivi *de imperio inter ſe invicem certant, prælium poſt biennium repetitum eſt.* Agamemnon, Achilles, Diomedes, Menelaus *exercitum educunt. Contrà* Hector, Troilus, Æneas *occurrunt; fit magna cædes; ex utrâque parte fortiſſimi cadunt.* Hector Boetem, Archicum, Protenorem *occidit : nox prælium dirimit.* Agamemnon *omnes duces in concilium vocat : ſuadet, hortatur ut omnes in aciem prodeant, & maximè* Hectorem *perſequerentur, qui de his aliquot fortiſſimos duces occidit. Manè autèm facto* Hector, Æneas, Paris *exercitum educunt. Omnes duces* Argivorum *prodeunt. Fit magna cædes utrinque.* Menelaus & Ajax Paridem *perſequuntur ; quos reſpiciens* Paris *ſagittâ* Menelai *fæmur transfigit. Ille dolore commotus paritèr cum* Ajace Locro *non ceſſavit eum perſequi. Quos ut vidit* Hector, *ſuppetias laturus venit cum* Æneâ, Paridem *clypeo protexit ; & de prælio ad civitatem adduxit. Nox prælium dirimit.* Achilles *cum* Diomede *poſterâ die exercitum educunt, contrà* Hector & Æneas *aciem dirigunt. Fit magna cædes.* Hector Orcomeneum, Oranenem, Palamonem, Epiſtrophum, Schædi-

um,

um, Deiponorem, Dorium, Polyxenum *duces occidit* : Æneas Amphimachum, & Nenium. Achilles Euphemium, Hyppotem, Asterium. Diomedes Xandippum, Mestem. Agamemnon, *ut vidit duces fortissimos cecidisse, pugnam revocavit.* Trojani *lætiin castra revertuntur.* Agamemnon *sollicitus duces in concilium vocavit: hortatur fortitèr pugnare, néque desistere, quoniàm major pars ex suis exuperata sit, sperare se exercitum ex* Mycià *superventurum. Posterà die* Agamemnon *totum exercitum & omnes duces prodire coegit. Contrà* Trojani *duce* Hectore *aciem direxerunt. Fit magna cædes, acritèr ex utráque parte pugnatur: nec differebatur pugna, donèc octoginta effluxerunt dies.* Agamemnon *ut vidit multa millia quotidiè occidi, nec sufficere mortuos sepelire; misit legatos ad* Priamum *ut inducias ad triennium peterent.* Ulisses & Diomedes *legati ad* Priamum *veniunt, inducias siquidèm imperatum est postulant, ut scilicèt vulneratos curarent, exercitum compararent, commeatum conveherent, naves conficerent. His duobus noctu euntibus ex* Trojanis Dolon *occurrit, qui cum interrogaret quid ità armati ad oppidum venissent: dixèrunt se ab* Agamemnone *legatos*

ad

ad Priamum *missos: quos ut audivit* Priamus *venisse, & desiderium suum exposuisse, in concilium omnes duces convocat. Quibus refert legatos venisse ab* Agamemnone, *qui inducias ad triennium peterent.* Hectori *suspectum videtur quod tàm longum tempus postulâssent.* Priamus *imperat dicere quid cuique videatur. Omnibus placitum est inducias ad triennium dare. Interim* Trojani *mœnia renovant, saucios curant suos, & mortuos cum ingenti honore sepeliunt. Tempus pugnæ post triennium advenit.* Trojani *exercitum educunt.* Agamemnon, Menelaus Diomedes *idem faciunt. Fit magna cædes.* Hector *in prima acie* Phydippum & Xandippum *duces interficit.* Achilles, Liconium & Euphorbium *occidit,& cæterâ ex plebe multa millia ex utrâque parte cadunt: acritèr pugnatur diebus continuis triginta.* Priamus *ut vidit multos de suo exercitu cecidisse, mittit legatos ad* Agamemnonem, *ut inducias peterent mensibus sex, & ex concilii sententiâ* Agamemnon *concedit inducias. Ut autèm prælii tempus advenit, acriter per duodecem dies pugnatur. Multi duces fortissimi hinc & indè cadunt, plures vulnerantur, plurimi in ipsâ curatione moriuntur.* Agamemnon *mittit ad* Priamum

mum *legatos ut triginta dierum inducias poſtularent, ut ſepeliret ſuos.* Priamus *conſulte fecit, annuitque. At ubi tempus pugnæ ſupervenit,* Andromacha *uxor* Hectoris *in ſomnis vidit* Hectorem *non debere in pugnam eo die prodire, & cum ad eum viſum referret, hæc muliebria verba abjicit.* Andromacha *mœſta miſit ad* Priamum, *ut eum prohiberet, quò minùs eo die pugnaret.* Priamus Paridem, Helenum, Troilum & Aeneam *in pugnam miſit.* Hector *ut iſta audivit, multùm increpans* Andromacham *arma ut proferret poſcit, nec retinere ſe ullo modo potuit. Tum planctu fœmineo oppidum concitat, ad* Priamum *in regia cucurrit, refert ea quæ in ſomnis viderat, velle* Hectorem *veloci ſaltu in pugnam ire. Projectaque ad genua adſtante filio ſuo Aſtyanacte eum revocare mandat.* Priamus *in pugnam omnes prodire juſſit,* Hectorem *retinuit.* Agamemnon, Achilles, Diomedes, Ajax Locrus, *ut vidêre* Hectorem *in pugnâ non eſſe, acritèr pugnaverunt, multoſque duces ex* Trojanorum *numero occidêre.* Hector *ut audivit tumultum* Trojanoſque *in bello nimìs laborare, proſiliit in pugnam, ſtatimque* Idumeum *obtruncavit,* Hiphidum *ſauciavit,* Leonthæum *occidit,* Ste-

nelei *jaculo femur figit.* Achilles *ut respexit multos duces ejus dextrâ cecidisse, animum in eum dirigebat, ut illi obvius fieret; considerabátque enim* Achilles, *nisi* Hectorem *occideret, plures de* Græcorum *numero ejus dextrâ perituros. Prælium interea acre colliditur.* Hector Polybetem *ducem fortissimum occidit: Dumque eum spoliare cæpit,* Achilles *supervenit. Fit pugna major, & clamor ab oppido & toto exercitu surgit.* Hector Achillis *femur sauciavit.* Achilles *dolore accepto magis eum persequi cæpit, nec destitit, priusquàm occiderat.*

Liber Quintus.

ARdua jam medium pulsans *Latonia* cœlum
Noctivagos librabat equos, somnóq; profundo
Exarmata quies facilem spondebat ituris
Portum, suadebátq; dolos; dux ille *Pelasgis*
Nocturnum disponit iter. Non verbere pontus
Erigitur, non voce sonat, jussósq; silere
Sulcat inoffensos tacito sub remige fluctus
Incessum furata ratis. Sic cæde suorum
Exiguâ, innócuum lucrari fortè triumphum
Grajugenis fortuna dabas: At *Martia Nauplî*
Proles erubuit fraudes, & furta negavit.
Ultimus hic *Danaûm* tèr denâ classe sequutus

Sign

Signa ducum, longáq; exuſtus febre, moratas
Inachidis excuſat opes, ſéq; obice morbi
Tentum, quam primùm licuit veniſſe fatetur.
Hanc ipſa ad vocem facies facit; aſpera paſſo
Conjurat pallor, & vultû teſte merentur
Verba fidem: at ſoſpes animus, nullóq; dolore
Fractior, imbelles artus, nervóſq; negantes
Exigit, & *Martem* manifeſtum ſuadet *Achivis*.
Ocius audentem virtus animatur in iram,
Jámq; dolis viciſſe negant. *Sua quælibet angit*
Gloria, qui jaculis longè, qui comminùs enſe,
Qui pede, qui curru fidit, ut claſſe mereri
Promptior, agnoſci petit, expectátq; videri tem.
Percuſſura manus, & ſi quid nobile poſſit,
In tenebris ſepelire pudet. Sic *Martia* pubes
Mutatis hæret animis, longíq; ſoporis
Impatiens noctem vigiles expendit in uſus,
In ſomnum non fracta levem, ſeſéq; viciſſim
Excitat: hi tenſos librant in bella lacertos,
Intendúntq; gradus, pugiles pars plurima vultus
Exertat, partem veſtis furatur ahena
In ſummos perducta pedes, ac deníq; juſſi
Armantur pariter galeâ caput, ægide pectus,
Enſe latus, pharetris humeros, & ſtipite dextras.
His inſtructa fremit in lucem turba, morantem
Vix paſſura diem: noctis diſpendia damnant,
Et *Venerem* (*Tithone*) tuam, cum prævia *Phœbi*
Amplexu gelido, & ſterili tardetur amore.
Vota vi ûm valuiſſe putes, intenſior orbem
Spiritus aſtriferum torquet, ſempérq; negatis
Elidens modulis ſtupidas novus impetus aures
Phœbeum maturat iter. Senſêre *Pelaſgi*,
Senſit & ipſe ducum princeps *Argæus Atrides*
Adventare diem. Mòx nectens ordine puppes,

In mediis alnóſq; breves, & vela minora
Claudit aquis : at turrigeras pelagíq; potentes
Et belſare avidas primos diſponit in ictus.
Cúmq; metu prædone animi perculſa labarent
Agmina, & horrorem præſens inſtantia *Martis*
Incuteret, dux orſa movet, quis integrat iras,
Spem ſancit, firmat animos, & roborat auſus.
Ultores *Danai* non nectere verba neceſſe
Et longas cumulare preces : ſeſe excitat ultrò
Virtus; at quiſquis pavidus, timor obſtruit aures,
Et precibus mens tarda negat. Quin aſpera rerum
Nì longum meminiſſe foret, ſibi publica bellum
Cauſa daret : Patimur cuncti, nèc ſola maritos
Urit hiems. Taceo veniales hoſpitis auſus,
Et caſtum prædonis opus, nec numina læſa
Conqueror : at ſolus in noſtras ſufficit iras
Laomedonteæ pacis rigor. Hæccine regum
Et pietas, & clara fides ? O barbara vere
Sævitia, exemplóq; carens, & cognita nulli
Aſperitas. Quiſnam nudæ clauſiſſet arenæ
Hoſpitium miſeris, quos obvia *Sylla*, ſequuta
Tellus, & ſocio fregit *Thetis* hoſpita fluctu ?
At *Peleus Telamonq;* illìc, genitúſq; tonante
Amphitrioniades, & quos habuiſſe ſuperſtes
Græcia gaudet avos : minùs haud tamen auſa pro
Barbaries, ſpreviſq, deos, generóſq; deorum (tanta
Dii melìus, nèc ſe lentâ *Tyrinthius* irâ
Et ſuperos ultus, paucis in bella ſequutis
Acceſſit, vicit, rediit : bellum *Hercule* nullo
Nunc erit, & nullum ſenſit prior hoſtis *Achillem*.
Quod ſi gentiles animos cognoſcere certum
Certanteſq; auſus, dignetur nemo priorem,
Erubeat tibi quiſq; parem, quarè inclita pubes
Tende per imbellem gladiis ultoribus hoſtem,

Tend

Tende age: Juro deos, facilem sine (Marte) triumphũ,
Ignavúmq; queror: quid virtus alta? quid arma
Bellica? terga dabunt omnes, & pectora nullus.
Perjurùmne viri pœnas solvisse tyrannum
Sufficiat? cecidit non exorabilis hostis,
Infestus supereſt hospes: violentior ille,
Hic pejor: gladios igitùr nec tela recondas
Debita, terrarum quisquis commercia, quisquis
Integrare thoros, castosq; impuné sopores
Jungere securus curat. Quid plura? voluntas
Omnis in effectum causas habet. Ite volentes,
Ite duces, arces nullæ, nulla arma morentur:
Et quos ter quinâ fregit *Tyrinthius* alno,
Innumerâ calcate manu; sic fatur, & ortum
Nox aperit proscripta diem, perjuráq; labi
Pergama visuros vigiles properantior axes
Sol rapit, ipsi etiam lentas causantur habenas
Quadrijugi, volviq; rogant intensiùs orbem.
Mira fides, ortus velox, & vespera nulla,
Luciferiq; sui solis rota prævenit ignes.
Utq; hilaris gratô lux omine firmet *Achivos*,
Non oriens *Titana* rubor, non pallor *Eous*
Inficit: at puro, qualis in luce superbit,
Cum sine nube dies, & se contractior umbra
Colligit in conum, tali pater ore serenos
Orditur cursus. Miratur *Achæa* juventus,
Duxq; iterùm: Superisne manus & tela negemus
Inachidæ? vocat eccè deus, *Sol* lætus anhelis
Instat equis, *Neptunus* aquas, ac pervia mollit
Cærula. Credo equidèm, vires, ô, gentibus istis,
Laomedonteo poscunt ex hoste triumphum.
Sed moror, exclamant *Danai*, totóq; resultat
Vox animosa freto. Nòn sic insibilat *Auster*
Frondibus hibernis, non tantô verna fragore

Flumina præcipitant montes non flumina cautes.
Sensérat *Iliacæ* cuſtos *Tritonidis Aſtur*
Adventare rates, cæleriq; incerta per urbem,
Diſcurſu rapiens veſtigia, nunciat arma.
Arma iterat. Quonàm úſq; viri torpebitis? inquit.
Ecce hoſtes, vidi ratibus tectum mare, jámq;
Littus habent. Querulas tollit plebs credula voces,
Ac pueri lacrymis matres & voce ſequuti
Contendunt, gemituſq; æquant, acuuntq; tumultum.
Hector ut *Europam* totis adnare carinis
Audiit, extimuit paulum: mox mente reductâ
Colligit in vires animum, ſeſeq;, quod ardens
Auſa fugam virtus, peregrinò pulſa timore
Ceſſerit, incuſat: rapit ilicèt arma, nèc agmen
Expectat, ſolúſq; effracto cardine, ſolus
Evolat: exiliunt paritèr, longéq; ſequuti
Stipantur *Phrygii*, ſævos diſtribulat urbem
Murus in egreſſus. Aut vix iter unda meantum
Expedit auguſtum. Tot millibus arva ſecundis
Troilus anticipat ſpaciis, hos tertius acer
Aequat *Alexander*, reliquos fert impetus idem
Sed minor aut pedibus virtus, aut curribus ardor.
Primus ut *Argolicos* tonſis certantibus *Hector*
Denſiùs allabi cernit, quonàm impetus? (inquit)
Siſtite *Tantalidæ* mediis concurrimus undis,
Tutores habet unda ſuos: ſic fatus, anhelos
In fluctus admittit equos, propiúſq; minantem
Phïacidæ puppim tortâ tranſverberat haſtâ,
Affigítq; *Lycum* clavô, pauciſq; cachinnum
Aſperat, I pelago tutus, non te æquor, & *Eurus*
Excutient, ſtabili pinum moderabere dextrâ,
Phaſiacas dum quæris opes. Turbantur *Achivi*,
Intendunt animos *Phrygii*. Ferit aſtra tumultus
Diſſonus: aſt *Echo* dedignans barbara Græcum

Frangi

Frangit inexpletas iterato murmure voces.
Ocius *Hysiphydes* vacuas rectoris habenas
Intuitus, subit ipse, & toto robore pinum
Præcipitat: volat illa, & sese infringit arenis
Iratæ similis, ac sicco naufraga portu
Explicat *Hæmonidas*: mòx cum perjura teneret
Littora, & invisas primus calcaret arenas,
Protheſilaus, ait, iter hâc, hâc ibimus (inquit)
O socii! non totâ *Phrygum* quam possumus *Ide*
Communes partimur agros. Hæc fatus, in enses
Irruit, & quâ acies instat densissima, durum
Extorquet violentus iter: tres littoris *Indi*
Quinq; *Arabes*, septem *Nabathæa* gentis alumnos
Consumit victrice manu. Dabat obvia *Phorbas*
Pectora, & intentâ veniebat turbidus hastâ.
At ferus *Hysiphides* præciso stipite ferrum
Decutit, ac maculis rubentis, & cassidè fractâ,
Pectora dividuo perducit in ilia telum.
Stabat in occursu pelagi *Chaldæus Orontes*,
Dumq; rates inhibere parat suspensus in ictum,
Fallit arena pedes, & inanes excipit ausus
Præcipitem mersura *Thetis*. Premit *Inachа* pubes
Desuper, ille pavens in gyros brachia spargit,
In mediis se librat aquis, nunc exerit ultro,
Nunc caput immergit pelago, varióq; timore
Aut longos haustus, aut tela prementia vitat.
Tandem dùm fluctus gravior rimatur opacos,
Insidet in puppes; frontémq; infigitur uncis.
Acriùs incumbunt *Phrygii*; contrà ira furentes
Et pudor *Argolicos* armat, nunc littora perdunt,
Nunc dubiam lucrantur humum bibit unda cruorem
Alternum: at *Phrygio* Græcus sociare superbit.
Emicat immodicus animi, metuénsq; priorem
Solus in extremum jàmjàm proruperat agmen

Turbidus *Hyſiphides*: populum vaga turba ſequutũ,
Non unam ſævire manum creditq; pavétque,
Ceu *Mars* ipſe premat. Acies prævectus utráſq;
Liquerat, ardebátq; arces calcare, relicti
Contemptor belli. Sed anhelo fervidus *Hector*
Objicitur: quonám úſq; ? hic terminus, inquit, & enſe
Nudat atrox, conuniq; nihil tutante pyropo
In pectus conſedit ebur: mòx intonat orſis,
Quiſquis es, I fælix, reliquiſq; ſuperbior umbris
Hectoreâ mactate manu. Ruit unicus ille
Laodomia tuus, fidæq; oblitus amantis
Non timidas in bella preces, non mollia juſſa
Pertulerat: primos teneri reſpectus amoris
Ceſſit ad armorum fremitus. At neſcia fati
Hemonis abſentem ſuſpirat mœſta maritum,
Et non ſenſuros vultus premit, oſcula figens
Cerea, difficileſq; deos in vota fatigat
Nequicquàm, jacet ille quidèm, lapſúſq; jugales
Impedit, & curru non agnoſcente tatiſcit.
Hunc ubi præcipitem volvi videre *Pelaſgi*,
Pennificat formido gradus, ſtimulátq; volucres
Ire pedes: cunctis iter eſt ad littora longum,
Et tardum repetiſſe rates. At fulminis inſtar
Proſilit *Aeacides*, & formidabile frendens,
Proh pudor *Inachidæ*, vix dum præſentiſſimus hoſtes,
Et jam terga damus, inquit: ſylvæq; trabalis
Robur, in obliquas quæ carbaſa porrigit auras,
Corripit, atq; iterat, nunc ô nunc nemo ſequatur,
Solus eam, vincam ſolus. Fugit ilicet omnis
Turba *Phrygum*: non arva modo non littora nudant;
Sed quicquid pontum *Phrygiáſq;* interjacit arces,
Acceſſu vacuô *Danais* patet, ultimus *Hector*
Tanquam inſtans cedit, indignatúſq; moranti
Arva legit greſſu: cogit moderantius ipſe

Aeacides

Aeacides flectitq; gradum, & quia neuter in armis
Dissimilem sperat, hærent, audentq; paventq;,
Alternóq; truces obliquant lumine vultus.
Ilicèt in patulos acies diffunditur agros
Argolica & quo castra situ, quò milite tuta,
Qui teneant portus, belli moderator *Atrides*
Digerit. Ille iterùm raptis ad classica turmis
Orditur pugnas, jámq; æmula prodit in arva
Bellatura cohors: contrà (sic impetus urget)
Non defensuri properant *Phryges*, atq; ope spretâ
Quam turres muriq; dabant, sese hostibus ultrò
Dardanidúm pubes æquat, bellúmq; lacessit
Ipsa prior, nulli jam resi onsura vocanti.
Ut sibi dissitiis acies vicina propinquis
Et campo propiore stetit non ignibus *Aetna*
Ruptis, non geminis *Isthmos* lacerata procellis,
Non sic *Hippotades* antris fremit. Omnibus ausus
Auget, & accendit iram fragor: improba nullum
Frustratur belli virtus. Auriga jugales,
Séq; pedes stimulat, jam dextras undiq; miscent
Et quærit sibi quisq; parem; sæpe impare pugnâ
Aut uni plures, aut pluribus obviat unus.
Aspera jam cunctis calet ira, bipennibus enses
Contendunt, hastæ jaculis, glandésq; sagittis.
Ecce *Meneciades* Chironis cura secunda,
Alter amor, similémq; animis indutus *Achillem*,
Prosilit in medios. Stabant tres pectore juncto,
Aptabántq; manus in vulnera: prævenit ausus
Impactis *Patroclus*, equis umbone *Diarcem*,
Hystiphilum curru proturbans, Hyphiton ense.
Hector in obliquas revocato lumine turmas,
Indignans cecidisse *Phryges*, ruit impiger hastam
Fulmineam quatiens, juvenémq; per arma ruentem
Vectori collidit equo, consueta regenti

Mem-

Membra refert ſonipes: & feſtinantior inſtat
Priamides, prenſóq; jugo violentus in auras
Contorquet plenum galeâ caput ipſa ſupremis
Vox nondùm defuncta ſonis, exile ſuſurrat,
Ultor ubi *Aeacides* tandem ſuper agmina longe
Labitur in *Dorylam* caſſis, reliquoq; potitus
Corpore *Priamides*, ſpoliis auróq; ſuperbus
Iſſet: at audentem contrà ire *Merione* præceps
Perſequitur. Túq; & vitâ ſpoliabere & armis,
Quiſquis es, exclamat: Sed cum poſt vulnera multa
Incubuiſſet ovans rapturus opima, *Meneſtes*
Advolat, & ſocias animo indignante ruinas
Hectoreum ferit enſe femur. Fremit inſcius ille,
Nec dolor in ſenſum vires habet. Ac juga ſpectans
Crurum tincta notis, dubius tamèn undè, ſuuſne
Fluxerit, an cædis *Danaæ* cruor, emicat axe
Inſenſus, poſcítq; faces, atq; hoſte repulſo
Igne rates populante premit. Subit obvius *Ajax*
Jam tandem erumpens, & apertis *Hectora* campis
Iratô mucrone petit: Trux ridet *Erinnys*,
Cognatum lucrata nefas: at concita cæcos
Errores aperit pietas, nec paſſa furentes
Communes declarat avos. Illi arma, facéſq;
Sponte relicturi, galeas ad mutua laxant
Oſcula, mutatíſq; petunt tentoria parmis.
Interea ſtrages ſociæ conceſſa ſepulchris
Pax erat. *Aeacides* cæſum lugere ſodalem,
Hemonii Hyſiphidem, te *Creta* paterna *Merion*,
Quíſq; ſuos. Jàmq; in geminos proceſſerat annos
Fœdus: At in tantâ populus quam ſanxit utérq;
Pace, alia *Inachios* turbat diſcordia reges,
Et regni dubium culmen quatit altera ſemper
Jura premens livor, & níl inſigne cupido
In ſocios ceſſiſſe ferens, cogúntq; premúntq;

Nan-

Naupliadam, ille queri, cæcis quod nutet habenis
Imperium, quod non tantis inſcitia curis
Pliſtinia accedat, quod bellis ſegnior uſus,
Quòdq; alio miles egeat duce ſingula texens
Obliquat proprium meriti decu , arma, paratus,
Excubias, conſulta, fidem: ſic anxius ambit
Imperium, cæcus nimium, cui ſola jubendi
Gloria, & innumeræ veniant cum principe peſtes.
Diſſenſu vario certat favor, his nova ſemper
Grata magis, veteriſq; jugi faſtigia tolli
Clamant: aſt aliis notos mutaſſe moleſtum,
Et longum didiciſſe novos; ſententia nondùm
Certa ducum, redeunt enſes, & pace ſepulta
Arma iterum rapiunt conjectis undíq; ſignis
Collidit *Bellona* viros, hinc *Troilus* audax,
Fulmineúſq; *Hector*, & formidandus in armis
Aeneas: proles contrá ſuſpecta *tonanti*
Aeacides, gemini *Atridæ*, *Calydonis* alumnus,
Certantes acuunt iras. Sic *Auſter* in *Arctον*
Irruit, in *Zephyros Eurus*, ſic *Aeolus* armat
Hybernas acies, *Aetneáq;* fulmina vincit.
Hector continuò treis tundit *Marte*, *Boeten*
Saxis, *Archilocum* gladio, *Prothenora* telo.
Indignata ducum virtus coit omnis in unum,
Unum omnes contíſq; premunt, gladiíſq; laceſſunt,
Et quicquid cupidis *Mars* uſu, *Mulciber* arte
Ingeſſit fatis, cumulant, tortoris *Iberi*
Iactus, inſidias *Parthi*, libramina *Daci*.
Ille velut *Siculis* inſurgens umbo procellis,
Inſtantéſq; premit, atq; ira ridet inanes.
Parte aliâ *Paridem Phrygios* in bella vocantem
Infeſtat *Menelaus* agens, paucíſq; profatus
Increpat: agnoſciſne hoſpes? reminiſcere tandem
Spartanos coluiſſe lares: ad mutua veni

Hoſ-

Hoſpitia, heus agè redde vices, duc *Pergama* tecum
Si qua domi rapienda tibi. Quonàm úſq; moraris
Junge manus; num terga paras? ille arte Cydonûm
Fretus, Icireâ delibat cuſpide frontem
Principis: atq; addit, I nunc acedo petitis:
Sic *Helenam* viſure; veni. Crudeſcit in iram
Pliſtinides. Non ſic frendunt rapta ubera tigres
Hircanæ, *Scythiciq;* ſues, *Mauríq;* leones.
Aſtiterat ſocias *Ajax* Locrenſis in iras,
Hortatúrq; ducem. *Jovis* igne citatiùs ambo
Objectam rumpunt turbam, medioſq; per enſes
Accelerant. Prior *Alipides Menelaus* ituros
Anticipat, prenſiſq; jubis, ſimùl ibimus, inquit,
Sed jam *Troja* procùl. Dixitq;, & ſtare negantes
Infrenos impingit equos. Pallere videres
Priameden, cùm jàm celeres moderatus habenas
Hector adeſt, parmámq; comes *Cythereius* heros
Objicit, ereptúmq; hoſti, *Trojámq;* reductum
Reſtituit thalamis, & bellis mollibus aptat.
Macte *Paris*, ſic terga paras? ſic prælia linquis
Atq; hoſtes (ignave) tuos? at *Martius Hector*
Fraternas acies, & bella vicaria tractans,
Vulnerat, interimit, fugat, indefeſſáq; mutat
Spicula, ubíq; potens & ad omnes integer ictus.
Labitur *Horcomenes* jaculo, ſude *Schedius*, enſe
Helpenor, *Dorius* conto, *Polyxenus* arcu,
His addens ſaxo *Palamenen*, *Opiſtriphon* axe
Protritum, ſeptem mortes manus explicat una.
Hauſiſſet *Phimachus Phegiæ* latus, at ferienti
Succeſſiſſe timens, victor dat terga fugacem
Aeneas oculis, & arundinis arte ſequutus
Trajicit, & fixæ (moriere) immurmurat auri.
Haùd minùs *Aeacides* dextrâ ſtomachante *Sileum*
Hyppolitúmq; metit, fatis *Eufenius* hiſdem

Aſteri-

Aſteriúſq; ruunt, téq; ô *Xanthippe* metenti
Tytides ſocium letho dedit, atq; ita cædes
Alternant hinc inde pares, & funera librant.
Rarior Argolicas ferro populante catervas
Agmina laxabat miles, ſociósq; ſuperſtes
Quærebat jam turba ſuos: cum tempore rapto
Imperiale tonans, acies *Agamemno* labantes
Increpat, hortatur, jubet, inſtruit, atq; obit omnes
Oebalio ſublimis equo, citiúſq; futuras
Spondet opes: nec enim *Mæſus* armare cohortes
Telephus, & plenas *Danais* dare differet alnos.
Haud mora, præcipitem faciles repetiſſe tumultum
Ictibus indulgent omnes: jam quærere longum
Quæ feriant, tardumq; dari: manus omnis in hoſtem
Fulminat, & nulli furit irrita gaudia *Martis*
Horrida, deliciáſq; truces, effervere paſsim
Aſpiceres: fluit huic in vultus pulchra genarum
Rapta dies, mento hic linguáq; & nare reciſa
Informes aperit rictus, his auris adempta,
His manus, his nutat humerus, pars viſcera lapſa
Labitur, ac manibus nitens ſeſe erripit hoſti.
Hinc capitum largus ſtagnat cruor: indè relicti
In cumulum ſurgunt trunci, currùſq; retardant.
Ipſe nec hybernis, nec grandine verna,
Nec riguo paſtus *Simois Thaumantidos* arcu
Majores miratur aquas, & ſanguine rapto
Diſſimilis redit in pelagus. Venientia *Triton*
Funera, & expallens horret *Thetis*, omnia luſtrat,
Omnibus incumbit, centenáq; millia volvit;
Et non inventum totiès lucratur *Achillem*.
Preſſerat occiduum *Phœbus* jubar, aſtra viciſſim
Aere deterſo, lucémq; ſtupentibus umbris
Siderium pepigêre diem: conſulta vocati
Argolidæ tenuêre duces, jámq; ibat *Ulyſſes*

Tydide

Tydide ſociante gradus *Priamóq;* ferebat
Vota ducum, vulgíq; preces. Videt *Inacha* longè
Arma *Dolon*, creditq; dolos: mox acer ab ipſis
Deſilit excubiis, &, quò properabitis? Inquit.
State viri contra. Pacémne hùc fertis an arma?
Illi *Palladiâ* legatos arbore pandunt,
Exorantq; aditus: jam regis copia, jam res
Edita, jam redeunt, treis ſuſpenduntur in annos
Dextris bella datis. Ad foedera *Martius Hector*
Incuſat pacíſq; moras, fractíſq; novandas
*Inachi*dis tanto conjectat tempore vires.
Incutiunt alias cunctis belli otia curas,
Hi muris, illi caſtris, utríq; ſepulchris
Invigilant. Vix flore ſolum laxaverat æſtas
Tertia. Deſueti rabida in diſcrimina campi
Proſiliunt hinc indè duces, rotat efferus enſem
Hector, & ingentes animos fortuna miniſtrat
Summos ſpeculata dies, obitúſq; decoros
Factis illuſtrat inſignibus. *Antiphus* ante,
Poſt *Philibus* clauſtre virum, libratur utríq;
Fraxinus, & medium ſuſpendunt *Hectora*, at ille
Obliquam revocans haſtam, ſic excipit ambos,
Lugeat ut primu oculos, cerebrúmq; ſecundus.
Euphorbum premit *Aeacides*, dúmq; ille recedens
Haſtili incuſſum dextrâ obnitente retardat,
In turbam offendit, ſociúmq; *Licaona* præceps
Obruit: inſequitur victor, prolapſáq; tranſit
Pectora, conſortes mittens ad *Tartara* Manes.
Troilus Ideam rapien⁊ per prælia clavam,
Myrmidonas ſeptem ſolo conſumit in ictu,
Atq; alios ſeptem, ſi ſeptem forte fuiſſent,
Proturbaſſet ageus, ipſúmq; ardebat *Achillem*
Ferre manus contra: ſed tot centena cadentum
Millia, tum varios gemitus, tam diſſona fata

Indoluit

Indoluit *Phœbus*, celeréſq; immerſit habenas
Mœſtior, & ſubitis conterruit agmina bellis.
Nox erat, & longo deſeſſum *Marte* jacebat
Andromache complexa virum, cùmq; aſpera belli
Quæſiſſet, gens utra prior, quæ nomina regum,
Qui vultus, quid *Dardanidæ*, quid geſſerit ipſe
Egregium, paſſuſné metus, ſopita marito
Incubat, & primi nebulâ ceſſante ſoporis
In veras matura quies purgata figuras
Dira monet. Stabat thalamis junctiſſima laurus,
Secretos amplexa lares: inimica ſecuris
Hanc a ſtirpe metit, rorantes ſanguine rami
In ſtratum geniale cadunt. Plura ingerit horrens
Monſtra ſopor: Jacet interdùm ſine conjuge toto
Fuſa thoro, nudos rurſus videt oris hiatus
Sanguineos fœdare ſinus. Tandem ægra ſoporem
Rumpit, & horrendis iterat clamoribus, *Hector*,
Hector ubi? timidàq; manu ſcrutata cubile,
Ingeminat meus hìcne meus? lenire pavores
Ille, & adhùc ſegnes paulatìm demere ſomnos
Cœperat. Illa fidem viſis nunc credula donat,
Nunc negat, amiſſúmq; putans complexa maritum,
Omnia certa timet, & nil tamen auſa fateri
Armatum prohibere parat: muliebribus ille
Nil monitis motus timidi, præſagia ſexus
Spernit, & impatiens bellantibus acer abeſſe
Poſcit equos: tùnc verò amens: tunc anxia vocem
Tollit, et occurſus omnes rogat, exit & intrat
Incerta. ac parvum matris lamenta ſtupentem
Aſtyanactа trahens, calcandum in limine patri
Objicit. Induerat galeam, currúq; ſedebat
Celſior: *Andromache Priamo* prænuncia clamat,
Heu morimur, ſuccurre pater. Vix principe juſſus
Tandèm hæret, patiturq; moras moderante catervas

Mem-

Memnone : ſed nuſqàm *Phrygia* ſub caſſide viſo
Hectore, mens *Danais* major, fiducia major,
Major in arma manus, majórq; licentia campi
Audaces proferre gradus : jàm *Pergama* juxta
Effugiunt *Phryges*, exclamant matréſq; ſenéſq;
Queis pulchrum vel triſte fuit, de mœnibus arma
Conſpicere, & miſeris quatiunt ululatibus urbem,
Hector in *Andromachen* oculorum fulmina torquens
Ergò iterùm prohibebis ? ait : ſtimuliſq; jugales
Præcipitat. Non ſic *Oſæa* per ardua *Mavors*
Armigero terrore ruit, mucrone *Gelonos*
Fracturus, vel falce *Getas*, vel cuſpide *Thraces*.
Illum ubi fraxineum rapientem in prælia telum
Agnovêre duces, dant illicò terga retróq;
Suadet iter cuſtos animæ timor : at ferus *Hector*
Anticipat celeri fugientia pectora curſu,
In terga iraſci ſpernens, telóq; trabali
Hydomenea petit, cui ſtrage *Leontius* æquâ
Concidit. At *Sthelenus* fugiens, atq; *Hyſidus* inſtans
Spiranti certam referunt in vulnera mortem.
Ultimus *Hectoreum Polybetes* ſenſerat enſem
Altiùs impreſſum jugulo, non defuit augens
Supremam fortuna manum, tranſegerat armos
Armáq; & in geminos diſcreto corpore truncos
Solus inoffenſus clypeus reſtabat, & illum
Dùm victor mutare paret, lævámq; ſuperbus
Argolicâ Junone onerat, fremit acriùs illa
Marte ſuo, facibúſq; *Jovis* : ſic pronus in iram
Sexus, ſic priſcus ſuadet dolor. Excitat ergò
Aeaciden. Non ille quidem certamine, tanto
Tentâſſet conferre viro, ſed *Juno* negantem
Sollicitat, ſtimulat *Pallas*, pariterq; precantes
Prebent hæc animos, hæc iras, utraq; vires.
Poſtquam perventum propiùs, fiſúſq; dearum

Ro-

Robore, fulmineum præceps nudaveret enſem
Aeacides, trepidi coeunt hinc indè manipli,
Ipſáq; ſponte hærent retrò data prælia regum
In campi majoris opus: móx ſævus utrinq;
Clamor, utrinq; metus. Cupiunt vidiſſe furentes
Et vidiſſe timent: facibus confligere jactis
Fulmina bina putes. Prior occupat *Hector Achillem*,
Fraxineámq; trabem vibrat; volat illa, femúrq;
(Heus humili nimìs acta manu, nimìs invida cœptis
Lethiferis) hoſtile ferit. Pudor aggerit iram,
Fruſtratæq; manus. At ſtricto dedecus hàſtæ
Purgâſſet gladio, quúm vulneris acrior irâ
Aeacides enſem librat, divúmq; ſuâq;
Proturbat virtute virum: vix *Martia* tandèm,
Indignante animâ, gelidos mens deſerit artus.
Extemplo turbata *Phrygum* laxatur inerti
Turba fugâ: trepidis violentior inſtat *Achilles*,
Ac dextrâ majore furit. Mactantur in ipſis
Millia bellantum portis. *Tithonius* heros
Obliquum pectus, & reſpectantia terga
Objicit *Aeacidæ*, lædítq;, ac læditur ipſe;
Seráq; vix tenebris dirimit nox bella ſequutis.
Heu heu quàm tenui nutant mortalia filo!
Nil homini fixum. Fortunæ munera blandæ,
Inſidias non dona reor: ſempérq; timebis
Sirenum turbæ ſimiles, ſub ſole ſereno
Nubem, ſub riſu lacrymas, ſub melle venenum.
Si tibi res, fallit caſus: ſi forma, ſenectus:
Si vires, morbus: ſi nomen grande, litura
Poſtera: & in nullis fati conſtantia donis.
Ipſe etiam has inter tenui virtute procellas
Fretus homo, aut languet moriens, aut mortuus aret.
Horum ſi neutrum, certe mortalis, & imos
Fraudatura dies, medios metit *Atropos* annos.

Occidit heu ſpes una *Phrygûm*, *Mavortius Hector*
Occidit, æternos cui ſi natura dediſſet
Artus, ipſe ſuos jaculandos *Jupiter* ignes
Ocia tracturus ultrò mandâſſet. At illum
Imperiis ſenſêre ſuis obſtistere *Parcæ*,
Senſêre, & viridis creſcentia fila juventæ
Collatâ rapuêre manu, tutore perempto
Facturæ *Phrygiam* licito majore ruinam.

Finis Libri Quinti.

Daretis

Daretis Phrygii De Bello *Trojano* liber tertius.

Argumentum Lib. VI.

INterempto Hectore, Trojanos *in fugam vertit, & maximâ cæde eos uſquè ad portas ſequitur* Achilles. *Cui tamen* Memnon *reſtitit, et inter ſe acriter pugnaverunt: læſi utríque diſceſſere. Nox prælium dirimit;* Achilles *ſaucius de bello redit. Noctu* Trojani Hectorem *lamentabantur. Poſterâ die* Trojanos Memnon *educit contra* Græcorum *exercitum.* Agamemnon *exercitum conſulit, ſuadétque inducias duorum menſium poſtulare, ut ſuos unuſquiſque ſepelire poſſit. Legati ejus voti ſunt compotes.* Priamus Hectorem *ſuorum more ante portas ſepelivit, ludoſque funebres facit; Dum inducíæ ſunt,* Palamedes *iterùm non ceſſat de*

imperio conqueri. Itáque Agamemnon *seditionem excitat, & posterâ die populum ad concionem vocat.* Agamemnon *negat se unquàm cupidum imperii fuisse: animo æquo se laturum, si quem vellent præficerent: jubet dicere, si cui quid placeat.* Palamedes *prodiit, suum ingenium ostendit.* Argivi *imperium ei libentèr tradunt, ille gratias agit. Sed* Achilles *vituperat imperii commutationem.* Palamedes *ornatus exercitum instruit, hortatur. Contrà idem fecit* Deiphobus: *pugnatur acritèr à* Trojanis. Sarpedon Lycius *cum suis impressionem in* Argivos *facit, cædit, postrernit. Obvius ei fit* Tlepolemus Rhodicus; *sed instando pugnandóque malè vulneratus cædit. Secundo* Persis Admestæ *filius prælium restituit: diúque cum* Sarpedone *cominùs pugnando occiditur.* Sarpedon *quóq; vulneratus de prælio recedit. Itáque per aliquot dies prælia fiunt. Ex utrâque parte multi ductores occiduntur; sed plures à* Priamo. Trojani *legatos mittunt, inducias petunt, mortuos utríque sepeliunt, saucios curant, fide datâ ultro citróque in oppidum & castra* Argivûm *commeant.* Palamedes Agamemnonem Demophoontem & Athamantem *ad* Theseidas *mittit. Quos legatos* Agamem

memnoni *præfecerat, ut commeatus comparaverent, & frumentum de* Mysiâ *à* Telepho *acceptum supportent. Hi subveniunt seditioni,* Palamedis *proditionem narrant.* Palamedes *molestè fert.* Agamemnon *ait molestè non debere ferre, suâ voluntate esse factum. Naves oncrandas curant.* Palamedes *castra munit, turribus circumdat. Quærunt* Trojani *quarè exercitum exerceant, cur murum urbis diligentèr instaurent, fossam & vallum addant, cæteráque diligentèr comparent. Postquàm autem anni dies venit quo* Hector *sepultus est,* Priamus *&* Hecuba, Polyxena, *cæterique* Trojani *ad* Hectoris *sepulchrum profecti sunt. Quibus obvius fuit* Achilles ; Polxyenam *contemplatur, figit animum, amare eam vehemtissimè cæpit, tunc ardore compulsus odiosam in amore vitam consumit, queritúrque ægrè ademptum imperium* Agamemnoni, *sibique* Palamedem *præpositum. Igitur* Phrygio *fidelissimo servo mandata dat ad* Hecubam, *& ab eâ sibi uxorem* Polyxenam *poscit : si dederit, se cum suis* Myrmidonibus *domum redditurum; quod cùm ipse fecisset, cæteros idem facturos. Servius proficiscitur ad* Hecubam, *mandata dicit.* Hecuba *respondet velle hoc pacto, si* Priamo *viro suo placeat. Dùm ipsa cum*

Priamo *agit, servum reverti jubet.* Agamemnon *cum magno commeatu ad castra revertitur,* Hecuba *cum* Priamo *de conditione* Achillis *loquitur.* Priamus *respondet, fieri non posse: non quod eum indignum suæ affinitatis existimet, sed si ei dederit, & ipse decesserit, cæteros* Graios *non decessuros, & iniquum esse, filiam suam hosti conjungere. Quapropter si id fieri vellet, pax perpetua fiat, exercitus discedat, fœderum jura sanciantur: si id factum sit, se illi libenter filiam daturum. itaque* Achilles, *ut constitutum erat, servum ad* Hecubam *mittit, ut sciat quid cum* Priamo *egerit.* Hecuba *sensa* Priami *exponit,* Achilli *refert hæc servus.* Achilles *in vulgo queritur in unius mulieris* Helenæ *causâ totam* Græciam Europâmque *vastatam esse, tanto tempore tot millia hominum periisse, libertatem mancipatam esse: undè oportere fieri pacem, & exercitum reducere. Annus circummactus est,* Palamedes *exercitum ducit, & instruit* Deiphobus *contrà.* Achilles *iratus in prælium non prodit.* Palamedes *occasione ductus impressionem in* Deiphobum *facit, eúmque obtruncat. Prælium acriter insurgit, ab utrísque multa millia hominum cadunt.* Palamedes *in primâ acie*

versa-

versatur, hortatúrque prælium ut fortitèr gerant. Contra cum Sarpedon *currit, eúmque* Palamedes *interfecit: eo facto lætus in acie Versatur; cui glorianti* Paris *sagittâ pari collum transfigit.* Phryges *animadvertunt, tela conjiciunt, atque ita* Palamedes *occiditur. Rege occiso,* Argivi *cedunt cuncti, & in castra confugiunt.* Trojani *persequuntur, castra oppugnant, naves incendunt.* Achilli *nunciatum est, dissimulat.* Ajax Telamonius *fortitèr defendit, nox prælium dirimit.* Argivi *in castris* Palamedis *scientiam, æquitatem, clementiam, bonitatem lamentantur.* Trojani Sarpedonem & Deiphobum *miserabilitèr deflent.* Nestor, *qui major natu erat, noctu ductores in consilium vocat, suadet, hortatur, ut imperatorem eligant: et si eis videtur, eundem* Agamemnonem *minimâ cum discordiâ fieri posse. Idem commemorat, dùm fuerat imperator, res prosperè gestas esse, satísque felicem fuisse exercitum, si cui quid aliud videatur, dicere suadet, omnes assentiunt,* Agmemnonem *summum imperatotem præficiunt, postero die* Trojani *alacres in aciem prodeunt.* Agamemnon *contrà exercitum educit, prælio commisso utèrque exercitus inter se fugantur, postquam major pars di-*

ci

ei transiit, imprimis prodiit Troilus, *cedit, devastat,* Argivos *in castra fugat. Posterâ die* Trojani *exercitum educunt contra* Agamemnonem. *Fit magna cædes ; utérque exercitus inter se pugnant ; prælium acriter surgit. Multos duces* Argivorum Troilus *interfecit. Pugnatur continuis diebus septem.* Agamemnon *inducias petit, in duos menses.* Palamedem *magnifico funere effert, cæterósque duces ac milites sepeliendos curat ; interea* Agamemnon, *dùm induciæ fiunt, mittit ad* Achillem Ulyssem, Nestorem & Diomedem, *ut rogent eum in bellum prodire.* Achilles *autem mœstus, qui jam destinaverat in bellum non prodire, ob id quod promiserat* Hecubæ, *aut certè minus pugnaturum, quoniam* Polyxenam *intensissimè amabat, cæpit malè eos accipere qui ad eum venerant : dicit se debere perpetuam pacem postulare, pugnam negat.* Agamemnoni *nunciatur illum pertinaciter negare ?* Agamemnon *in consilium vocat duces, imperátque dicere quid cuíq; videatur.* Menelaus *hortatur fratrem suum exercitum in pugnam producere : nec debere terreri, si* Achilles *se excusaverit, commemorare cæpit,* Trojanos *non habere alium virum fortem qualis* Hector *fuit.* Diomedes & Ulysses

dicere

dicere cœperunt Troilum *non minus quam* Hectorem *virum fortissimum esse.* Diomedi *&* Ulyssi Menelaus *ripstens bellum geri suadebat.* Calchas *ex augurio respondet, debere pugnare, quod superiores* Trojanis *sint. Tempus pugnæ supervenit.* Agamemnon Menelaus Diomedes Ajax *exercitum ducunt contrà* Trojanos. *Fit magna cædes, pugnatur acritèr, uterque exercitus in se sæviunt.* Troilus Menelaum *sauciat, multos interficit, nox prælium dirimit. Posterâ autem die exercitum educunt* Troilus *&* Paris. *Contrà omnes* Argivi *suos. Acritèr pugnatur.* Troilus Diomedem *sauciat: in* Agamemnonem *impressionem facit, & ipsum sauciat. Per aliquot dies pugnatur acritèr. Multa millia hominum ex utráque parte trucidantur.* Agamemnon *ut vidit majorem partem exercitus se quotidiè amittere néque sufficere posse, petit inducias per sex menses.* Priamus *concilium cogit, indicat* Argivorum *desideria.* Trojani *referunt non debere dari tam longo tempore inducias, sed potiùs impressionem fieri, naves incendi.* Priamus, *quid cuique videatur, dicere imperat. Omnibus placitum est debere fieri quod Argivi postulant.* Priamus *inducias dedit,* Agamemnon *honorificè suos se-*

peliendos curat: Diomedem, Menelaum, *ſauciatos curat* Trojani *ſuos æquè ſepeliunt. Dum induciæ ſunt, ex concilii ſententiâ* Agamemnon *ad* Achillem *proficiſcitur, ut eum ad pugnam perſuaderet.* Achilles *triſtis dicere cœpit ſe non proditurum, ſed pacem petì opportere. Conqueri cœpit quod* Agamemnoni *nil negare poſſit, itâque ſe milites ſuos miſſurum, ſeâ ipſum excuſatum iri rogat* Agamemnon *ei gratias condignas egit. Tempus pugnæ ſupervenit.* Trojani *exercitum ſuum educunt. Sic &* Argivi. Achilles *primo* Myrmidones *inſtruit. Ad* Agamemnonem *paratos mittit. Fit pugna major, acerrimè ſævitur.* Troilus *enim in primâ acie* Argivos *cedit,* Myrmidones *verò fugat, impreſſionem uſque ad caſtra* Argivorum *facit. Multos hinc indè occidit, plurimos acritèr ſauciat.* Ajax Telamonius *obſtitit.* Trojani *victores in oppidum revertuntur. Poſterâ die* Agamemnon *exercitum educit, omnes duces &* Myrmidones *producunt. contrà verò* Troilus *in aciem lætus exivit. Prælio commiſſo uterque exercitus inter ſe dimicat, multa millia ex utráque parte cadunt.* Troilus Myrmidones *perſequitur, ſternit, fugat.* Agamemnon *ut vidit ex ſuis multos occiſos, in-*

ducias

ducias in dies triginta petit, ut ſuos ſepeliat. Annuit Priamus, *& ſuos ſepeliendos curat. Tempus pugnæ ſupervenit.* Trojani *exercitum educunt. Contrà* Agamemnon *omnes duces in pugnam coegit. Prælio commiſſo fit magna cædes, acritèr pugnatur. Poſtquam primum tempus diei tranſiit, prodit in primâ acie* Troilus, *cædit, poſternit.* Argivi *fugam cum clamore fecerunt.* Achilles *ut animadvertit* Troilum *iracundè ſævire, &* Argivis *inſultare, ſimúlque ſine intermiſſione* Myrmidones *proſternere, procedit in bellum. Quem* Troilus *continuò excepit, & ſauciat.* Achilles *de prælio ſaucius redit, pugnatur continuis diebus ſex. Die ſeptimo dum uterq; exercitus prælio facto inter ſe fugantur,* Achilles *qui aliquibus diebus vexatus in pugnam non prodierat* Myrmidones *inſtruit, hortatur, alloquitur, ut fortitèr impreſſionem in* Troilum *faciant. Poſtquam pars diei tranſiit, prodiit in equo lætus.* Argivi *maximum clamorem tollunt.* Myrmidones *ſupervenere, impreſſionem in* Troilum *faciunt, de quorum numero multi a* Troilo *occiduntur. Dum acritèr pugnatur, equus* Troili *vulneratus corruit,* Troilum *implicitum excutit. Tum citò* Achilles *adveniens eum occidit, & de ipſo prælio eum*

trahere cœpit, quod Achilles *interventu* Memnonis *complere non potuit : adveniens enim* Memnon & Troili *corpus eripuit, &* Achillem *vulnere ſauciavit.* Achilles *de prælio ſaucius redit.* Memnon *inſequi eum cœpit cum multis, quem* Achilles *ut reſpexit, ſubſtitit : Curato vulnere & aliquandiu prœliatus* Memnonem *multis plagis occidit, & ipſe vulneratus ab eo ex prœlio receſſit. Occiſo* Memnone *reliqui in oppidum confugêre, prœlium nox dirimit. Clauſis portis, poſterâ die à* Priamo *legati ad* Agamemnonem *miſſi ſunt, qui dierum viginti induciias peterent ; quod* Agamemnon *conceſſit.* Priamus *igitur* Troilum Memnonemque *magnifico funere effert. Cæteroſque milites utrique ſepeliendos curant.* Hecuba *mœſta quod duo filii ejus fortiſſimi* Hector & Troilus *ab* Achille *interfecti eſſent, conſilium muliebre temerarium iniit ad ulciſcendum dolorem.* Paridem *filium accerſit, hortatur ut ſe & ſuos fratres vindicaret, inſias* Achilli *faceret, & eum nec opinantem occidat : quoniam ad ſe miſerit & rogaverit ut ſibi* Polyxenam *daret in matrimonium, ſe ad eum miſſurum* Priami *verba, ut pacem fœduſque inter ſe confirmarent. Conſtituunt in fano* Apollinis Tymbri, *quod eſt ante portam,*

portam, eò Achilli *venienti collocuturóque insidias collocari, sibi satis visum esse, si eum occideret. Quod tentaturum se* Paris *promisit. Noctu eliguntur de exercitu fortissimi, & in fanum* Apollinis *collocantur, signum accipiunt.* Hecuba *ad* Achillem, *sicuti condixerat, nuncium mittit.* Achilles *lætus* Polyxenam *amans posterâ die ad fanum se constituit venturum. Interea* Achilles *consequenti die cum* Antilocho *filio* Nestoris *ad constitutum venit, simúlque fanum* Apollinis *ingrediebatur. Undique insidias fieri* Paris *hortatur, tela conjiciunt.* Achilles *cum* Antilocho *brachio sinistro chlamide involuto enses exerere, exinde* Achilles *multos occidit.* Paris Antilochum *interemit, ipsúmque* Achillem *multis plagis Confodit. Ita animam ex insidiis, nequicquam fortiter faciens, amisit: quem* Paris *feris & volucribus projici jubet. Hæc ne faciat* Helenus *rogat, & suis tradit; quorum corpora accepta* Argivi *in castra tulere.* Agmemnon *occisos magnifico funere effert:* Achillique *sepulchrum ut fieri liceret, à* Priamo *inducias petit, ibique ludos funebres facit. Deinde concilio provocat* Argivos, *alloquitur, ut ea quæ* Achillis *essent,* Ajaci *propinquo ejus commendarent. Tunc sic* Ajax

jax *ait*; *cum filius* Neoptolemus *ei superſit, neminem æquiùs habere quam eum*; *oportere ad pugnam accerſiri, etque univerſa quæ patris erant reſtitui. Concilio indè placuit, ut detur negotium* Menelao: *qui* Scyrum *proficiſcitur ad* Lycomedem *avum patruum ejus, imperátque ut nepotem ſuum mittat, quod* Lycomedes Argivis *libenter conceſſit. Poſtquàm induciæ tranſactæ ſunt*, Agamemnon *exercitum eduxit, inſtruit, hortatur. Contrà* Trojani *ex urbe prodeunt, prælium committitur. In primâ acie* Ajax *nudus verſatur, clamore magno orto. Multi ex utraque parte cadunt.* Paris *arcum tetendit, multos interficit*, Ajacis *latus nudum tranſfixit.* Ajax *ſaucius* Paridem *perſequitur. Nec deſtitit, niſi eum occideret.* Ajax *feſſus vulnere in caſtra refertur. Sagittâ exemptâ moritur.* Paridis *corpus ad urbem portatur.* Diomedes *virili animo impreſſionem in hoſtes facit.* Phryges *feſſi ad portas confugiunt, quos* Diomedes *uſque in urbem perſequitur.* Agamemnon *exercitum circa oppidum duxit, & totâ nocte circa murum ſedit, alternâ vice vigilias agit. Poſterâ die* Priamus Alexandrum *magnifico funere effert. Quem magno ululatu* Helena *proſecuta eſt, quoniam*

am ab eo honorificè tractata sit. Quam Priamus *&* Hecuba *ut filiam aspexere, & diligentèr curavere, quod nunquam* Trojam *despexisset, nec* Argivos *desideràsset. Posterâ die* Agamemnon *exercitum cœpit ante portas instruere, &* Dardanos *ad prælium provocare.* Priamus *contrà jussit urbem munire & interim subsistere, usque dùm* Penthesilea *cum* Amazonibus *superveniret.* Penthesilea *posteà supervenit, exercitum contrà* Agamemnonem *eduxit, fit prælium ingens per aliquot dies, diu pugnatur.* Argivi *fugantur in castra, opprimuntur. Cui vix* Diomedes *obstitit, alioquin naves incendisset* Argivorum, *& universum prælium devastasset. Prælio direpto,* Agamemnon *in castris sese continuit.* Penthesilea *verò quotidiè prodit, devastat* Argivos, *in bellum provocans.* Agamemnon *ex consilio castra munivit, & in bellum non prodivit, usque dum* Menelaus *veniret.* Menelaus *à* Scyro *venit, arma* Achillis Neoptolemo *filio ejus tradit. Quæ cum accepisset, in* Argivorum *castris vehementèr lamentatus est.* Penthesilea *ex more prælium instruxit, & usque* Argivorum *castra processit.* Neoptolemus Myrmidonum *princeps, contrà aciem duxit.* Agamemnon *exercitum instruit,*

ſtruit, pariter concurrunt, Neoptolemus *ſtragem fecit, occurrit* Penthesilea, *& fortiter in prælio verſatur. Utrique per aliquot dies acriter pugnaverunt, multi utrinque interficiuntur.* Penthesilea Neoptolemum *ſauciat; ille dolore accepto,* Amazonum *ductricem* Penthesileam *obtruncat. Eo facto totum exercitum* Trojanorum *in urbem fugavit. Statim* Argivi *cum omni exercitu murum circundant, ita ut foras* Trojani *exire non poſſent. Hoc poſtquam* Trojani *vidêre,* Antenor, Polydamas, Æneas, *ad* Priamum *veniunt. Agunt cum eo & conſilium quærunt, quid de fortunis futurum ſit.* Priamus *concilium convocat, quid poſtularent dicere jubet.* Antenor *memorat principes defenſoreſque* Trojæ *cæteroſque natos ejus cum advenis ductoribus interfectos:* Argivorum *principes remanere fortiſſimos,* Agamemnonem, Menelaum, Neoptolemum, *non minùs fortiſſimum quam patrem ſuum eſſe:* Diomedem, Ajacem Locrum, *cæteroſque complures ſummæ prudentiæ,* Neſtorem, Ulyſſem. *Contra* Trojanos *clauſos & obſeſſos, & penè contritos. ſuadet potius eſſe, ut* Helena *his reddatur, & ea quæ* Alexander *cum ſociis attulerat, & pax fiat. Poſtquam multis verbis*

bis de pace conciliandâ satis-fecerunt, surgit Amphimacus *filius* Priami, *adolescens fortissimus, malisque verbis* Antenorem *adortus est, eosque qui consenserant; exprobrare cœpit eis facta eorum, suadere potius exercitum educendum, et irruptionem in castra faciendam usque dum vincant, aut victi pro patriâ occumbant. Postquam finem fecit, exurgit* Æneas, *lenibus mitibusque verbis* Amphimacho *repugnat, ab* Argivis *pacem petendam magnopere persuadet. Postquam dicendi finis factus est,* Priamus *magno animo surrexit, ingerit multa mala* Antenori *&* Æneæ; *eos belli appetendi ductores fuisse, ut legati in* Græciam *mitterentur, cum ipse quoque* Antenor *legatus redierit, & renunciaverit se contumelioſe tractatum fuisse, & ipse bellum suaserit. Deindè* Æneam *qui cum* Paride Helenam, *& prædam de* Argivis *non modicam extraxit; quapropter certum sibi esse pacem non fieri; statimque imperavit, ubi hi omnes parati essent ut cum signum daret, ex portis irruptionem facerent, aut vincere aut mori sibi certum esse. Hæc postquam locutus est, concilium dimisit.* Amphimachum *secum duxit, dixitque ei: vereri se ab his qui pacem suadebant, ne oppidum prodant, eosque habere*

multos de plebe qui unà sentirent, igitur eos interficiendos esse judicavit : Quod si hoc factum fuerit, se patriam defensurum, Argivosque *superaturum. Simúlque rogat ut sibi fidelis & audiens paratúsque cum armatura esset, ut sine suspicione fieri posset. Simúlque suasit* Amphimachus *ad cœnam eos vocari, divinamque rem facturum, et its insidiis circumventurum, & ab eo discessit. Eodem die conveniunt* Antenor, Polydamas, Ucalegon, Amphidamas, Dolon: *dicunt se mirari regis pertinaciam, cum patriam & comites perire malit, quam pacem facere.* Antenor *ait se invenisse quod sibi et illis in commune prospiciat, si sibi fides servaretur. Omnes fidem obstringunt.* Antenor, *ut vidit se obstrictum, mittit ad Æneam dicens, patriam esse prodendam, et sibi suisque consulendum esse : ad* Agamemnonem *de his rebus aliquem esse mittendum, qui id sine suspicione curet : maturandum esse : animadvertisse* Priamum *iratum, quia ei pacem suaserit, de concilio surrexisse, et vereri quid novi consilii ineat. Itaque omnes promittunt, statímque* Polydamantem, *qui ex his minimè invidiosus erat, ad* Agamemnonem *clam mitttunt.* Polydamas *in castra* Argivorum *pervenit.*

Aga-

Agamemnonem *convenit, dixitque ea quæ suis placerent,* Agamemnon *clam nocte omnes in concilium convocat, et refert ea quæ audivit: quid cuique videatur, dicere jubet. Inde omnibus placitum est, ut fides proditoribus servaretur.* Ulysses *et* Nestor *vereri se dixere, hanc rem subire.* Neoptolemus *hos refutat, inter se certant, placitum est, signum a* Polydamante *exigi, id ipsum per* Sinonem *ad* Æneam, *et* Anchisem, *et* Antenorem *mittit.* Sinon *ad* Trojam *proficiscitur. Et quia nondum claves portæ* Amphimachus *custodibus tradiderat, signo dato* Sinon *vocem* Æneæ *et* Antenoris *audiendo confirmatus,* Agamemnoni *renunciat. Tunc placitum est omnibus fidem dari, fœdere firmari, jurejurando stringi, eo pacto ut si oppidum proximâ nocte tradidissent,* Antenori, Æneæ, Ucalegoni, Polydamanti, Doloni, *nec non liberis, conjugibus, propinquis, amicis, suisque omnibus fides servaretur, et suâ causa omnia sibi liceat habere. Pacto confirmato, jurejurando adstricto, suadet* Polydamas, *noctu exercitum ad portam* Sceam *adducant, ubi extrinsecus caput equi sculptum est, ibi præsidia habere, noctu* Antenore *et* Anchisem *exercitui* Argivorum *portas reseraturos, eisque lumen prolatu os. Id sig-*

num eruptionis fore dicunt, quod ibi præstò forent qui ad regem eos educant. Postquam pacta data sunt, Polydamas *in oppidum rediit, rem peractam denunciat, dicit* Antenori *et* Æneæ *cæterisque quibus placitum erat, ut suos omnes adducant, et noctu* Sceam *portam aperiant, lumen ostendant, exercitum inducant.* Antenor *et* Æneas *noctu ad portam præsto fuere,* Neoptolemum *susceperunt, exercitui portam reseravere, lumen ostenderunt. fugam præsidio sibi suisque omnibus providere.* Neoptolemus *præsidium dat.* Antenor *eum in regiam duxit; ubi* Trojanis *positum presidium erat.* Priamum *persequitur, quem ante aram* Jovis Herœi *obtruncat.* Hecuba *dum fugit cum* Polyxenâ, Æneas *occurrit,* Polyxena *ei se tradidit, quam* Æneas *ad patrem* Anchisem *abscondit.* Andromacha *et* Cassandra *in ædem* Minervæ *occultant, tota nocte non cessant* Argivi *devastare, prædamque facere. Postquam dies illuxit,* Agamemnon *omnes duces in arcem convocat, diis gratias agit, exercitum collaudat, omnemque prædam jubet in medio reponendam, quam omni exercitui æque partitus est, simulque exercitum consulit, an placeat* Antenori *et* Æneæ, *qui patriam prodiderint, fidem servari. Exercitus*

omnis

omnis conclamat placere ſibi : convocatiſq; omnibus, univerſa quæ erant rediderant. Antenor *rogat* Agamemnonem, *ut ſibi loqui liceret.* Agamemnon *dicere jubet. Mox ut loqui cæpit, primo omnibus* Graiis *juvenibus gratias egit, ſimulque commemorat* Helenum *&* Caſſandram *pacem ſemper patri ſuaſiſſe,* Achillémque *ſuaſu* Heleni *ſepulturæ conditum fuiſſe.* Agamemnon *ex concilii licentiâ* Heleno *et* Caſſandræ *pacem libertatem reddidit.* Helenus Agamemnonem *pro* Hecubâ *et* Andromachâ *deprecatur, commemoratque ab his eſſe dilectum. Etiam his ex concilii licentia conceſſum eſt. Interea prædam omni exercitui diviſit, diis gratias egit, hoſtias immolavit, & quinto die ſtatuit proficiſci. Ut autem dies profectionis advenit, tempeſtates magnæ exortæ ſunt, & per aliquot dies remanſere.* Chalchas *reſpondit, inferis ſatisfactum non eſſe.* Neoptolemo *in mentem venit,* Polyxenam, *cujus cauſa pater ejus perierat, in regiâ non eſſe inventam.* Agamemnon *poſcit, conqueritur, exercitum accuſat,* Antenorem *accerſiri jubet, imperat ut diligenter eam inquireret, inventamque ad ſe adduceret. Mox* Antenor *veniens ad* Æneam, *&* Polyxenam *ab eo abſconſam ſuſcipiens, ad*

Agamemnonem *eam duxit.* Agamemnon Polyxenam Neoptolemo *dedit, quam accipiens ad tumulum patris iugulavit. Tunc* Agamemnon *iratus* Æneæ *quod* Polyxenam *abſconderat, cum omnibus ſuis à patria protinus diſcedere jubet.* Æneas *cum ſuis proficiſcitur,* Antenori *regnum tradidit;* Agamemnon *profectus eſt de urbe, victoriâ ſibi conceſſâ.* Helena *poſt aliquot dies mœſta magis quam ante domum reportatur cum* Menelao *ſuo.* Helenus *cum* Caſſandra *ſorore, &* Andromacha Hectoris *fratris uxore &* Hecubâ *matre,* Cherroneſum *petit. Hactenus* Dares Phrygius *quæ geſta ſunt literis mandavit: nam ipſe ibidem cum* Antenoris *factione remanſit. Pugnatum eſt annis decem. Memſibus* vi. *diebus* xii. *ad* Trojam *corruere ex* Argivis *ſicut* Dares *ſcribendo tradidit* 886. *millia. Ex* Trojanis *uſq; ad oppidum proditum* 676. *millia.* Æneas *navibus profectus eſt, in quibus* Alexander *in* Græciam *ierat, numero* 22. *quem omnis ætas ſecuta eſt hominum, in millibus tribus &* 400. Antenorem *ſecuti ſunt duo millia & quingenti.* Helenum *&* Andromacham *mille ducenti. Huc uſque* Daretis *hiſtoria perſcripta eſt. Qui* Trojanorum, Græcorum *principes occiderre,*

re denotantur: Hector Proteſilaum, Patroclum, Merionem, Boetem, Archilochum, Protenorem, Delpenorem, Doreum, Polyxenum, Phidippum, Xantippum, Leoneum, Polybetum, Sarpedontem, Lepodemon, Luforem, Epiſtrophum & Schedium, Miamentum, Palamonem: Æneas Amphimachum Nineum: Alexander Palamedem, Antilochum, Ajacem; Ajax Telamonius & Alexander *mutuis vulneribus occidere, literis ſubter notantur.* Achilles Euplemium, Hippotum, & Plebeum, Aſterium, Liconium, Euphorbium, Hectorem, Memnonem: Neoptolemus Pentheſileam, Priamum, *ad tumulum patris* Polyxenam *jugulavit*: Diomedes Xantippum Mneſteum, Epiſtrophum Orcomeneum.

Liber ſextus.

SEgnior explicitis mœrentia ſigna catervis
Troja movet, rorant clypei, criſtæq; gravantur
Luctibus: anguſtum crebris ſingultibus aurum
Rumpitur, arma nocent, toto nil agmine lætum,
Dulce nihil. Signa ipſa minus pugnantia vento
Mentitas laxant animas, moriturasq; tardis
Flatibus inclinant faciles languere dracones,
At ſonipes, animi non argumenta ſuperbi

Iratas iterat voces, non pulvere capto
Multiplicat ſuſpenſa levi veſtigia gyro.
Non fremit incertum, ſed tota immergitur arvis
Ungula, ſubmittítq; equitem, aurigamq; peroſus
Avertit collo venientia frena reflexo.
Stridentem litui gemitum, ſtridentia reddunt
Juſſa tubæ, nulliq; ſonant non triſte tumultus.
Talis in adverſas trahitur duce *Memnone* turmas
Mœſta *Phrygum* pubes, poſcunt remeare, negantq;,
Venturuſq; *Hectòr* ſemper poſt terga videtur.
Qualitèr *Hyblæi* mellita pericula reges
Si ſignis inière datis, labente tyranno
Alterutro, viduos dant agmina ſtridula queſtus,
Et ſubitum vix nacta ducem metuentia vibrant
Spicula, & imbelli remeant in prælia roſtro.
Jámq; *Argiva* phalanx, lætis jactantior armis
Prodierat, tollitq; animos, celeremq; triumphum
Hectore dejecto ſperat, dux digerit arma
Nauplíades voti compos, curaſq; timendas
Induit, & duro fruitur miſerandus honore.
Atrides regis inſignia ponit, & ultrò
Exuit Imperium: nec enim veniſſe fatetur
Jure ducis, ficriq; ſatis, ſi principe quovis
Freta cohors, redeat poſt diruta *Pergama* victrix.
Nil refert, quis, ubi, quando, ſed qualitèr, & quid
Factum: durabunt actus, & tranſiet author.
His addit, ſe jure frui potiore *Mycænis*,
Et ſtabilem regnare domi: nec ſigna priora
Sic ambire cupit, ut feſſo pectore malit
Et vigiles *Lunas* & duros ducere *Soles*.
Martius *Aeacides* mutatas ſolus habenas
Arguit, at rapto *Palamedes Marte* ſuperbus
Vincere contendit titulis, regémq; mereri.
Ergò iterùm coeunt acies, properatur utrinq;,

Et

Et medius decreſcit ager, rapit agmina cuncta
Sarpedon Lycioſq; enſes, & turbine primo
Hoſtibus invehitur: qualis vexilla gigantum
Centimanus *Briareus Phlegræo* in vertice tollens,
Imbelles riſit *Jovis* ignes, tela *Dianæ*,
Martis equos, *Phœbi* pharetras, & *Palladis* angues.
Haud minor inſurgens heros *Jove* patre ſuperbus,
Junonem argolicam congreſſaq; ſigna deorum
Spernit atrox: quacúnq; vagos raptatur in hoſtes,
Millia multa manu proturbat, millia multa
Axe ſuperjecto, fulmen ſævire paternum
Credas, & tonitrus curru ſtridente minores.
Occidit infælix *Gobius*, nec lætior illo
Triptolemus, ſuetuſq; feras inceſſere telis
Mœnalius Cormas, quartus tot funera *Perſes*
Ultus obit; lævos miſſo *Sarpedonis* armos
Tranſierat jaculo, ſed vix tamèn ille coactus
Tandèm vertit iter, vultúq; in terga rejecto
Ad cunctos hæret greſſus, ſempérq; redire
Ardet, non poſſe indignans, pulſátq; vetantes.
At jàm caligat acies, ſparſóq; cruore
Deficiunt qnamvis victuro vulnere vires.
Interèà *Mæſus* properat laturus ariſtas
Demophoon, *Garamas*, & te *Theſeida* volentem
Tertia cura vocat. *Danaas* hebetaveret iras
Belligeræ meſſis, viníq; audacis egeſtas,
Et vires depaſta fames. Pax arma ſoporat
Inq; annum jurata fides: utríq; cohorti
Ultráq; caſtra patent, fas civi *Graia* videre
Carbaſa, fas hoſti *Phrygios* luſtrare penates.
Dum ſic alternos aditus, alterna pererrant
Mœnia, natarum ſacrâ comitante catervâ
Hectoreos manes *Tymbreæ* in limine portæ
Placat utérq; parens: cinis annuus, umbra laborans,

Solantes

Solantes epulas lamentáq; festa repoſcit,
Et tumuli lugubre decus. Stant crine ſoluto
Iliades, hæc queſta virum, natum altera, fratrem
Multæ, nunc paritèr lugent, nunc ſingula plangunt.
Cúmq; aliis in pallorem candore ſepulto
Febricitent vultus, ſola ore *Polyxena* floret
Soſpite, & in faciem nil audent nubila mentis.
Hanc videt, hanc optat, & acuto *Cypridis* arcu
Saucius *Æeacides* ſubitos ſuſpirat amores.
Utq; uſu majore *Venus* producta tenellos
Spondæo ſtabilit animos pede: ſic nova voti
Cauſa, pares ſtimulos ſimileſq; immobilis ignes
Haurit, & in thalamos periturum emollit *Achillem*.
Ergò nec armorum meminit, nec prælia curat,
Jámq; redire velit patrióſq; reducere cœtus
Et totam turbare aciem, ſi regia detur
Virgo ſibi, conſórſq; thori, pretiúmq; receſſus.
Inſtruit his *Phryga Sergeſtum*, cui proxima in omne
Arcanum regale fides, pacémq; futuram
Aſſerit, & totum cogendum in fœdera *Martem*,
Si reduces ſua *Myrmidones* præcepta ſequantur.
Audiêrat *Priamus*, remeat *Sergeſtus Achilli*.
Pacta placent, ſed bella nocent, faciliq; repulſa
Creſcit amor; lex hæc: virgo, ſi publica ceſſent
Arma, viro patrias nuptum tradetur in oras.
Haud mora, communes reditus monet, & grave fruſtà
Diſcrimen paſſos queritur, nec judicat æquum,
Unius in thalamum & mulièbria prælia tantos
Conjurâſſe duces, *Spartanáq;* damna medendo
Et populum, & reges longis conſumere bellis.
Grata quies vulgo, *Martiſq;* remiſſiùs ardens
Dignatur conſulta furor: ſibi craſtina quiſq;
Vela parat, ſed mòx accepto tempore, partæ
Maturant cum meſſe rates, quas donat *Achivis*

Te-

Telephus, infenſuſq; tamen quod ſigna ſequantur
Altera, ductoréſq; novos *Agamemnone* pulſo.
Vix dum contigerant portas, mutata tumultu
Agmina crudeſcunt alio, gladióſq; repoſcunt.
Torſerat aſtrivagum pacta in veſtigia *Phœbum*
Annua mobilitas biſſenos paſſa labores,
Et jàm mixtæ acies: ſolus non prodit in arma
Aeacides: ſolus non militat, obice belli
Vota hærere dolens: alios in prelia cogit
Naupliades, fauſtúmq; ſuis comitantibus omen
Impete *Deiphobum* primo petit, utráq; jacto
Tempora tranſadagit jaculo, funúſq; ſecundum
Dat *Phrygio* lugere duci. Rotat obvia tela
Sarpedon, quantáq; cruor virtute relictus
Sufficit in vulnus, vires expendit in ictus,
Prodigus inſtandi, nec juncta potentia fati
Prorſus abeſt, clypeum tranſit lævúmq; cruentat
Obliquo mucrone latus. Felicior enſis
Naupliadæ, caſúq; manum meliore ſequutus
Iratis flendum ſuperis *Sarpedona* fundit.
His hilaris multóq; aliis jactantior eccè,
Eccè iterat, quantos dextrâ victrice negantes
Enſe palàm ſterno. Quid plus teſtabitur auſum
Plegra Jovem? Libicus Alcidem? Theſea Minos?
Talis erat *Danaûm* princeps. Vix iſta nec iſta
Fas plenis jactâſſe ſonis, venit eccè ſagitta
In jugulum ſtridens. *Paris* hanc excuſſit in auras
Aſſyriis melior, æquaturúſq; *Gelonos*.
Dux ruit, & tenues jactatrix gloria fructus
Cum luctu lucrata perit: cunctíq; jacentem
Mixtis confodiunt haſtis: at rege perempto
Non ſe turba regit. Cæſo duce tota ſequentum
Debilis ægreſcit virtus, arma ipſa videntur
Poſſe minùs. Sic ſi ruptis moderator habenis

De-

Deciderit, turbantur equi, leviora ſtupentes
Imperia, & ſubitâ jàm libertate potiti,
Ceu timeant, incerta vago veſtigia curſu
Præcipitant. Lege hâc fugiunt, hoc ordine fuſi
Grajugenæ: jam caſtra procul, jàm littora longè,
Séq; terunt vicibus, & qui prior, eſſe ſupremus
Atq; hoſti propior metuit: mòx pectore nudo
Terga tegunt, armántq; fugam: ſed nulla tueri
Tela queunt, claſſes nullæ, munimina nulla:
Incendunt, ſternunt, perimunt, face carbaſa, contis
Arces, enſe viros. Strages vulgatur, *Achilles*
Diſſimulat: ſed tot tedas, tot tela ſecundus
Suſtinet *Aeacides*, & defenſore laborat
Jam feſſus clypeo. Tandèm miſeratur anhelum
Altiùs attollens pontum *Thetis*, & venienti
Occurit *Phœbo*, radios merſura morantes.
Poſtera vìx umbras lux ſolverat, undíq; in iras
Surgunt, armatôq; acclinia tela cubili
Corripiunt. Pars in clypeos cervice receptâ,
Non madidum mucronis ebur, non caſſidis umbram
Solverat, aſt ipſis audax ſopor incidit armis.
It tuba præceptrix *Phrygiis*, it tibia *Graiis*,
Et litis litui teſtes. At prompta vocantes
Anticipat virtus modulos, crudeſcit utrinq;.
Pugna ferox: inſtant, cædunt, minitantur & horrent.
Alternánſq; vices fortuna ferénſq; triumphos
Exiguáſq; fugas populis permutat utríſq;.
Urget eques pedites, illi inclinantur in ictum
Arduus, hi tollunt humiles in vulnera dextras.
Ibat *Abas*, cúmq; aurigam turbare *Melampum*
Sublato mucrone parat, ſenſiſſe putares
Cornipedes, ſuſpenſa truces in pectora ſurgunt,
Implicitúmq; terunt pedibus, ſtratíſq; relinquunt.
Lætior eventu, fiſúſq; *Melampus* equorum

Auxilio,

Auxilio, per & arma virûm, perq; ora ſuperbo
Fervidus axe volat, calcandáq; corpora quærens
Non vacuã dignatur humũ : randèm *Anxuris* haſta
Dictæi ruit incurvus, propriiſq; fatiſcit
Interceptus equis clamantémq; ore ſupino
Parcite, nil miſerans ſurdi rota præterit axis.
Anceps pugna ducum, palmæq; incerta fluebant
Bella diu, donèc medios prorumpit in hoſtes
Troilus, horrificíſq; comes victoria ſignis.
Qualis *Pellæus*, qualis *Calydonius* exul
Fulmineas habuêre manus. Prior ille, ſequutus
Alter : at hic ſuperat utróq; potentior ambos,
Utq; omnes claudam titulos brevis, *Hectore* major.
Mirati cedunt *Danai* graviore procellâ
Corda pavent, ſecura priùs : plurèſq; renaſci
Hectoras attoniti cenſent, ſic *Troilus* ardens
Fraternas renovat cædes : inſignia dextræ
Victricis ſenſiſſe, dolor, ſpectâſſe voluptas.
Eminùs *Alceſten*, *Nicæum*, cominùs *Idam*,
Hunc jaculis, hunc enſe metit, tantóq; ſub hoſte
Nulli turpe mori : pars tanquam occumbere certet,
Inflictis gaudet jaculis, & morte ſuperbit.
Exiêrant *Ithacus*, *Tidides*, *Neſtor*, *Achillem*
Flectere : is in tantis unus te *(Troile)* dignus.
Sed ſteriles rediere preces, ſtat linquere fixum
Bella duci, validáq; ipſos ratione rogantes
Arguit : ac bellum pendit, quod cauſa pudori,
Congreſſus damnis, & commoda nulla triumphis.
Facta fides ducibus, hortantur fœdus, at obſtat
Cui thalami proprior ſpirat dolor, obſtat *Erinnys*,
Obſtat *Parca* tenax, fatóq; potentior omni
Bella refert *Danais* ſcrutatus numina *Calchas*,
Haùd mora, profiliunt ductore *Agamemnone* læti
Oebalide, contrà non ſegniùs æquor anhelis

Pri-

Priamides tranſmittit equis, vectore ſuperbus
Magnanimo ſulcos ſuſpendit in aere currus.
Et rarò defigit agros, ut tardior anguis
Triptolemi, *Veneris* ales, *Pantherа Lyæi*.
Pulvere creſcit ager, putriq; in nube ſepultam
Prætexit caligo diem, nec civibus hoſtes
Internòſſe datum, donèc revocante ſerenum
Cuſpide ſanguineos campus conſedit in imbres.
Straverat *Alcidamas Teucrum Leocanta*, *Trabalem*
Eminùs intorquens haſtam, miſſámq; ſecutus
Extrahere ardebat, ut teli laude madentis
Aut formidandus *Phrygiis*, aut gratus *Achivis*
Iret ovans. At glandifluâ præventus habenâ
Occidit, & juncto ſolatur funere *Teucrum*.
Tranſigit *Eurypilum* jaculabilis haſta *Menalcæ*
Occciduas ingreſſa comas, lævúmq; per orbem
Exit, & excuſſum defert in cuiſpide lumen.
Lernæa Lycidem tranſſigit arundine *Glaucus*,
Qua cervix connexa humeris : jugulo illa patenti
Inſidians, galeæ clypeíq; intervenit oras
Herculeis imbuta vadis : duplicíq; fatigat
Morte animum, furit hìnc virus, cruor inde ſequtus
Miſſile & inciſo tandem de ſtamine certant.
Terſilochum Cromius, *Xerſes Creteona*, *Niſus*
Fundit *Alym* : jacet hic jaculo, jacet ille bipenni,
Tertius intento diſtrictus palpitat arcu.
Rethea Rheſus agit, *Lybidam* proturbat *Aconteus*.
Stemona ſternit *Jon*, *Theſſandrum* vulnerat *Argus*,
Mactat *Achonta Pholus*, *Pholon Ebalus*, *Ebalon Actor*,
Actora Thyodamas, & *Thyodamanta Lycæus*.
Eminet aſperior dextra, majore laceſens
Troilus Argolicos, & qnanquàm *Antenoris* enſem,
Aeneæ jaculum, prædonis tela tremiſcant,
Hic tamen, hic vincit, & lautos obruit omnes,

Omni-

Omniáq; in proprios lucratur facta triumphos.
Miratur *Bellona* virum, ſtimulatq; furentem
Parciùs, & docilem gaudet viciſſe magiſtrum.
Ipſe alias diſcis iras majoráq; *Mavors*
Prælia, & exemplum divus mortale ſequutus,
Dum *Scythicis* inſtat, viſos reminiſcitur actus.
Ibat fulmineo *Phrygios* mucrone fatigans
Fervidus *Umbraſides* hinc nudo *Troilus* enſe
Diſputat, & mortem, menti qua cella ſecunda,
Attonito concludit atrox: *fruſtrâ ille laborat*
Solvere, cùm nequeat fatale neceſſe refelli.
Mox premit *Aſcalaphum*, ruit ille in terga, nec haſtã
Expectat, fallítq; manum, ſed fraxinus ictum
Sicca redire negans reperit, figítq; jugalem
Implicitum domino: trahitur retinentibus ille
Scanſilibus, potóq; perit in ſanguine merſus.
Contentus cecidiſſe virum, premit agmina victor,
Cætera *Priamides*, & terna tricuſpide clava
Funera continuat. Foſſos gemit *Aſtilus* armos,
Pectus *Itys*, vacuamq; excuſſis ilibus alvum
Antiphates: ſed ſæva licet, tamen inguine nunquam
Inferiùs graſſata manus, tumidúſq; ſuperbit
poplitibus cæſis humilem infamare triumphum.
Jam magis ardentem tenues conſumere pugnas
In populum tædet, vulgari tela cruore
Immenſus violare pudor, nec paupere fraudat
Plebem animâ, furit in jugulos regúmq; ducumq;
Acrior, & qua acies ſtipat gemmata cohortes,
Irruit, *Atridáſq;* ambos ſed diſpare telo
Sauciat, hunc jaculis, illum ſude: tertius enſem
Vulnificum paſſus plangit *Calydonis* alumnus.
Hos quóq; fudiſſet, ſic nunquam debilis ira,
Sic præſens ſemper virtus: at turba profundo
Interjecta gravem fruſtratur vulnere dextram.

Ipſa

Ipſa etiam ſeu nulla dies, ſic rara *Tyrannis*
Atropos, íq; animas inopes audacia major.
Nutabant *Danai*, jámq; his ſpes nulla triumphi;
Nulla fugæ fati fraudes, commenta deorum,
Et falſum *Calchanta* dolent, reditúſq; ſuſurant,
Si nulli poſt terga metus: mox *Neſtor* & ipſe
Peliden Agamemno rogant: negat ille, ſuóſq;
Myrmidonas in bella tamen concedit agendos.
Hos ubi conſpexit rapido prodire tumultu
Troilus, hùc tendamus, ait, quænam hæc nova pubes?
Quis novus hic pulvis? an & hos hùc deſtinat *Argos*
Nunc primùm, & totas properat conſumere vires;
(At ſuperi melius) deerant quos perdere poſſem,
Et *Stygio* mandare *Jovi*, gladiúſq; timebat
Ocia. Faxo igitur poſt fulmina *Dardana* diſcant
Utiliùs latuiſſe domi: ſic fatus *Hypartum*
Ductorem cunei, quà flammeus umbo côruſcat,
Robore fraxineo figit, telóq; moranti
Præcipitem perturbat equo: celer ille receptis
Greſſibus, abjectaq; haſtâ, clypeoq; relicto,
Acriùs inſtantem fugit hoſtem: in caſtra recedens
Argolica, illíc ante ipſum mactatus *Achillem*
Concidit, & fuſô tentoria ſanguine ſignat.
Frendit atrox, quantúmq; ingens dabat ira, lacertum
Erigit *Aeacides*, ac toto robore niſus
Jàm reſponſuros parat ictus. Venerat antè
Lancea *Priamidæ*, lævóſq; iuvaſerat armos
Hoſtis: at innocuum fallit *Tritonia* telum.
Sentit, & adverſos incuſat *Palladis* aſtus
Troilus. At jaculo melior fortuna ſecundo:
Lædit enim libatq; humeros, & morte petitâ
Invenit indignans vulnus ſine funere cuſpis.
Tertia majorem cornus potura cruorem
Rapta manu venit eccè abies, & ſtridula certos

Moli-

Molitur jactus. Celsos præsagus in armos
Erigitur sonipes : dubium, defendere tentet,
An timeat, gaudétque tamen perculsus herilem
Anticipare; necem. Flexo tunc poplite fusum
Invitus proculcat herum, fatúmq; ruentis
Heu juvat. Ille quidem nolit, sed dum gravis urget,
Occupat *Aeacides*, & jàm surgentia ferro
Colla metit : longéque licet decurrere jussa
Cæsa viri cervix, truncus manet, ipsáque nondùm
Exarmata manus bellum factura movetur.
Quos casus, quæ fata querar ? quos *Troile* divos ?
Troile, cujus opem gemit *Ilios* orba sepultam:
Troile, cui meritæ spirant præconia famæ :
Troile, quem solum dignatur laudibus *Argos*,
Macte jaces : quíq; antè *Phrygi* spes publica vitæ,
Vix unum obsessæ tutorem *Memnona* mortis
Stratus habes : funus lacerum spoliare parabat
Aeacides, prohibet *Memnon*, miseræque parenti
Pignoris egregii lugendos destinat artus :
Ipse aliis lachrymas, sibi bella, aliisq; tumultus
Fœmineos, sibi tela movet, raptáque superbum
Cuspide victorem vindex premit : inguina telo,
Pectora libârat gladio ; respexit *Achilles*,
Atque indignatus furialibus intonat orsis :
Et te fata vocant ; *Stygiâ* prior hospes in alno
Expectat, *Stygius* pariter transnabitis undas.
Dixit, & *Eoo* jamdudùm viscera regi
Fraxineo perfossa stylo. Niger emicat altè
Sanguis, & exutos mulcet *Styx* frigida manes.
Fit fuga *Persarum* fuso duce : sævior instat
Myrmidonum princeps, sic mens acceptáq; suadent
Vulnera : jam trepidos longum quæsisse tyrannos,
In vulgi jugulum violens furit, impetus iram
Murat, & ultricem cogit plebescere dextram.

Ergò fugat pavidos, audentes fundit, inertes
Proculcat, redimítq; brevi longa ocia bello.
Viderat *Iliacos* fremere in certamina campos
Juppiter, & quanquam tardari pulvere visus,
Arma tamen cernit vulcania, sævit in hostes
Sævire *Aeaciden*, gaudet cùm talia spectet
Nupturam populisse *Thetim:* pallore minori
Phlægræos montes *Phlegræáq;* bella timeret.
Ipsa virum strages numerat, natóq; superbit
Immemor heu fati, mater: sic gloria vincit,
Charàq; súspendit mirantem prælia fluctus.
Quippè videre juvat, & fas sperare triumphum,
Cum manus una fuget, fugiátq; exercitus omnis.
Haùd aliter, cum canet ager, cum messis adulta,
Cedunt æstivo fugientia jugera vento.
Ultimus, effracti tardatus vulnere currus
Cardine jám clauso socios poscebat *Iolas*
Ingressum, perière preces, en *Pelias* hasta
Transactum affigit toribus, portæq; maritat.
Tandèm castra licet longè, paucíq; sequantur,
Urbs juxtá, cedit vix exorante Minervâ.
Crastina luctificos mœsto *Thermone* jugales
Vix aurora movet: nunquam tam prodiga roris,
Tam largè satiavit agros, stupet ebria tellus
Hos imbres non passa priùs, sic ubere fletu
Natum quesita parens. Huic adgemit axis utérq;
Lux pallens, laceræ nubes, & saucia cœli
Forma, nec *Idalio* spirat decor integer astro.
Titonum supersesse piget, poscénsq; sepulcrum
Odit victuram per sæcula longa *Cicadam*.
Legerat in tumulos *Nabathæa* messis odores
Ambitiosa parens, natóq; suprema parabat
Funera; mòx volucrum famulantibus astitit alis
Exequias factura phalanx, avis unica phœnix,

Et *Progne* non una venit, cavat *Ardea* roſtro
Marmoreum foſſore ſolum, *Luſcinia* planat,
Pſittacus inſcribit apices, Philomela precatur,
Plangit olor:, turtur tinnit, *Junonius* ales
Luſtrales ſparſurus aquas, properabat: at omni,
Dura *Phrygi*, revocat motas *Saturnia* pennas.
Fortè *Jovi* referens *Telchinum* tela, redibat
Rex avium: ac viſo cunctatur funere, fulmen
Deponens; aliáſq; faces, incenſáq; thura
Corripit, & ſacris ſolatur odoribus aras.
Jam flammæ ſopita fames, jam plena ſoluto
Urna viro, redeunt volucres, mulcéntq; parentem,
Annua *Memnonio* pactæ ſolennia buſto.
Parte aliâ natis flendos inſtaurat honores
Infælix *Hecuba*, heu quantos enixa dolores!
Jam tumulos numerare licet, jam tertia plangit
Funera: ſic *Niobe* geminis orbata pharetris,
Quem peperit populum flevit, nec parcior ira
Junonis: gravis huic *Saturnia*, *Delius* illi.
Aruerant lacrymæ, deploratúſq ſepulchri
Jam tacitus, jam ſiccus honos. At ſolus in altas
Maternus creſcit curas dolor, excitat ægrum
Anxietas animum, fraudéſq; in vota miniſtras
Ultor habet gemitus: ſtabant radiantia *Phœbo*
Templa ſuburbano, noménq; auctura tegebat
Lanugo *Thymbræa* deum, circumq; ſupráq;
Umbrabat dominas foliis ornantibus aras.
Huc *Hecuba* in facinus audax, invitat *Achillem*,
Conjugii factura fidem. Venit ille, ſed arma,
Sed comites nulli, ſolum ſibi *Neſtore* natum
Jungit, vix gladio cingi memor: omnia linquit,
Dum miſer optatos properat viſurus amores:
Quin vetat inſidias credi fraudéſq; timeri
Ipſe locus templíq; fides. At matris, adulter

Dardanus imperio, post læsa cubilia sævum
Nil reputans, pacémq; deûm delubraq; turbans,
Occulit armatas post ipsa altaria turmas.
Vix fallunt animi præsagia, venerat heros
Martius, inq; ipso trepidus tèr limine gressus
Fixit, tèr rediit. Atq; alternante pavore
Erectæ sedêre comæ : tèr præscia fati
Effigies lacrymata dei, stupet ipse timorem,
Tèr timuisse negat : ruit ecce invisa juventus
Voce minax, dextraq; ferox, mediúmq; coronant
Armatâ statione virum. Prior occupat acer
Priamides, ne flecte gradum : sponsæne petitæ
Amplexus habiturus abis ? venit ecce : sed illam
Ornatu studiosa parens, jussisq; moratur
Mollibus, & trepidam primæ docet oscula noctis.
Dixerat, & gladium vibrans, & vulnera præceps
Prima petens : nùnc nùnc addit, nùnc si qua jacentûm
Gratia, siquis amor lapsis, hoc sanguine, cives
Expectant *Phrygii* suprema piacula manes.
Ille quid? unde animi? vel quò fuga? turpe precari,
Et veniæ spes nulla : tamen mòx veste lacertum
Multiplici munit, ac raptâ cuspide, quantum
Nuda potest virtus, & vis obsessa, repugnat,
Et populum manus una metit, nec segnior ira
Antilochi premit, instat, agit, laudisq; supremæ
Ambitus, *& præceps dat desperatio vires.*
Sic quercus geminas certat Pagana bipennis
Centenâ truncare manu, vix vulnera multo
Exhaustæ tandem nutant, lapsasq; sequuntur
Immensæ pariter nemorúmq; virúmq; ruinæ.
Haùd secùs heroes perstant, nec vincere pronum
Teucris, mille licet mortes hinc inde fatigent,
Nec jam vulneribus pateat locus, improba donec
Ipsa virum virtus fractos consumpserat enses.

Mòx

Mòx *Phryges* incumbunt propius, prolapſáq; nondũ
Congeſtis clypeis caſura cadavera ſiſi
Quos nequeunt armis, armorum pondere vincunt.
Vidit, & ultorem *Phœbus* curvaverat arcum,
Tela dabat *Pallas*, vetuit pater igne, ſagittis
Obvius intentis, & pacem fulmine ſanxit.
Gaudet *Alexander*, faveant ſeu numina factis,
Et placeat fraus illa deis: avibúſq; ferísque;
Proh ſcelus extorres artus & funera nuda
Projeciſſet atrox: melior ni juſſa moneret
Frater, & inſandas *Helenus* compeſceret iras.
Heu quas lugendi facies, quos undíq; vultus
Communis *Danâum* dolor induit, indè querelæ,
Hinc lacrymæ, cum bina ducum cervice redirent
Funera, mortalíq; rogo duo numina belli
Relligio premiſſa daret: nec ſe pare luctu
Myrmidones Pyliive dolent, certamine pulchro
Fletur, & æquanti jàm jàm latet agmine *Neſtor*.
Sic ſi deſtituat ſuperûm pater, orba querantur
Sydera, & ignoto contendant funera fletu.
Vincendi jám nulla fides: nec fata, nec ipſi
Spem præſtant ſuperi: perſtant tamèn ire, deóſq;
Conſultare libet, redeantne, an prælia firment.
Sed redeant potiùs, nec enim fiducia bellis
Aeacide fuſo. *Calchas* it, quærit, & audit,
Audit *Achilleâ* vincendum prole *Pelaſgis*.
Pyrrhus erat quem fata dabant, hunc *Syrius* hoſpes
Servat fœminei quondàm nutritor *Achillis*.
Nèc mora, decreto procerum, *Menelaus* ituras
Diſponit claſſes, noviq; & dicere pronum
Quas remo laſſavit aquas, quos legerit olim
Portus, quæ freta, quas urbes, *Calydonia* virtus
Dulichiis adjuta dolis: cum puppe propinquâ
Te *Delos*, te celſa *Samos*, te *Bacchica Naxos*

Raderet, at resídem rursùs *Bellona* fatigat,
Armato modulanda stilo : produxerat ardens
Mygdonios in bella *Paris*, jàmq; agmine toto
Maximus innumeris fratres æquare triumphis
Destinat, augescunt animi, majórq; videtur
Ipse sibi ; laxat arcus, & tela superbit
Spargere morte aliâ, majoribus utitur armis :
Nunc gladii pugiles, longo nunc fraxinus ictu
Fulminat, hi propiùs audent, hic eminùs urget.
Hac non arte citat contum *Scytha*, *Gesa Sycamber*,
Pila ligur, jaculum *Medus*, *Persésq;* sariſſas,
Ense *Thoanta*, *Lamum* telo, sude *Dorcea* fundit
Ora *Thoas* plangit, *Lamus* inguina, pectora *Dorceus*
Hunc *Pylos*, hunc *Pleuron*, illum misère *Celenæ*.
Parte furens aliâ cognatos impiger hostes
Turbabat *Telamone* satus, septena coruscans
Terga boum ; hasta viro quercus jaculabilis uni,
Unam passa manum, non terrea scuta superbum
Velavère latus, sive has bellare proterva
Non tulit ira moras, seu lato pectoris orbe
Se totum latuisse ratus. Sic sævit inermis,
Sic premit armatos : maturat fata cadentum
Terror, & ignavis mors est vidisse furentem.
Hunc *Paris* intuitus paulùm hæret, an ense sequatur,
An jaculo : tandem *Cortinia* tela resumens,
Hic quia certa manus, & nuuquàm surda volenti,
Corython viduat arcu, pharetrámq; sagittis ;
Arcum læva premit, intendit dextera nervum,
Utraq; suspendit telum, insidénsq; sagittæ
Ductor in anguſtum visus coit ; ibat arundo
Hinc pennis pectus tangens, hinc cuspide lævam.
Jamq; emensa fugam lateri insidiata siniſtro,
Ipsâ morte madet, sed juncti frigora lethi
Ira ardens nescit, donèc fuso hoste furentis

Ultrix

Ultrix tempeſtas animi ſatiata quieſcit.
Sic dextros in vota deos, alternaq; fata,
Felices habuêre manus, ſelicior illa,
Quæ cædis ſcelerúmq; faces, bellíq; tyranum
Abſtulit, & Mœchos dedit ire in *Tartara* manes.
Vade nocens, quo noxa trahit: te ſexta meretur
Tenariæ ſpelunca domus, ſi quartus amores
Tractus habet quintúſq; viros: at adultera vitant
Funera, & inceſto congreſſos *Marte Tyrannos*.
Te plaga ſulfúreas *Titanum* amplexa catenas
Demerſo clauſura ſinu, nox ultima, & ima
Poſcit humus: tibi *Styx* odiũ, *Phlegethónq;* vapores,
Cocytus lacrymas, *Acheron* lamenta propinat.
Te portu procùl ire *Charon*, & limine cogat
Cerberus: at tandèm cùm jam tranſmiſſus abibis,
Occurrant *Herebi* peſtes, mors omnis in unum
Acceleret jurata caput: tibi *Tantalus* undas,
Ixion radios, ſaxum remeabile reddat
Siſyphus, ac *Tytius* volucres: hæc gaudia ſumas,
Dum mare ſorbet aquas, imbres dùm nunciat *Iris*.
Poſtquam *Helenen* trepidas exurens nuncius aures
Perculit, ingenti longum ſuſpenſa dolore
Vox pariter lacrymæq; hærent: fugitivaq; fallit
Mens, ſubitam mentita necem, vix rore madenti
Frigidus in ſenſum remeat dolor. Ilicet ori
Et laceris irata comis, circumſpicit enſes,
Et cauſas jam mortis habet, tacitéq; volutat
Cujus furetur gladium, quem tela precetur
Ipſa ſuâ moritura manu. Senſere furentem
Iliades, nimiúmq; auſos lenire dolores
Agreſſæ vicibus. Dux blandior ipſe furenti,
Quód ſpretis nunquam *Phrygiis* optâſſet *Achivos*.
Finis erat lacrymis, paritérq; exhauſta latebat
In noctem progreſſa dies. At fervidus irâ

Tydides, quamvis fractos & ipsa fugatos,
Mœnia turbat *Adis* hostes, clausósq; lacessit
Nocturnâ statione *Phryges* : non tessera sortem
Elicit excubiis, ultrò vigilantibus instant
Ignibus, & nullo pulsantur pectora vento.
Vix emensa dies, redit armis impetus, urbem
Invadunt, tormenta rotant, dat vinea vires,
Et silices balista vomens, testudo viatrix
Subdola, fossorémq; aries suspensus in ictum.
At *Phryges* instantes prohibent, nunc grandine, saxis,
Nunc ferri nimbo, nunc sparsæ fulmine massæ.
Nulla tamen pavidis nudo fiducia *Marte*
Campestres iterare manus, séq; urbe tuentur :
Virgineas donèc *Priamo* peltata bipennes
Penthesilea movet, hæc integrat arma, cohortes
Firmat, bellatríxq; viris dat fœmina vires.
Pandunrur portæ, refugósq; in castra *Pelasgos*
Pellit agens, jugulis gladios, incendia velis
Destinat. Excutiens *Tydides* unus utrúmq;,
Clairus in nullis expressit *Tydea* bellis.
Eccê *Neoptolemus* denâ subit hostia pinu
Aegæas permensus aquas. Quis prælia fatis
Fortunam miscere neget ? dant fata *Pelasgis*
Pyrrhum, dat *Scythicas Phrygiis* fortuna catervas.
Prodierant in bella pares, stetit inde *Pelasgum*
In cuneos collecta acies, hìnc virgine mixtâ
Troja freqens, utrínq; di . Sua quísq; coruscat
Numina, *Palladiæ* pacem mentitur olivæ
Cecropidum clypeus, gentili *Marte* minatur
Bistonidum cassis : *Mars* undíq;, & undíq; *Juno*
Plurima, fraxineo nunc verberet aera peplo,
Nunc sedet in parmis, capitum nunc surgit in arces.
At *Phryx Idæâ Cybele*, *Idaleàq*; superbit
Cypride, fulminei *Tyrias* pars alitis alas

Ince-

Incêſſat *Ganimede ſuo*: *ſic ire decorum*
Certantes, ſic dulce viris confligere divos.
Eminet horrificas rapiens poſt terga ſecures
Virginei Regina Chori, non provida cultus
Cura trahit, non forma juvat, frons aſpera, veſtis
Diſcolor, inſertúmq; armis iraſcitùr aurum.
Si riſum, ſi verba notes, ſi lumina pendas,
Nîl leve, nîl fractum, latet omnia fœmina facto.
Obvius ultrices accendit in arma cohortes,
Myrmidonáſq; ſuos curru prævectus anhelo
Pyrrhus, non ducibus miles, non ultor *Atridis*,
Sed ſibi bella gerit, meritóſq; offenſus in hoſtes
Arma patris, patris ultor habet, ſed tanta recuſant
Pondera creſcentes humeri, majoráq; caſſis
Colla petit, brevióq; manus vix colligit haſtam.
Prima *Mycenæum* dextra flagrante *Menetum*
Penthesilea petit: dabat hic convitia cunctis
Ore leo, ſed corde lepus, frendenſq; ſtupebat.
Cum pavidæ & nullis uſæ *Pelopeides* armis,
Fœmineas audire tubas: at frigore neſcit
Nativo geminum crudeſcere vulgus, & axem
Sarmaticum generare animis gentilibus iram.
Tùnc ſic increpitans, pudeat *Mars* inclyte, dixit:
En tua ſigna gerit, & noſtra effœminat arma
Staminibus vix apta manus: nùnc ſtabitis hêrclè
Perjuræ turres, calathos & penſa puellæ
Plena rotant, ſpargúntq; cólos: hoc milite *Troja*,
His fidit telis: at non patiemur *Achivi*:
Et ſi turpe viris timidas calcare puellas,
Ibo tamèn contrà. Sic ille: at virgo loquacem
Tarda ſequi ſexum, velox ad prælia, ſolo
Reſpondet jaculo: fatum miſerabile, lapſum
Haſta ſolo figit: pendent veſtigia, præceps
Ire laborat equus, cuſpis vetat, átq; ita carptim

In-

Infælix diro lacerant certamine corpus.
Haùd minùs *Adraſtum Pyrrhus* premit, ille deorum
Proles, mortali vitam ſed reddidit hoſti.
Mox alias utrínq; manus dextráſq; minores
Accendunt exempla ducum. Quis ſingula pandat?
Si fluctus *Siculos*, *Lybicæ* ſi meſſis ariſtas,
Hyblæas ſi ſecter apes, tot vulnera, tantas
Haud tamen expediam cædes. Nunquàm antè *Ma-*
Pluribus, aut tantis eguit *Podalirius* herbis. (*chaon*,
Jámq; humiles populata manus concurrere binos
Molitur fortuna duces, nèc longa morati
Arma parant, paréntq; alacres: audentibus olìm
Acceſſum nùnc turba dabat, nunc largior uſus
Camporũ numerúſq; minor. Prior improba Pyrrhũ
Penthesilea premit, *Mars* hunc, hanc implet *Enyo*
Ad ſexum non tarda ſuum. *Tritonia* neutri,
Neutri Juno favet, *Pyrrhum* nec vincere malint.
In ſpacium jàm creſcit ager, porrectus utérq;
Contus, utérq; enſis, admiſſos calce fatigant
Cornipedes, primas perdit ſed fraxinus iras,
Pars clypeis immenſa ſedet, pars ſpargitur arvis,
Partem dextra tenet, mòx certior enſe propinquo
Crudeſcit ferri rabies; prima erigit ictum
Virgo, ſed raptis obliquo vulnere criſtis
In clypeum deſcendit ebur, mediòq; retentum
Vix perfert umbone moras: dúmq; elicit enſem
Altius impreſſum, lævam mucrone papillam
Tranſadigit *Pyrrhus*. Sic imperioſa virago
Degladiata ruit: tanta eſt reverentia ſexus;
Sidonias in crura togas, ſinuoſáq; texta
Colligit, & multum fatis irata fatiſcit.
Fit fuga *Dardanidum*, turbantur *Amazones*, æger
Ad ſexum facilis rediit timor: undiq; terror
Pallantúmq; metus, diſcors ignavia pugnat

Præceptura

Præceptura fugam : nulli ſuccurrere lapſis
Fratribus, aut notos mens reſpexiſſe vocantes.
Pars jàm nacta urbem, *Danao* pars præda ſequenti
Linquitur : at pauci cum certa pericula cernant,
In portus redeunt, & fata decora merentur.
Venerat extremi revoluto ſtamine penſi
Fatorum promiſſa dies, decimúſq; rotabat
Speratum *Titana* labor : præſagia mille,
Mille mali micuêre minæ, metuenda cometæ
Sanguineis cecinêre comis, ac *Phœbus* utérq;
Nunc duplex, nunc nullus erat : non crebrior unquã
Ira *Jovis*, non plura novis portenta figuris
Viſa priùs, ſilicum lacrymis, ſudore deorum,
Latrantum gemitu, partúq; in monſtra ſoluto
Venturi jàm clara fides. Accendit *Achivos*
Teſtorides, pandítq; deos. Illi undíq; muris
Inſultant, quà terra patet : pars nectere claſſes
Deſtinat, & cunctos urbis tentare receſſus.
At *Phrygii* reditus *Ledæos* pace paciſci,
Et tandem longis hortantur fœdera bellis.
Suadet idem *Antenor*, ſuadet facundior illo
Polydamas, ſuadet leni mitiſſimus ore
Dux *Anchiſiades*. Reges cecidiſſe queruntur,
Et raras ſupereſſe manus : néc ſola gemiſcit
Ilios aut *Phrygij* fines, ac quicquid *Idaſpem*
Gemmíferum, ſcythicíq; interjacet æquoris algas,
Belli damna dolet : nec par fortuna *Pelaſgis*.
Pugnat *Achilleides*, conſultat *Neſtor*, *Ulyſſes*
Fallit, & *Atridas* ultrix exaſperat ira.
Haud tulit *Amphimacus*, pacem negat, arma repoſcit,
Edicit laxare fores, Phrygibúſq; triumphum
Deſtinat, aut pulchro victuram funere famam :
Ipſe æquaturus fratres, verum *Hectore* major,
Si cedat puer, & pugiles vir ſurgat in annos.

Quin

Infælix diro lacerant certamine corpus.
Haùd minùs *Adraſtum Pyrrhus* premit, ille deorum
Proles, mortali vitam ſed reddidit hoſti.
Mox alias utrínq; manus dextráſq; minores
Accendunt exempla ducum. Quis ſingula pandat?
Si fluctus *Siculos*, *Lybicæ* ſi meſſis ariſtas,
Hyblæas ſi ſecter apes, tot vulnera, tantas
Haud tamen expediam cædes. Nunquàm antè *Ma-*
Pluribus, aut tantis eguit *Podalirius* herbis. (*chaon*,
Jámq; humiles populata manus concurrere binos
Molitur fortuna duces, nèc longa morati
Arma parant, paréntq; alacres: audentibus olìm
Acceſſum nùnc turba dabat, nunc largior uſus
Camporũ numerúſq; minor. Prior improba Pyrrhũ
Penthesilea premit, *Mars* hunc, hanc implet *Enyo*
Ad ſexum non tarda ſuum. *Tritonia* neutri,
Neutri Juno favet, *Pyrrhum* nec vincere malint.
In ſpacium jàm creſcit ager, porrectus utérq;
Contus, utérq; enſis, admiſſos calce fatigant
Cornipedes, primas perdit ſed fraxinus iras,
Pars clypeis immenſa ſedet, pars ſpargitur arvis,
Partem dextra tenet, mòx certior enſe propinquo
Crudeſcit ferri rabies; prima erigit ictum
Virgo, ſed raptis obliquo vulnere criſtis
In clypeum deſcendit ebur, medióq; retentum
Vix perfert umbone moras: dúmq; elicit enſem
Altiùs impreſſum, lævam mucrone papillam
Tranſadigit *Pyrrhus*. Sic imperioſa virago
Degladiata ruit: tanta eſt reverentia ſexus;
Sidonias in crura togas, ſinuoſáq; texta
Colligit, & multum fatis irata fatiſcit.
Fit fuga *Dardanidum*, turbantur *Amazones*, æger
Ad ſexum facilis rediit timor: undíq; terror
Pallantúmq; metus, diſcors ignavia pugnat

Præceptura

Præceptura fugam : nulli ſuccurrere lapſis
Fratribus, aut notos mens reſpexiſſe vocantes.
Pars jàm nacta urbem, *Danao* pars præda ſequenti
Linquitur : at pauci cum certa pericula cernant,
In portus redeunt, & fata decora merentur.
Venerat extremi revoluto ſtamine penſi
Fatorum promiſſa dies, decimúſq; rotabat
Speratum *Titana* labor : præſagia mille,
Mille mali micuêre minæ, metuenda cometæ
Sanguineis cecinêre comis, ac *Phœbus* utérq;
Núnc duplex, nùnc nullus erat : non crebrior unquã
Ira *Jovis*, non plura novis portenta figuris
Viſa priùs, ſilicùm lacrymis, ſudore deorum,
Latrantum gemitu, partúq; in monſtra ſoluto
Venturi jàm clara fides. Accendit *Achivos*
Teſtorides, pandítq; deos. Illi undíq; muris
Inſultant, quà terra patet : pars nectere claſſes
Deſtinat, & cunctos urbis tentare receſſus.
At *Phrygii* reditus *Ledæos* pace paciſci,
Et tandem longis hortantur fœdera bellis.
Suadet idem *Antenor*, ſuadet facundior illo
Polydamas, ſuadet leni mitiſſimus ore
Dux *Anchiſiades*. Reges cecidiſſe queruntur,
Et raras ſupereſſe manus : néc ſola gemiſcit
Ilios aut *Phrygij* fines, ac quicquid *Idaſpem*
Gemmíferum, ſcythicíq; interjacet æquoris algas,
Belli damna dolet : nec par fortuna *Pelaſgis*.
Pugnat *Achilleides*, conſultat *Neſtor*, *Ulyſſes*
Fallit, & *Atridas* ultrix exaſperat ira.
Haud tulit *Amphimacus*, pacem negat, arma repoſcit,
Edicit laxare fores, Phrygibúſq; triumphum
Deſtinat, aut pulchro victuram funere famam :
Ipſe æquaturus fratres, verum *Hectore* major,
Si cedat puer, & pugiles vir ſurgat in annos.

Quin

Quin *Priamo* licet in ſenium dejectior ætas,
Algenteſq; negent onerari caſſide cani,
In ſene non marcet princeps, in principe vernat
Miles, & imbelles audent certamina rugæ.
At ducis offendunt auſus, cogúntq; timere,
Mobilitas ſuſpecta *Phrygum*, bellum autor agendum
Juſſerat *Antenor*, nunc ſuadet fœdera: *Sparten*
Aeneas populatum ſerat, nunc reddere prædam
Cenſet, & hoſtilem cupiat meruiſſe favorem.
Ergò dolis ceſſare dolos, & tollere fraudem
Fraude parat, formátq; artes hoc ordine ductor.
Fingere ſacra vovet, teſtæq; ad fœdera menſæ
Invitare duces, dúmq; unà pocula tractant;
Irruat *Amphimacus*, armatis acer inermes
Occupet inſidiis: ſic tuti libera *Martis*
Copia, & hærebit nullis victoria cauſis.
Interea queſtíq; diù, bellúmq; peroſi
In fœdus coïere *Phryges*. Juratur in uſum
Perfidiæ perjura fides, *Antenore* dirum
Parturiente nefas: hujus conſulta ſequuti
Ucalegon. átq; *Amphymades*, nèc juſtior ipſo
Polydamánte Dolon, patríæq; in damna ruentis
Impius, & tantis *Aeneas* conſonus auſis.
Nuncius *Argolicis* prodendas indicat arces
Polydamas, pacémq; in pactum fraudis habendam
Juratis poſcit, tacitúmq; in mœnia furto
Poſcit iter *Danais*. *Neſtor* timet, hæret *Ulyſſes*,
Furta negat *Pyrrhus*: illos incerta morantur
Pollicita; & falli metuunt: hic vincere certus,
Nocturnis refugit bellis fœdâſſe triumphum.
Res turbat ſuſpecta duces, Phrygióq; retento
Traditur *Inachio* legati cura *Sinoni*.
Promiſſis addenda fides. Petit ille penates
Eliacos, dubióſq; Anchisâ teſte timores

Solvit,

Solvit, & acceptas jurante *Antenore* voces.
Ergò fidem ducibus teſtati numina pangunt
Inachidæ, lætíq; jubent, ſua, ſéq;, ſuóſq;,
In nullos nutare metus: dona inſuper addunt,
Et firmant promiſſa datis, nec *Pergama* tantum,
Innumeras *Aſiæ* ſpondent cum civibus urbes,
His hilaris *Phryx* certus, abit, quídq; hoſtis in urbe
Captet iter, quando veniat, quæ ſigna movendi
Militis, & cauto diſpenſat ſingula nutu.
Porta latens, tacitóſq; dolis furata meatus
Inſcriptum *Pegaſi* tollit caput: hac iter *Argis*,
Hùc juſſi venêre duces. Sol merſerat axem,
Venturis hoc tempus erat: fax igne ſerenó
Viſa viris, hæc ſigna dabat: ſic milite juncto
Securi dubiiq; meant. *Phryx* indice flamma
Pandit iter, laxátq; fores. O dira nocentum
Conſilia, ô cunctis incognita crimina faſtis!
Florebant *Aſiæ* fines, florebat opimis
Troja ſuis, & rege potens, & milite tuta.
Nec ſuperos nèc fata timens. Victoria Graîum
Mentito *Calchante* brevi ceſſiſſet: at hoſtis
Indigena, & (quo nil gravius) privata nocendi
Copia *Teſtoriden* vatem facit, invidet ipſe,
Ipſe urbem civis aperit: non cardo ſuſurrat,
Non clypei, non tela ſonant, ſcit turba ſilere.
Omnia clàm, clarúmq; nihil: prior urbe potitus
Impatiens ſævire dolis, & vincere furto,
Exclamat *Pyrrhus*, nùnc obvia tela parate,
Ite *Phryges* contrà. Quònam úſq; in ſomnia torpor?
Nil tuti ſupereſt, poſtes laxamus, & eccè
Irruimus *Danai*: ſi quos concurrere mecum
Ira trahit, non egregium damnabitur umbris
Martis opus, facient ignes ſpectacula veſtri.
Fatur & incendit raptâ face *Pergama* primus,

Ipſe

Ipſe ſibi patuiſſe volens : pars cætera ferro
Certatim, flammáq; furit : populator oberrat
Ignis, & in medios gladii venêre ſopores.
Nox fera, nox verè, nox noxia, turbida, triſtis,
Inſidioſa, ferox, tragicis ululanda cothurnis,
Aut ſatyra rodenda gravi, tu ſola triumphas,
Tantorum niſus ſteriles lucrata dierum.
Si mihi *Carpathias* linguis æquare figuras
Detur, & innumero creſcant mihi pectora *Phœbo*,
Non tamen expediam cædes, incendia, luctus,
Quos *Phrygiis* nox una parit : pars ignibus enſes,
Pars gladiis vitant ignes, casúq; gemendo
Incurrit fatum, fati fuga : ſola timetur,
Quæ prior in ſenſum mors germinat : utráq; paſſis
Funera, fas multis geminos conferre dolores.
Dira mali facies, ævóq; ignota priori.
Hinc ſomnus vigil, indè odium : nullóq; rebelles
Objectante manus, ferienti copia dextræ
Delegiſſe necem, jugulumnè, an pectus, an ora
Occupet, aut cunctos in vulnera computet artus.
At quibus in menſas noctis productior uſus,
Aut verbis vigilata quies, vulgante tumultu
Urbe frui *Danaos*, aut viſis ignibus, arma
Defenſura parant, ſed flammis undíq; ſepti
Præreptum mirantur iter, fruſtráq; parantes
Incenſos exire lares, aſperrima queſti
Funera, conſumptis pariter moriuntur in armis.
Expediam cædes ? & ſingula fata revolvam ?
Sed tenebris latuêre manus, ſed nocte perempti,
Sed premit umbratam nocturna inſcitia Muſam.
Fugerat amplexus aras, & templa *Tonantis*
Infælix *Priamus* ; nec enim fiducia dextræ :
Ceſſerat ira metu : magno tamen arduus ore,
Non prece, non lacrymis, non vultu ſupplice regem
Dedecorat :

Dedecorat: cui *Pyrrhus* atrox, reddisné *Pelasgis*
Spartanas, reddisné nurus? an prælia mavis?
Et nondùm bellare times? cur ſtringis eburnos
Diis inviſe deos? lælisti numina ſponte,
Cogor in exemplum. Cecidit pater hoſtia *Phœbo*,
Túq; *Jovi*. Dixit, indignatúſq; jacentis
Cæde frui, trepidum prenſis a vertice canis
Erigit in vulnus, gladiúmq; in viſcera condit
Non longum cunctata manus: levis ire ſub umbras
Vita hebes: ipſe tamèn membrorum pondere ferrum
Permiſſus cecidiſſe jurat, tandémq; dierum
Plenus obît, fœlix ſenio, lætúſq; juventâ,
Si ſtabili fortuna fide, ſi fixa maneret.
Poſt Zephyros plus lædit hyems, poſt gaudia luctus:
Unde nihil melius quam nil habuiſſe ſecundum.
Poſtquam *Hecubæ* jam certa mali vulgata recentis
Fama, rapit greſſus, ut nîl cunctata per enſes
Audet iter, lacerîſq; comis, & pectore cæſo
It quærens & queſta virum. Quisnam, inquit, *Achivi*
Lugendos miſerè ſecat artus? reddet? an illum
Prædam avibus, prædámq; feris ſpartiſtis, ademptum
Quærendúmq; mihi? cedunt turbata furenti
Agmina, dántq; viam. Regi illa inſtrata reperto
Heu meus, ingeminat, longo poſt tempore muta:
Heu iterat repetítq; meus; ſic ſæpe diúq;
In voces diſſura breves, vix deníq; queſtus
Continuos nectit, & ſic exorſa, profatur.
Quos gemitus, quæ digna ſatîs lamenta rependes
In lacrymas ſimulate dolor? non arguo luctus
Defecêre genæ, fletúq; exhauſta profundo
Lumina caligant, acies hebet, inſita dudùm
Plaga ſed elingues ſi u re huc úſq; dolores.
O cælum, ô ſuperi, quibus irritata peperci
Fœmineis níl auſa modis, quo crimine tantis

In

In pœnas damnata malis? si digna necari,
Cur vixi? *heu miseris longo nil tristius ævo.*
Num thalamos, partusne querar? saevissima nupsi,
Infælix peperi; potuit ditione serenâ
Iste frui, mecum *Parcæ* nupsêre nocentes,
Et pariter stetit ira deûm: quin pignore multo
In partus fœcunda fui, fatóq; siniſtro
Et conjux & mater eram: nunc orba creatis,
Nuda viro, gemino didici contendere planctu,
Claudendis lassata genis, & funere multo.
At te chare *Hector*, te tuta superstite dudum
Troile Troja fuit: nec enim pars impia nostri
Fax uteri memorandus erit. Sic fatur, & ignes
Quos *Phaetonteæ* nequeant æquare favillæ,
Quóſq; neget tibi *Roma Nero*, miratur, & addit,
Hasne faces peperi? peperine, & fulmina cessant?
Hæc uteri fœtura mei, nec solvit hiatum
Terra vorax? peste hâc tumui, parcúntq; minaces
Deucalionis aquæ? vos ô, quos impia læsi,
Vos potius quibus hæc peperi lamenta, nocentem
Certatim laniate *Phryges*, sed serior ira:
Tunc tempus, cum somnus erat. Túq; inclyte cõjux,
Tu thalami tumuliq; comes, tecum ibo sub umbras.
Me miseram! deeritne hostis? ubi bella furentum?
Pyrrhus ubi? date tela viri, date tela, seniles
Sufficient in fata *manus*. *Discámne vereri*
Argolicas captiva nurus? hic fatur, & omnes
In luctum *Danaos* pietas extorta resolvit.
Et jàm rorifica noctis nudaverat umbras
sed nondum deterſa dies: ultrò ipse latebat
Phœbus, & eversis quæ struxit mœnibus, hostem
Ingemuisse putes: præda omnis in arce *Minervæ*
Congeritur, noctisq; lucrum: Trojæq; jacentis
Mœnia jàm fata licet, tot diria spectes

Arma,

Arma, deos, cultus, gemmas, ebur, æra, nèc unquàm
Pluribus intumuit victrix fortuna trophæis.
Poſtquàm juſta ducum ſuffecit copia, vulgo
Spéſq; avidas tribuens vicit manus, undíq; lætos
Conclamant reditus: tandémq; ſed exule bello
In ſeſe natura redit: dat tempora vates,
Dat lucem quâ vela parent, ſuntq; ocia *Graiis*
Interéa, luſtrare vago, fumantia greſſu
Pergama: pars odiis nondùm furiíſq; peractis,
Rheteos ſpoliat colles, latura cupreſſum
Funeribus, laurum Sacris, & puppibus alnum.
Jam votis tumuliſq; modus, claſſiſq; novata
Æquoreum ſulcabat iter; rotat obvius ecce
Auſter aquas, geminásq; hyemes, & flumina & imbres
Tempeſtas inopina monet movet: augur ituros
Nondùm placatis iterare piacula divis.
Juſſi duces obeunt, memoriq; *Polyxena Pyrrho*
Non inventa ſubit: frendit, *Phrygióſq;* laceſſit
Efferus. Hanc thalamis, *Hecuba* tradente, paternis
Dux *Anchiſiades* abſconderat. O ſcelus ingens,
Redditur inviſis infælix præda *Pelaſgis*.
At licet haud æquas, ſervata virgine, pœnas
Exul agi juſſus *Æneas* pendit, & uſus
Puppe bis undena, quas prædo duxerat alnos
Dardanus, exilii comites habet. Urbe potitur
Antenor, regníq; decus rex lectus adauget,
Aſtrictus ſociis in fœdera læta *Gabinis*.
Hunc tamen extorto cupiens evertere ſceptro
Manalias mendicat opes, *Dircæa* pererrat
Oppida, digreſſis audax bellare *Pelaſgis*
Æneas: ſed caſſa novi molimina belli
Queſtus, in *Hadriacas* exul delabitur undas.
Hic urbi *Coreyræ* novæ, quam ſtruxerat ipſe,
Nomen, & exiguo regnat contentus agello,

Romanis olim permissus mœnibus author.
At regina gemens, & nunquàm credita *Teucris*,
Cernusium Cassandra petit, comitémq; sequutus
Andromachen Helenus. Sic *Ilios* unica damno
Ubere regna, urbes populis, & gentibus implet.
Jámq; *Phoronæi* post diruta *Pergama* reges
Ægæum tenuere fretum, spoliisq; superbi
Ilicais, nulla cursus turbante procella,
Concordes secuere vias, quùm carcere fracto
Effreni fremuêre noti, cæliq; tumultus
Dispulit aut pelago puppes, aut fluctibus hausit.
At vaga *Locrorum* classis, dum turbine fertur,
In scopulos projecta perit : quin fulmine quassa
Regia, quâ vectus *Ajax*, ratis ipse profundis
Corporis obsequio frustra libratur in undis.
Mox ubi victores audit remeare *Pelasgos*
Ajax Nauplíades, titulos, *Palamede* perempto,
Fraternos obiisse dolens, livore maligno
Saucios, *Argolicas* ad bella nefanda puellas
Provocat, & sceleris causas molitur iniqui ;
Heu miseræ quid sacra (inquit) quid vota tot annis
Deplorata juvant, servatáq; jura maritis
Et nunquam temerata fides? redière, sed ecce
Fama nurus *Phrygias* simul adventare, premetq;
Barbara servitio thalamos captiva priores.
Imò age, *Lemniadum* memores audete *Pelasgæ*
Pari factum causis paribus. Trepidatis inertes ?
Imperat indignis pellex regina puellis.
Vix hæc, & subitos vulgavit fama tumultus
Argolicos venisse duces. O rara deorum
In finem producta fides. Sis tempore longo
Fautus, sis quovis major, quid stulte superbis ?
Ultima felices ætas facit. En habet *Argos*
Nil bellis questus, nil æquora passus *Atrides*

~~Invidis~~
Victorem

Victorem jugulum conjux secat, audet adulter
Insidiis mactare ducem. Tristísq; reverso
Egiale Diomede suo, non oscula, risus,
Blanditias, sed bella movet, similésq; tumultus
Molidæ Argolides aliæ, vel fraude maritos
Excipiunt, vel *Marte* negant venientibus urbes.
Ergò ubi *Grajugenæ* pulsi civilibus armis
Cessêre exiliis, & devenêre *Corynthum*,
Singula collatis ultum convitia bellis
Ire parant. Prohibet *Nestor*, pacémq; suorum
Consultu potiore petit: prece flectere cives,
Non armis tentare monet, ne publica damna
Et regno pariat lis intestina ruinam.
Sic damnis bellum nullis civile soporat
Majestas dignata preces, & *Marte* sepulto
Fœmineas non passa tubas, pietátq; fidémq;
In Dominos antiqua redit, sua cuilibet ultrò
Regna patent. Patriámq; *Samon* delatus *Ulyssis*
Syrenum modulos, *Siculum* mare, Monycha passus
Hospitia, *Antiphatis* mensas, & pocula *Circes*,
Dulichios tandem fines tenet, túq; pudicas
Penelopes post multa redit connubia tædas.
At fati præsaga quies horrendá q; visa,
Telegoni gladios, cognatáq; tela minantur.
Sic Circes despector obit, sic victima nati:
Sed senio validus, *Asiæ* sed victor opimæ.
Postquàm *Tyndaridem* patrias remeâsse *Mycenas*
Claruit, occurrit densis *Europa* catervis
Plistiniam mirata nurum, flagrántq; videre
Eversorem *Asiæ* vultum, quin ipsa superbit
Accendisse duces, lacerâsse in prœlia mundum,
In famem famæ titulum lucrata pudendæ.
Hactenús Iliacæ quæstus, lamenta, ruinæ
Confusa explicui veteris compendia veri.

Vive

Vive liber, libérq; vige: ſed ſiqua nocebunt,
Diſce libens livore nihil ſublimius eſſe.
Cum tibi mordaces obliquent læva cachinnos
Murmura, cum cupiant linguis lacerare prophanis,
Sis utinam invidiâ dignus, quæ ſumma laceſſit,
Quam paſcit præſens extremaq; terminat ætas.

FINIS.

Books Printed for *Thomas Helder*, Living at the Angel in *Little Brittain*.

1. *De jure Uniformitatis Eccleſiaſticæ*: or, three Books of the Rights belonging to an Uniformity in Churches, in which the chief things of the Laws of Nature and Nations, and of the Divine Law concerning the conſiſtency of the Eccleſiaſtical Eſtate with the Civil, are unfolded. By *Hugh Davis*: L. L. B: Late Fellow of New Colledge in Oxford, and now Chaplain to the Lord Duke of *Buckingham*, In *Folio*.

2. *Paradiſe Loſt*, a Poem in Twelve Books, the Author *John Milton*: 2d. Edit. Large *Octavo*.

3. Recreation for ingenious Head-pieces, or a Pleaſant Grove for their Wits to walk in,

of { *Epigrams*, 700.
Epitapths, 200.
Fancies, a Number
Fantaſticks, abundance

With

With their Addition, Multiplication, and Diviſion, *Octavo.*

4. A good Help for Weak Memories: or the Contents of every Chapter in the Bible, in Alphabetical Dyſticks, being very profitable for ſuch as deſire to repeat Books, or find out divers places in the Scriptures, eſpecially in the Hiſtorical Books; As alſo a *Chronology* from *Adam* to the Deſtruction of *Jeruſalem* by *Titus Veſpaſian*: By J. L.

5. ΟΡΘΟΤΟΝΙΑ, *ſeu Tractatus de tonis in lingua Græcanica, illius Linguæ ſtudioſis apprime utilis, & in illorum uſum in duos Libros digeſtus, ſcriptus per.* R. F. *In ſacra* Theologia Bacchalaureum.

6. *Enchiridion* Concerning Inſtitutions

Divine { Contemplative. / Practical.

Moral { Ethical. / Oeconomical. / Political.

Written by *Francis Quarles, in duodecimo.*

7. *Miſ-*

7. *Miſcellanea*, or a Mixture of Choice Obſervations and Inſtitutions Moral and Divine. Compoſed for private uſe, being the product of ſpare Hours, and the Meditations of *J. H.* In *duodecimo*.